

รายงานการทำงาน

การดูแลการเลือกตั้งซ่อม เขตเลือกตั้งที่ 2
จังหวัดสุรินทร์ และ จังหวัดเขียงราย
เมื่อ วันที่ 3 พฤษภาคม 2539

จัดทำโดย

คณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้ง

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961113088

รายงานการทำงาน

การดูแลการเลือกตั้งซ่อม เขตเลือกตั้งที่ 2
จังหวัดสุรินทร์ และ จังหวัดเข็ญราย
เมื่อ วันที่ 3 พฤษภาคม 2539

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

จัดทำโดย

คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง

วันที่ 8 พ.ค 140
เลขทะเบียน 2 49908.1
เลขหมู่. TG 14/4. A. 5. 15
จ 457
2549

สารบัญ

	หน้า	
บทที่ 1	ประวัติการเลือกตั้งของประเทศไทย	1-3
บทที่ 2	แผนการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งซ่อมเขต 2 จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดเขียงราย	4-12
บทที่ 3	รายงานการทำงานการดูแลการเลือกตั้งซ่อม เขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดสุรินทร์	13-19
บทที่ 4	รายงานการทำงานการดูแลการเลือกตั้งซ่อม เขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดเขียงราย	20-92
บทที่ 5	สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างการเลือกตั้งซ่อม เขต 2 จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดเขียงราย	93-94
	ภาคผนวก	95-99

บทที่ 1

ประวัติการเลือกตั้งของประเทศไทย

ประวัติการเลือกตั้งของประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบันประเทศไทยได้มีการเลือกตั้งทั่วไปรวม 18 ครั้ง โดยนำเอาวิธีการเลือกตั้งทางอ้อม (Indirect Election) และวิธีการเลือกตั้งโดยตรง (Direct Election) มาใช้

การเลือกตั้งทางอ้อม ซึ่งประเทศไทยได้นำมาใช้ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 โดยเลือกผู้แทนตำบลก่อน และให้ผู้แทนตำบลเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง

การเลือกตั้งโดยตรงนั้น หมายถึงราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ทำการออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยตรง โดยไม่ผ่านตัวแทนอื่นใดเลย

ตารางแสดงการเลือกตั้งทั่วไปในประเทศไทย

ปี 2476-2539

ครั้งที่	วันเดือนปี	วิธีการเลือกตั้ง	จำนวนราษฎรต่อ ส.ส.
1	15 พฤศจิกายน 2476	เลือกตั้งทางอ้อม/รวมเขต	200,000 คน
2	7 พฤศจิกายน 2480	เลือกตั้งทางตรง/แบ่งเขต	200,000 คน
3	12 พฤศจิกายน 2481	เลือกตั้งทางตรง/แบ่งเขต	200,000 คน
4	6 มกราคม 2489	เลือกตั้งทางตรง/แบ่งเขต	200,000 คน
5	29 มกราคม 2491	เลือกตั้งทางตรง/แบ่งเขต	200,000 คน
6	26 กุมภาพันธ์ 2495	เลือกตั้งทางตรง/แบ่งเขต	150,000 คน
7	26 กุมภาพันธ์ 2500	เลือกตั้งทางตรง/แบ่งเขต	150,000 คน
8	15 ธันวาคม 2500	เลือกตั้งทางตรง/แบ่งเขต	150,000 คน
9	10 กุมภาพันธ์ 2512	เลือกตั้งทางตรง/แบ่งเขต	150,000 คน
10	26 มกราคม 2518	เลือกตั้งทางตรง/รวมเขตและแบ่งเขต	150,000 คน
11	4 เมษายน 2519	เลือกตั้งทางตรง/รวมเขตและแบ่งเขต	150,000 คน
12	22 เมษายน 2522	เลือกตั้งทางตรง/รวมเขตและแบ่งเขต	150,000 คน
13	18 เมษายน 2526	เลือกตั้งทางตรง/รวมเขตและแบ่งเขต	150,000 คน
14	27 กรกฎาคม 2529	เลือกตั้งทางตรง/รวมเขตและแบ่งเขต	150,000 คน
15	24 กรกฎาคม 2531	เลือกตั้งทางตรง/รวมเขตและแบ่งเขต	150,000 คน
16	22 มีนาคม 2535	เลือกตั้งทางตรง/รวมเขตและแบ่งเขต	150,000 คน
17	13 กันยายน 2535	เลือกตั้งทางตรง/รวมเขตและแบ่งเขต	150,000 คน
18	2 กรกฎาคม 2538	เลือกตั้งทางตรง/รวมเขตและแบ่งเขต	150,000 คน
19	3 พฤษภาคม 2539	เลือกตั้งทางตรง/รวมเขตและแบ่งเขต	150,000 คน

หมายเหตุ ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2489 เป็นการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเพิ่มตามจำนวนพลเมืองตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2489 ซึ่งมีจังหวัดที่เลือกตั้งเพิ่ม จำนวน 47 จังหวัด ได้ผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้น 82 คน และในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2592 เป็นการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเพิ่มตามจำนวนพลเมืองตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2492 ซึ่งมีจังหวัดที่เลือกตั้งเพิ่ม จำนวน 19 จังหวัด ได้ผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีก 21 คน การเลือกตั้งครั้งที่ 19 วันที่ 3 พฤษภาคม 2539 เป็นการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่างในจังหวัดเชียงรายและจังหวัดสุรินทร์

จากการเลือกตั้งทั่วไปของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 ถึง พ.ศ. 2539 ยกเว้นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทางอ้อม และการเลือกตั้งทั่วไปของประเทศไทยเป็นการเลือกตั้งทางตรงทั้งสิ้น ส่วนการเลือกตั้งจะใช้รูปแบบรวมเขต แบ่งเขต หรือผสมระหว่างแบบแบ่งเขตและรวมเขตนั้น มีอยู่คละปะปนกันไป แต่การเลือกตั้งในระยะหลังๆ ได้ใช้วิธีการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างแบ่งเขตและรวมเขตมาโดยตลอด

ส่วนวิธีการนับคะแนนนั้น ประเทศไทยใช้เพียงวิธีเดียวมาโดยตลอด ตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 คือวิธีนับคะแนนแบบเสียงข้างมากอย่างง่าย (Simple Majority Votes) ซึ่งประเทศไทยได้จำลองตามรูปแบบอย่างของอังกฤษ กล่าวคือ การเลือกตั้งแบบนี้ ถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้รับคะแนนเสียงมากกว่าผู้สมัครคนอื่น ๆ ตามจำนวนที่นั่ง ซึ่งจะมีสำหรับเขตเลือกตั้งหนึ่งๆ แล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรทันที

ตารางแสดงการเลือกตั้งทั่วไปในประเทศไทย ปี 2476-2539

ครั้งที่	วันเดือนปี	จำนวนผู้มีสิทธิ	จำนวนผู้ใช้สิทธิ	ร้อยละ
1	15 พฤศจิกายน 2476	4,278,231	1,773,532	41.45
2	7 พฤศจิกายน 2480	6,123,239	2,462,535	40.22
3	12 พฤศจิกายน 2481	6,310,172	2,210,332	35.03
4	6 มกราคม 2489	6,431,827	2,091,788	32.52
5	29 มกราคม 2491	7,176,464	2,117,464	26.54
6	26 กุมภาพันธ์ 2495	7,602,591	2,461,291	38.76
7	26 กุมภาพันธ์ 2500	9,859,039	5,668,566	57.50
8	15 ธันวาคม 2500	9,911,118	4,370,586	40.10
9	10 กุมภาพันธ์ 2512	14,820,080	7,285,832	49.16
10	26 มกราคม 2518	18,343,486	9,473,320	47.17
11	4 เมษายน 2519	20,623,430	9,072,629	43.99
12	22 เมษายน 2522	21,284,790	9,344,045	43.90
13	18 เมษายน 2526	24,224,470	12,295,339	50.75
14	27 กรกฎาคม 2529	26,160,100	16,070,957	61.43
15	24 กรกฎาคม 2531	-----	-----	---
16	22 มีนาคม 2535	-----	-----	---
17	13 กันยายน 2535	-----	-----	---
18	2 กรกฎาคม 2538	-----	-----	---
19	3 พฤษภาคม 2539	-----	-----	---

หมายเหตุ การเลือกตั้งครั้งที่ 19 วันที่ 3 พฤษภาคม 2539 เป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างในจังหวัดเชียงราย และจังหวัดสุรินทร์

แผนการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งซ่อมเขต 2 จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดเขิงราย

ตามที่มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 52/2539 ให้องค์รกรกลางการเลือกตั้งทำหน้าที่สอดส่อง ดูแล การเลือกตั้งซ่อมในเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดเขิงราย ที่จะมีขึ้นในวันที่ 3 พฤษภาคม 2539 นั้น จึงควรให้มีการกำหนดแผนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้น

เขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย 6 อำเภอ คือ

ลำดับที่	อำเภอ กิ่งอำเภอ	หมู่บ้าน	จำนวน หน่วยเลือกตั้ง
1	อำเภอจอมพระ	100	58
2	อำเภอท่าตูม	159	88
3	อำเภอชุมพลบุรี	111	59
4	อำเภอรัตนบุรี	207	140
5	อำเภอสนม	71	41
6	อำเภอสำโรงทาบ	100	58
	รวมเขตเลือกตั้งที่ 2	748	444

เขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดเขิงราย ประกอบด้วย 9 อำเภอ คือ

ลำดับ ที่	อำเภอ กิ่งอำเภอ	หมู่บ้าน	จำนวน หน่วยเลือกตั้ง
1	อำเภอพญาเม็งราย	53	50
2	อำเภอเวียงชัย	54	46
3	กิ่งอำเภอขุนตาล	33	41
4	อำเภอเทิง	105	110
5	อำเภอเขิงแสน	56	62

บทที่ 2

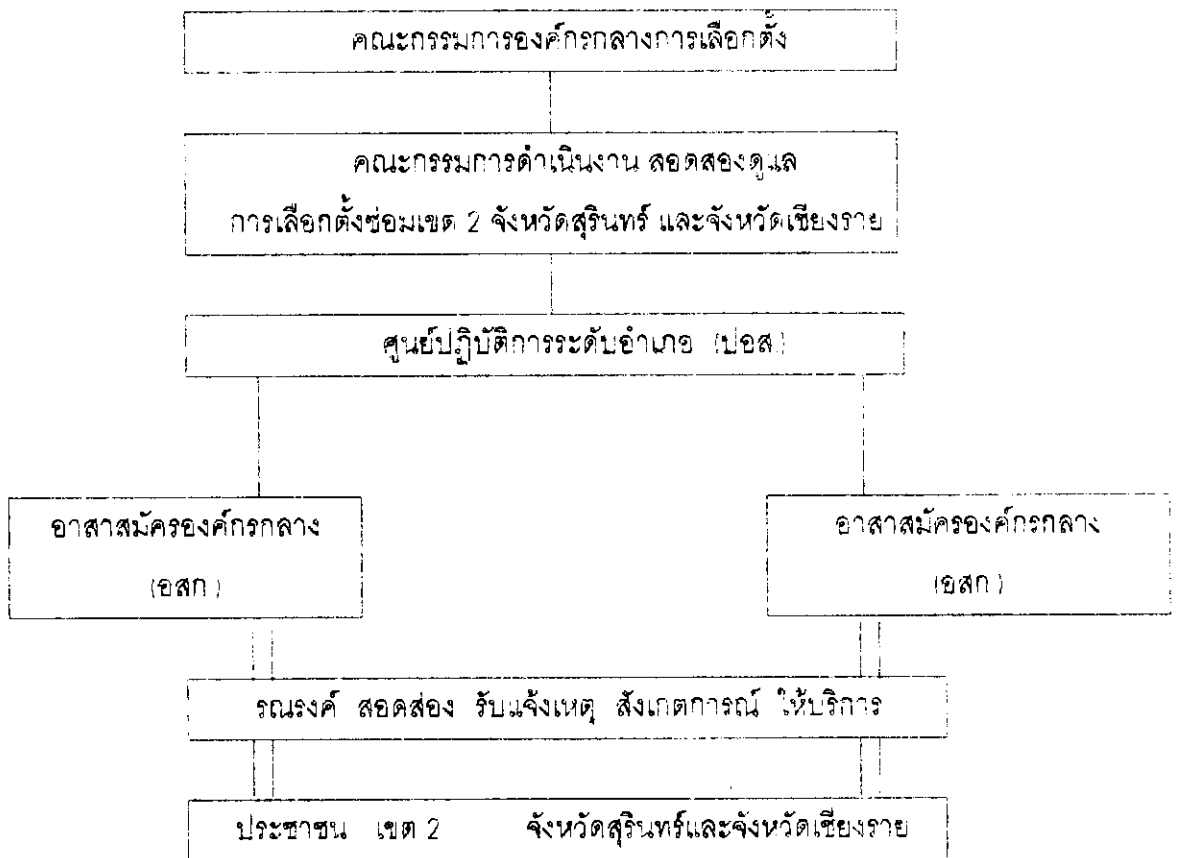
**แผนการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งซ่อมเขต 2
จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดเขียงราย**

6	อำเภอแม่สาย	83	70
7	อำเภอเชียงของ	67	68
8	อำเภอเวียงแก่น	31	29
9	กิ่งอำเภอเชียงรุ้ง	34	27
รวมเขตเลือกตั้งที่ 2		516	502

2. โครงสร้างองค์รากลางการเลือกตั้งซ่อมเขต 2 จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดเชียงราย

2.1 การจัดรูปองค์กร

การจัดรูปแบบขององค์กรจะเป็นดังนี้

หมายเหตุ ในแต่ละอำเภอจะมีจำนวน ปอส ดูแลอสก ในสัดส่วน 1 ต่อ 20 คน รวมกับปอส ที่ต้องทำหน้าที่ประสานงานและปอส ทนายความอีก 2-3 คน

2.2 คณะกรรมการดำเนินงานระดับจังหวัด

ควรให้มีคณะกรรมการดำเนินงานสอดส่องดูแลการเลือกตั้งซ่อมเขต 2 จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ที่ปรึกษา (ถ้ามี) กรรมการระดับจังหวัด และกรรมการศูนย์ปฏิบัติการระดับอำเภอ

คณะกรรมการดำเนินการระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. สนับสนุนการรณรงค์เผยแพร่เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งซ่อมเขต 2
2. แต่งตั้งและสนับสนุนการอบรมผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส.) และอาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.) เพื่อช่วยงานรณรงค์เผยแพร่ สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง และการสังเกตการณ์กระบวนการเลือกตั้งและการนับคะแนนในที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้ง
3. ประสานงานการรับแจ้งเหตุจากประชาชน รวบรวมหลักฐานข้อเท็จจริง และกลั่นกรองเสนอต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
4. ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในระดับจังหวัด
5. จัดประชุมประเมินผลการทำงาน
6. หน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง มอบหมาย

คณะกรรมการดำเนินงานระดับจังหวัดมีลักษณะเป็นงานสนับสนุน โดยฝ่ายปฏิบัติการอยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์ปฏิบัติการระดับอำเภอ

2.3 คณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการองค์กรกลางระดับอำเภอ

ควรให้มีคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการองค์กรกลาง ประจำทุกอำเภอในเขตเลือกตั้งที่ 2 ของจังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดเชียงราย คณะกรรมการศูนย์ฯ ประกอบด้วย ที่ปรึกษา(ถ้ามี) กรรมการระดับจังหวัด และระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. รณรงค์เผยแพร่เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งซ่อมเขต 2
2. เสนอแต่งตั้งและอบรม ปอส. และอสก.
3. รับแจ้งเหตุจากประชาชน และรวบรวมหลักฐานข้อเท็จจริง

4. จัดให้มีการสังเกตการณ์ กระบวนการเลือกตั้ง และการนับคะแนนในที่เลือกตั้ง ในวันเลือกตั้ง
5. ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในระดับอำเภอ
6. หน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินงานมอบหมาย

2.4 ปอส. และ อสก.

จำนวน ปอส. และ อสก. จำแนกตามอำเภอได้ดังนี้

<u>จังหวัดสุรินทร์</u>	จำนวน ปอส. (คน)	จำนวน อสก. (คน)
อ. จอมพระ	9	58
อ. ท่าตูม	12	88
อ. ชุมพลบุรี	9	59
อ. รัตนบุรี	17	140
อ. สนม	7	41
อ. สำโรงทาบ	<u>9</u>	<u>58</u>
รวมทั้งสิ้น	<u>63</u>	<u>444</u>

<u>จังหวัดเชียงราย</u>	จำนวน ปอส. (คน)	จำนวน อสก. (คน)
อ. พญาเม็งราย	9	50
อ. เวียงชัย	8	46
กิ่ง อ. ขุนตาล	8	41
อ. เทิง	16	110
อ. เชียงแสน	7	62
อ. แม่สาย	12	70
อ. เชียงของ	9	68
อ. เวียงแก่น	7	28
กิ่ง อ. เชียงรุ้ง	<u>5</u>	<u>27</u>
รวมทั้งสิ้น	<u>81</u>	<u>502</u>
รวมทั้งสิ้น	<u>144</u>	<u>946</u>

การทำงานของ ปอส. และ อสก. เป็น งานอาสาสมัคร ปอส. และ อสก. ควร มี คุณสมบัตินี้ ดังต่อไปนี้

1. เป็นกลาง เข้าใจและยอมรับวัตถุประสงค์ของงาน
2. เป็นผู้ที่สังคมให้ความยอมรับ
3. มีความจริงใจ และพร้อมที่จะแสดงตนในการทำงาน
4. พร้อมที่จะให้เวลาแก่การทำงาน กล่าวคือ ปอส. ควรให้เวลาแก่การทำงานไม่น้อยกว่า 20 วัน และ อสก. ไม่น้อยกว่า 4 วัน คือ วันอบรม วันที่ทำงานรณรงค์ และพบปะประชาชน และวันเลือกตั้ง

การคัดเลือก ปอส. และ อสก. ควรให้มีการกระจายตามพื้นที่ ตามสายอาชีพ ตามเพศ และวัย

ปอส. ควรเป็นผู้ที่คัดเลือก และ/หรือ รับรอง อสก. โดยเน้นในด้านคุณภาพ มากกว่า จะเน้นให้ครบจำนวนตามเป้าหมาย

อนึ่ง ปอส. และ อสก. จะต้องไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีหน้าที่ในการดำเนินการเลือกตั้งโดยตรง

3. งานและกิจกรรม

3.1 งานรณรงค์เผยแพร่

งานรณรงค์เผยแพร่ เน้นการมีสิทธิ มีเสียง มีส่วนของประชาชน ส่งเสริมการใช้สิทธิเลือกตั้ง และช่วยเป็นหูเป็นตาให้การเลือกตั้งสุจริต ยุติธรรม

กิจกรรมรณรงค์เผยแพร่ มีแผนงานโดยสังเขปดังนี้

1. การจัดเวทีชาวบ้าน และกิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง ศูนย์ ละ 2 ครั้ง ในช่วงเวลา 2 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง
2. การจัดรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ศูนย์ละ 2 คัน ในเดือนเมษายน 2539
3. การเผยแพร่ผ่านสื่อย่อย ได้แก่ ไปสเตอร์ แผ่นพับบัญญัติสิบประการ ฯลฯ ผ่านทาง อสก. และกลุ่มประชาชน
4. การเผยแพร่ผ่านสื่อสารมวลชน ตลอดจนหอกระจายข่าว

5. การแถลงข่าวเพื่อเผยแพร่กิจกรรมขององค์กรกลาง และการอำนวยความสะดวก สื่อมวลชนจากส่วนกลาง ในการทำข่าวการเลือกตั้งซ่อม
6. จัดกิจกรรมอื่นๆตามความเหมาะสมเช่นจัดริ้วขบวนอาสาสมัครเดินรณรงค์ตาม ที่ชุมชน
7. ขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เช่น เครือข่ายสภาองค์กรของผู้บริโภค คณะกรรมการพัฒนาตำบล องค์กรธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน เพื่อให้ช่วยรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

3.2 งานสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

งานสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง เป็นการป้องปรามการทุจริตในการเลือกตั้ง กิจกรรมการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง มีแผนงานโดยย่อดังนี้

1. รับสมัครและอบรมผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส) ภายในวันที่ 15 เมษายน 2539
2. รับสมัครและอบรมอาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก) ภายในวันที่ 21 เมษายน 2539
3. รับแจ้งเหตุของประชาชนเกี่ยวกับการละเมิดกฎหมายเลือกตั้ง
4. จัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เพื่อไปสังเกตการณ์เมื่อได้รับแจ้งเบาะแส และรวบรวมหลักฐานข้อเท็จจริง โดยสามารถปฏิบัติงานได้ภายในวันที่ 22 เมษายน 2539
5. สังเกตการณ์ในวันเลือกตั้ง และ อสก ทุกคน รายงานผลการสังเกตการณ์และผลการนับคะแนน

3.3 งานส่งเสริมศึกษา

อสก สัมภาษณ์ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ในหน่วยเลือกตั้งที่ตนรับผิดชอบ จำนวน 20 คน / อสก 1 คน โดยใช้แบบสอบถาม "การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง" และ อสก จะนำ สส 13 เบื้องต้นผู้เลือกตั้งไปยังหน่วยเลือกตั้งที่ตนรับผิดชอบและชักชวนให้ผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ ตรวจสอบ สส 13 (20 ครั้ง เรือนต่ออสก 1 คน) นอกจากนี้ อสก ยังแจกแผ่นพับ "ประชาร่วมสังเกต" เพื่อชักชวนให้ประชาชนเป็นหูเป็นตา ในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง และชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์ด้วย

3.4 งานประเมินผล

งานประเมินผลเป็นการประเมินผลกระทบบการดำเนินงานขององค์กรกลาง รวมทั้งการประเมินผลภายในถึงประสิทธิภาพหรือข้อบกพร่องในการทำงาน กิจกรรมการประเมินผล ได้แก่

1. การสัมมนาประเมินผลการทำงาน โดยมีกรรมการ ปอส.และผู้เกี่ยวข้อง เข้าร่วมสัมมนา
2. การประเมินผลกระทบบจากการทำงานขององค์กรกลาง โดยสอบถามจากประชาชนผู้เกี่ยวข้อง
3. การจัดทำรายงานและพิมพ์เผยแพร่

กำหนดการที่สำคัญ
ของการดำเนินงานองค์กรกลางการเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งขอม
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 2 จ.สุรินทร์และจ.บุรีรัมย์

- 21 เมษายน 2539 ประชุมก่อตั้งองค์กรกลางจังหวัดสุรินทร์
- 22 เมษายน 2539 ประชุมก่อตั้งองค์กรกลางจังหวัดบุรีรัมย์
- 22-26 เมษายน 2539 (1)-จัดหาสถานที่ทำงาน โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์
อุปกรณ์สำนักงานและอุปกรณ์สื่อสาร
-จัดหาคูคลองกรที่ทำงานด้านธุรการและการเงิน
-เข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ
- (2)-ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่อเพื่อการเผยแพร่
-ติดตั้งคัทเอ๊าต์ และแบนเนอร์ผ้า
-จัดหาพาหนะเพื่อการประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
-เตรียมจัดเวทีศึกษาประชาธิปไตย
-ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน
- (3)-จัดหาผู้ประสานงานอาสาสมัคร (ปอส.)
และจัดอบรม(ประมาณวันที่ 25 เมษายน 2539)
-จัดหาอาสาสมัครองค์กรกลาง (อสก.) จัดทำบัตรประจำตัว อสก.
และจัดอบรม (ภายในวันที่ 25 เมษายน 2539)
-ขอบัญชีรายชื่อ สส.13 จากจังหวัดและอำเภอ
-จัดส่งรายชื่อ ปอส. และอสก.ให้จังหวัดและอำเภอเพื่อขออนุญาตเข้า
ไปสังเกตการณ์ในที่เลือกตั้ง
- (4)-จัดเตรียมและเริ่มบริการรับแจ้งเหตุ
-ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อเตรียมชุดรับแจ้งเหตุเคลื่อนที่
- 26-30 เมษายน 2539 (1)-พัฒนาระบบสื่อสาร
-วิเคราะห์และวางแผนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานรณรงค์เผยแพร่
และงานรับแจ้งเหตุ
-ประสานงานกับหน่วยงานราชการ องค์การพัฒนาเอกชนและ
หน่วยงานธุรกิจ
- (2)-เผยแพร่สื่อย่อย ผ่านอาสาสมัคร
-จัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่

-จัดเวทีศึกษาประชาธิปไตย

-จัดกิจกรรมรณรงค์และเผยแพร่อื่น ๆ ด้วยความร่วมมือของอาสาสมัคร

-ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน

(3)-อาสาสมัครปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ใน
หน่วยเลือกตั้งที่รับผิดชอบ จำนวน 20 คน ต่ออาสาสมัครหนึ่งคน
พร้อมทั้งแจกแผ่นพับ "บัญญัติ 10 ประการ" แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ และขอ
ความร่วมมือ

-อาสาสมัครให้บริการตรวจบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (สส.13) ใน
หน่วยเลือกตั้งที่รับผิดชอบ จำนวน 20 คริวเรือนต่ออาสาสมัคร 1 คน

(4)-ให้บริการแจ้งเหตุ

-จัดบริการรับแจ้งเหตุเคลื่อนที่

-จัดกิจกรรมเสริมสำหรับพื้นที่จับตามองพิเศษ

-อาสาสมัครรายงานแจ้งสถานการณ์การเลือกตั้ง (กรอกแบบอสก.)

-ประมวลผลบริการรับแจ้งเหตุส่งบ้านมนังคศิลา

3 พฤษภาคม 2539 -อาสาสมัครสังเกตการณ์ในที่เลือกตั้ง

-อาสาสมัครรายงานการสังเกตการณ์เลือกตั้ง (กรอกแบบอสก. 2)

-อาสาสมัครทวงตังการดำเนินการเลือกตั้ง (ถ้ามี) (กรอกแบบอสก. 3)

-อาสาสมัครรายงานผลการเลือกตั้ง (กรอกแบบอสก. 4)

5 พฤษภาคม 2539 -อาสาสมัครกรอกแบบสอบถามประเมินผล (อสก. 5)

-อาสาสมัครประมวลผลแบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการเลือก
ตั้ง และกรอกผลลงในแบบฟอร์ม อสก. 6

-อาสาสมัครส่งแบบฟอร์ม อสก. 2, อสก. 4, อสก. 5 และอสก. 6
ให้แก่ ปอส.

7 พฤษภาคม 2539 -ปอส.ประมวลผลรายงานอสก. 2, อสก. 4, อสก. 5 และ อสก. 6

ลงในแบบฟอร์ม ปอส. 4, ปอส. 5, ปอส. 6 และปอส. 7 ตามลำดับ

-ปอส.ส่งแบบฟอร์มให้คณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัด

-คณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัดจัดทำรายงาน จัดส่งให้บ้านมนังคศิลา

-สัมมนาประเมินผลองค์กรกลาง

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาสาสมัครองค์กรกลางจังหวัดสุรินทร์

องค์กรกลางการเลือกตั้งจังหวัดสุรินทร์ ในการดูแลการเลือกตั้งซ่อมเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดสุรินทร์ ได้สำรวจความคิดเห็นของอาสาสมัครองค์กรกลางเพื่อประเมินผลบทบาทหน้าที่การทำงานของอาสาสมัคร โดยให้อาสาสมัครจำนวน 441 คน ใน 6 อำเภอ กรอกแบบสอบถาม และส่งกลับให้สำนักงานองค์กรกลางจังหวัดประมวลผล ซึ่งพอสรุปได้ว่า

อาสาสมัครองค์กรกลางมีสัดส่วนเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุในระหว่าง 26 - 50 ปี และเป็นเกษตรกร การศึกษาอยู่ในระหว่างมัธยมศึกษาถึงอนุปริญญา เป็นคนในพื้นที่ และไม่เคยทำงานให้กับองค์กรกลางมาก่อน เข้ามาทำงานองค์กรกลางเพราะ ปอ.ส. แนะนำ บางส่วนสมัครเข้ามาเอง

ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ขององค์กรกลางส่วนใหญ่เข้าใจ ทั้งนี้จากการอบรมและจากคู่มือ อสท. ในการทำงานได้รับความสนับสนุนร่วมมือจาก ปอ.ส. มาก ในการทำงานวันเลือกตั้งได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่มาก สำหรับค่าตอบแทนส่วนใหญ่เห็นเหมาะสม มีบางส่วนเห็นว่าน้อยไป อย่างไรก็ตาม ในการทำงานส่วนใหญ่มีความรู้สึกสมกับที่ตั้งใจไว้ และอยากเข้าร่วมกับองค์กรกลางต่อไป

ความเห็นต่อเจ้าหน้าที่รัฐ เห็นว่าส่วนใหญ่วางตัวเป็นกลาง การกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งส่วนใหญ่คือการแจกเงินแจกของ

ผลการทำงานองค์กรกลาง เห็นว่าองค์กรกลางมีบทบาทกระตุ้นให้คนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งพอ ๆ กับการช่วยป้องกันการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง

บทที่ 3

รายงานการทำงานดูแลการเลือกตั้งซ่อมเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดสุรินทร์

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกตั้ง จังหวัดสุรินทร์

องค์กรกลางการเลือกตั้งจังหวัดสุรินทร์ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 2 ช่วง 1 สัปดาห์ก่อนวันเลือกตั้ง โดยให้อาสาสมัครองค์กรกลางใช้แบบสอบถามถามผู้สิทธิเลือกตั้งใน 6 อำเภอ และรวบรวมส่งให้สำนักงานองค์กรกลางการจังหวัดประมวลผล ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 7,679 คน มีสัดส่วนเพศใกล้เคียงกัน คือ ชายร้อยละ 53.49 หญิงร้อยละ 46.50 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 71.65 ระดับมัธยมศึกษา/ปวช.ร้อยละ 16.63 ระดับสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 2.67 มีอาชีพเกษตรกรร้อยละ 73.15

2. การรับรู้และทัศนคติต่อการเลือกตั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามรู้วันเลือกตั้งร้อยละ 97.71 และร้อยละ 98.65 รู้สถานที่เลือกตั้งในการตัดสินใจเลือกตั้ง สัดส่วนในการเลือกคนและเลือกพรรคต่างกัน 1.51% คือ เลือกคนร้อยละ 40.46 เลือกพรรคร้อยละ 38.95 ความพอใจต่อผลงานของ สส.ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาร้อยละ 46.31 ไม่น่าพอใจ

3. การกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวคะแนนร้อยละ 15.56 ส่วนใหญ่ไม่ทราบใครเป็นหัวคะแนนคือร้อยละ 70.41 เจ้าหน้าที่รัฐเช่น นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน วางตัวเป็นกลางร้อยละ 66.41 พฤติกรรมการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งใน 1 เดือนที่ผ่านมาเห็นมีการแจกเงินร้อยละ 27.58 สัญญาว่าจะแจกเงินร้อยละ 16.26 การจัดเลี้ยงร้อยละ 5.08 และการใช้อิทธิพลข่มขู่ร้อยละ 1.87

โดยที่ในการแจกเงินเห็นว่าราคาในการจ่ายเงินอยู่ในระหว่าง 51 - 100 บาท ร้อยละ 46.15 และอยู่ในระหว่าง 101 - 150 ร้อยละ 24.33 เกิน 200 บาท ร้อยละ 10.87 เป็นที่น่าสนใจว่าร้อยละ 70.29 เห็นว่าการซื้อขายเสียงหรือแจกสิ่งของเป็นสิ่งผิดกฎหมาย

ในการหาเสียงเห็นมีผู้สมัครปราศรัยหาเสียงใน 1 เดือนที่ผ่านมาร้อยละ 49.18

4. การเลือกตั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาจเลือกบุคคลที่สมัครเมื่อผู้สมัครหรือหัวหน้าคณะแนนของผู้สมัครมาแจกเงินซื้อเสียงร้อยละ 45.67 แต่ไม่เลือกร้อยละ 39.05 เหตุผลที่เลือกผู้สมัครเพราะเคยฟังผู้สมัครปราศรัยหาเสียงและมีความเชื่อมั่นใสร้อยละ 53.32 เลือกเพราะหัวหน้าคณะแนนบอกให้เลือกและให้เงินด้วยร้อยละ 12.12

5. องค์กรกลางการเลือกตั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าองค์กรกลางมีประโยชน์มากร้อยละ 38.95 ปานกลางร้อยละ 31.70 ไม่มีประโยชน์ร้อยละ 10.05

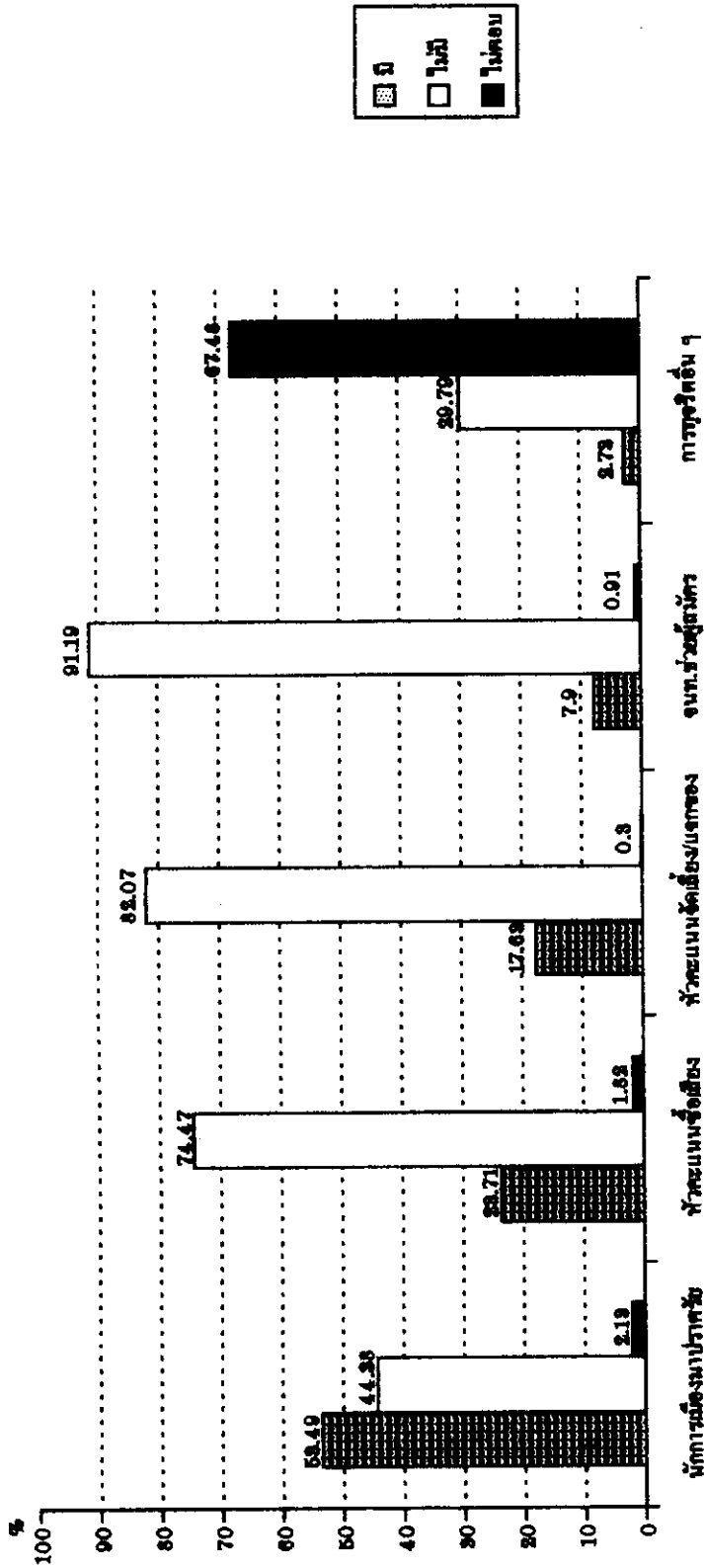
สรุปผล แบบรายงาน เยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต

ในการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2539 องค์การกลางการเลือกตั้ง ได้มอบหมายให้อาสาสมัครองค์การกลางแจกแผ่นพับ "เยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต" ไปตามโรงเรียนสถานศึกษาต่าง ๆ ในช่วงเวลา 1 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง เพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครอง ตลอดจนประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง แผ่นพับดังกล่าวได้เชิญชวนให้ร่วมสังเกตการณ์การเลือกตั้ง พร้อมทั้งรายงานให้องค์การกลางทราบโดยการกรอกแบบสอบถามในแผ่นพับ แล้วจึงแบบสอบถามจากแผ่นพับส่งไปรษณีย์กลับมาที่องค์การกลาง บ้านมนังคศิลา กรุงเทพมหานคร

จากการส่งแบบรายงาน "เยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต" กลับมาที่องค์การกลางบ้านมนังคศิลา (ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2539) มีผู้ส่งแบบรายงานกลับมา 329 ราย จึงประมวลผลแบบรายงานโดยจำแนกได้ ดังนี้

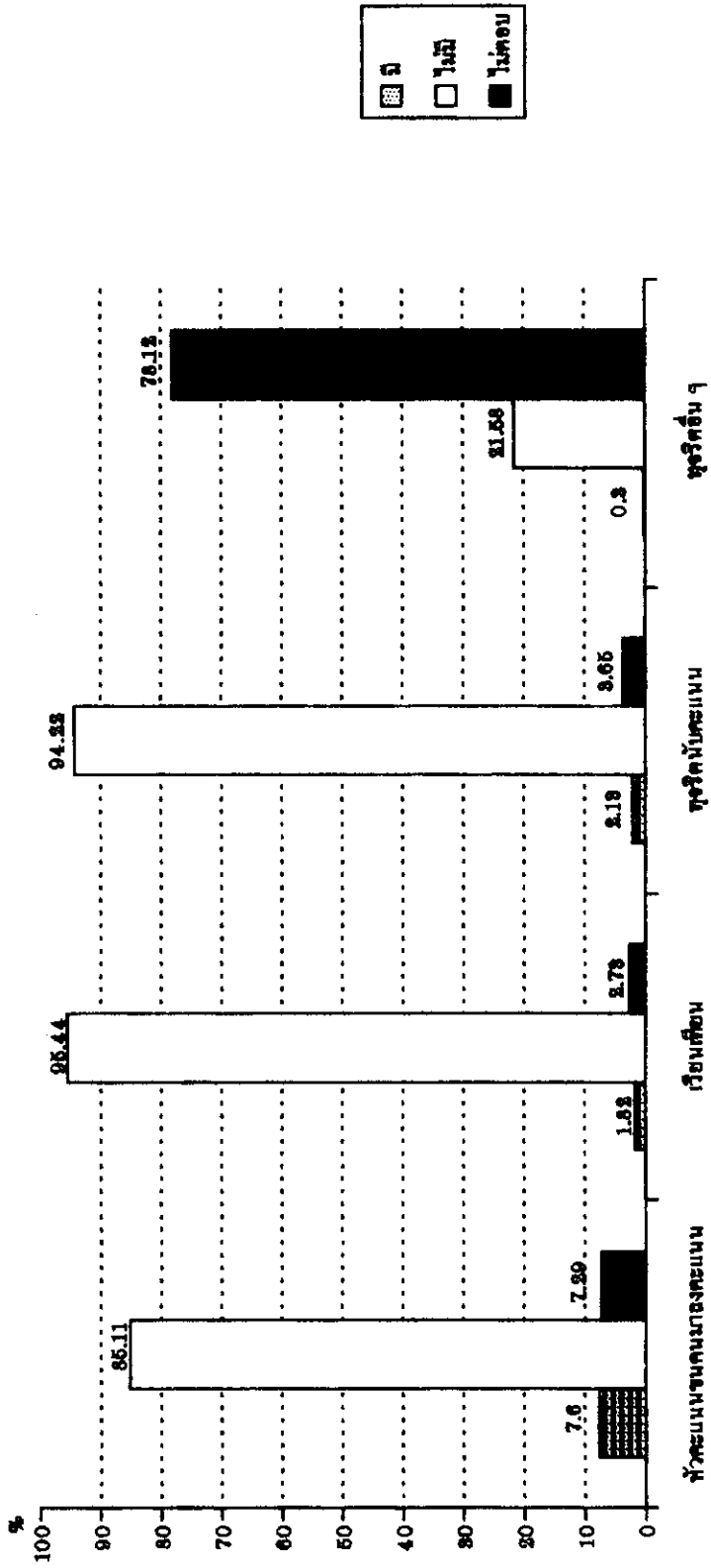
ประเด็น	มี %	ไม่มี %	ไม่ตอบ %
รายละเอียดของภาพพบเห็นวิธีการหาเสียงและการทุจริตการเลือกตั้ง			
ก่อนการเลือกตั้ง			
1. นักการเมืองมาปราศรัยชี้แจงนโยบาย	176 (53.49)	146 (44.38)	7 (2.13)
2. ท่านเห็นหิวคะแนนซื้อเสียง	78 (23.71)	245 (74.47)	6 (1.82)
3. ท่านเห็นหิวคะแนนจัดเลี้ยง แจกของ	58 (17.63)	270 (82.07)	1 (0.30)
4. ท่านเห็นเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัคร	28 (7.90)	300 (91.19)	3 (0.91)
5. ท่านเห็นการกระทำทุจริตอื่น ๆ	9 (2.73)	98 (29.79)	222 (67.48)
หลังการเลือกตั้ง			
6. ท่านเห็นหิวคะแนนชนคนมาลงคะแนน	26 (7.60)	280 (85.11)	24 (7.29)
7. ท่านเห็นการเวียนเทียนหรือการทุจริตลงบัตร	6 (1.82)	314 (95.44)	9 (2.74)
8. ท่านเห็นการทุจริตในการนับคะแนน	7 (2.13)	310 (94.22)	12 (3.65)
9. ท่านเห็นการทุจริตอื่น ๆ	1 (0.30)	71 (21.58)	257 (78.12)
รายละเอียดของผู้รายงานประชากรร่วมสังเกตที่เห็นว่าควรมีองค์การกลางการเลือกตั้ง			
10. ท่านเห็นว่าควรมีองค์การกลางหรือไม่	281 (85.41)	37 (11.25)	11 (3.34)

แผนภูมิที่ 1 แสดงร้อยละของการพบเห็นวิธีการหาเสียงและการทุจริตการเลือกตั้ง ในระยะก่อนการเลือกตั้ง

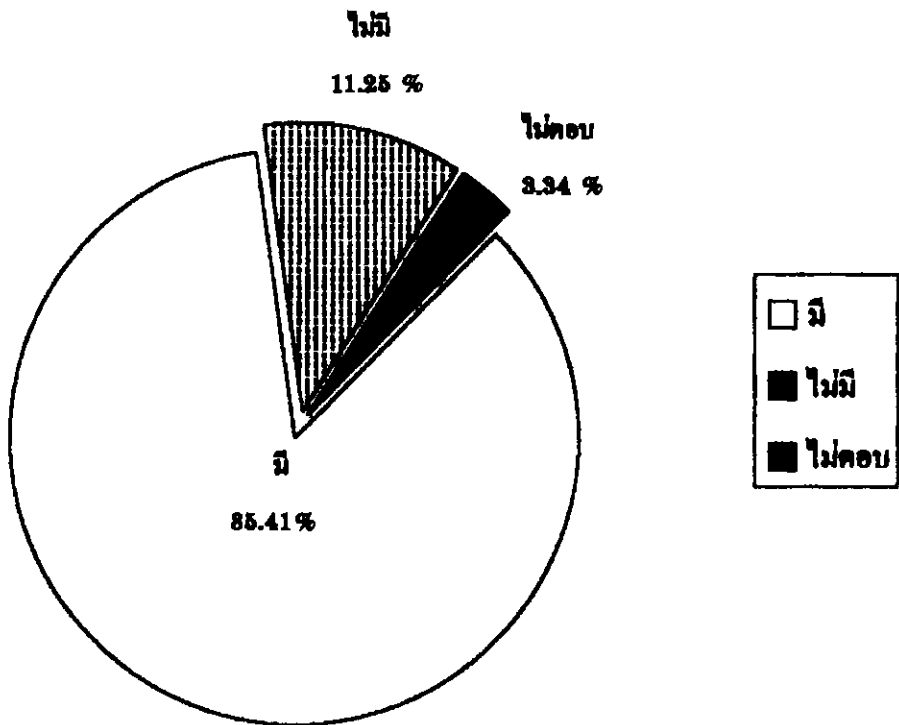
พฤติกรรมการพบเห็น

แผนภูมิที่ 2 แสดงร้อยละของการพบเห็นวิธีการหาเสียงและการทุจริตการเลือกตั้ง ในระยะหลังการเลือกตั้ง

พฤติกรรมการพบเห็น

แผนภูมิที่ 3 แสดงร้อยละของผู้รายงานประชากรร่วมสังเกตที่เห็นว่าควรมีองค์การกลางการเลือกตั้ง

- **จากแผนภูมิที่ 3**
จะเห็นได้ว่าผู้รายงานประชากรร่วมสังเกตที่เห็นว่าควรมีองค์การกลางการเลือกตั้ง ร้อยละ 85.41 หรือจำนวน 281 คน ส่วนผู้ที่เห็นว่า ไม่ควรมี ร้อยละ 11.25 หรือ 37 คน และอีกร้อยละ 3.34 หรือจำนวน 11 คน ไม่ตอบแบบสอบถาม

ประวัติเมืองเวียงทราย

เวียงทรายเป็นเมืองโบราณ มีอายุนับจนถึงปัจจุบัน (2539) รวม 733 ปี พระเจ้ามังรายมหาราชแห่งราชวงศ์ลวะจกราชสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 1806 เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการปกครองและเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรล้านนา ต่อมาเมื่อพระเจ้ามังรายสถาปนาราชวงศ์มังรายและได้สร้างเมืองเชียงใหม่ขึ้นเป็นเมืองหลวงศูนย์กลางการปกครองอาณาจักรล้านนา เวียงทรายจึงลดฐานะลงเป็นเมืองมหาอุปราชกษัตริยาธิราชราชวงศ์มังรายแห่งอาณาจักรล้านนาปกครองล้านนา รวม 17 รัชกาลอันเป็นหมดสิ้นราชวงศ์มังราย

เมื่อปี พ.ศ. 2101 ในรัชสมัยของพระเมกุฎิ รัชกาลที่ 16 แห่งราชวงศ์มังราย อาณาจักรล้านนาเสียเอกราชให้แก่อาณาจักรพุกาม (พม่า) ในสมัยของพระเจ้าบุเรงนองทางพม่าได้ถอดพระเมกุฎิออกจากกษัตริย์ล้านนา และแต่งตั้ง “พระนางวิสุทธิเทวี” เชื้อสายราชวงศ์มังรายขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดินล้านนาองค์ที่ 17 ในการปกครองประเทศราชล้านนาของพม่า จะกระทำอย่างระมัดระวังใกล้ชิดไม่ให้ชาวล้านนารู้สึกว่าถูกปกครองโดยพม่าแม้กฎหมายที่ใช้ปกครองก็ยังคงใช้กฎหมายของพระเจ้ามังรายคือ “มังรายศาสตร์” แต่พม่าก็ยังไม่วางใจ เกรงล้านนาจะแข็งข้อกอบกู้เอกราช จึงนำตัวราชบุตร ราชอนุชาของเจ้าเมืองต่าง ๆ ในล้านนาไปเป็นตัวประกันอยู่ที่เมืองพม่า เมื่อสิ้นรัชกาลของพระนางวิสุทธิเทวีพม่าก็ไม่แต่งตั้งเจ้านายเชื้อสายราชวงศ์มังรายขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดินอีก แต่จะส่งเจ้านายจากพม่ามาปกครองโดยตรง นอกจากนั้น ยังย้ายศูนย์กลางการปกครองไปไว้ที่เชียงแสน ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการควบคุมถ่ายเทสลับเปลี่ยนกำลังกองทัพ เป็นการป้องกันไม่ให้ล้านนาคิดแข็งข้อขึ้นมาได้โดยสะดวก

ชาวล้านนาไม่ได้นิ่งดูดายหรือเกรงกลัวหัวอ่อนยอมอ่อนน้อมแก่พม่า คิดอยู่ตลอดเวลาว่าจะต้องสลัดออกจากการปกครองของพม่าให้ได้ จึงมีผู้ที่คิดจะกอบกู้เอกราชอยู่เสมอเช่นเจ้าเชียงใหม่และเจ้าลำปางร่วมมือกันแข็งข้อขับไล่พม่าออกจากเมืองเชียงใหม่ จึงทำให้ได้เอกราชกลับคืนมานาน 3 ปี แต่ก็ถูกพม่าตีกลับคืนไปอีก ต่อมาเมื่อมีชาวเชียงใหม่ ชื่อ เทพสิงห์ รวบรวมกำลังขับไล่พม่า สามารถตีเชียงใหม่คืนมาได้ 1 เดือน ในขณะที่เดียวกันก็มี หนานทิพย์ช้างรวบรวมกำลังขับไล่พม่าที่เมืองลำปาง แต่เชียงใหม่ถูกพม่าตียึดกลับไป ยกเว้นลำปางที่พม่ายังตีไม่ได้ ส่วนเวียงทราย เวียงแสน ไม่มีโอกาสที่จะแข็งข้อรวบรวมกำลังขับไล่พม่าได้ เพราะกองทัพส่วนใหญ่ของพม่าตั้งอยู่และเวียงแสนก็ยังเป็นศูนย์กลางการปกครองล้านนา ศูนย์บัญชาการรบของพม่าอีกด้วย

ชาวล้านนาต้องการเอกราช ต้องการเป็นประเทศที่ปกครองโดยคนล้านนา เพราะล้านนามีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีวัฒนธรรมที่เด่นชัด มีภาษาพูด ภาษาเขียนเป็นของตนเอง และมีกษัตริย์มายาวนาน จึงมีคนล้านนากลุ่มหนึ่งที่ต้องการกอบกู้เอกราชจากการเป็นเมืองขึ้นของพม่า คนล้านนากลุ่มนั้น คือพระยาจำบ้านจากเชียงใหม่ และเจ้าเจ็ดตนจากลำปาง อันประกอบด้วย เจ้ากาวิละ เจ้าคำโสม เจ้าน้อยธรรม เจ้าดวงทิพย์ เจ้าหมูล่า เจ้าคำฝั้น และเจ้าบุญมา รวมกำลังกันเพื่อกอบกู้

บทที่ 4

**รายงานการทำงานการดูแลการเลือกตั้งซ่อมเขตเลือกตั้งที่ 2
จังหวัดเชียงราย**

เอกราชล้านนา ประกอบกับตอนนั้นทางกรุงธนบุรีก็ต้องการขับไล่พม่าให้ออกไปให้ไกลจากแดนเพราะเกรงว่าพม่าจะยกทัพเข้าตีกรุงธนบุรี จึงได้นำกองทัพไทยสมทบกองทัพล้านนาในฐานะประเทศพันธมิตร จึงสามารถขับไล่พม่าออกจากเชียงใหม่ได้สำเร็จ แต่ที่เชียงราย เชียงแสนยังไม่สามารถขับไล่ได้

เมื่อสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกขึ้นเป็นกษัตริย์ และสถาปนากรุงเทพฯ เป็นราชธานีแห่งราชอาณาจักรสุโขทัยขึ้น ก็มีพระประสงค์จะขับไล่พม่าให้ออกไปให้ไกลจากแดน เพื่อไม่ให้พม่ากลับมาตีกรุงเทพฯ ได้สะดวก จึงยกกองทัพไทยในฐานะประเทศพันธมิตรมาร่วมกับกองทัพล้านนาขับไล่พม่าออกจากเชียงราย เชียงแสนได้โดยเด็ดขาด เชียงราย เชียงแสนจึงกลับมาอยู่ในราชอาณาจักรล้านนาอีกตั้งแต่นั้นมา แต่การรบพม่าครั้งนั้น ทำให้เชียงราย เชียงแสนกลายเป็นเมืองร้างไม่มีผู้คนอยู่อาศัย เพราะทางพระเจ้ากาวิละให้เผาเมือง รื้อกำแพง อพยพผู้คนไปอยู่ที่เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน น่าน และผู้คนส่วนหนึ่ง พระพุทธยอดฟ้าฯ ยังขอให้ไปอยู่ที่เวียงจันทน์ สระบุรี (อ.เสาไห้) และราชบุรี (อ.คูบัว) ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เชียงราย เชียงแสนเป็นที่ตั้งมั่นของพม่าอีกต่อไป

ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา อาณาจักรล้านนาก็เป็นอิสระจากการปกครองของพม่า หมายใจว่าจะได้เป็นประเทศเอกราช แต่ต้องมาตกเป็นเมืองขึ้นเป็นประเทศราชของอาณาจักรไทย พระเจ้ากาวิละเจ้าแผ่นดินล้านนาแห่งราชวงศ์เจ้าเจ็ดตนหรือราชวงศ์กาวิละ ก็มีฐานะเป็นเพียงเจ้าประเทศราช ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2343 ในสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี กรุงเทพฯได้เปลี่ยนแปลงระบบการปกครองโดยได้ริตรอนอำนาจเจ้าผู้ครองนคร เจ้าประเทศราชลง ทั้งนี้เพราะเกิดการแข็งข้อต่อต้าน เพื่อปกครองตนเองหลายครั้ง ดังเช่นที่เมืองแพร่ พะเยา เชียงราย ทางกรุงเทพฯ จึงส่งข้าหลวงมาปกครองหัวเมืองต่างๆ เหล่านี้แทน เจ้าเมืองที่มีเชื้อสายเจ้านายเมืองเหนือจึงหมดอำนาจในการปกครอง ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2453 ได้มีการประกาศจัดตั้ง “จังหวัด” เมืองต่างๆ เหล่านี้จึงกลายเป็นจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครอง เป็นอันหมดสิ้นเจ้าผู้ครองนคร หมดสิ้นอาณาจักรล้านนา นับตั้งแต่รัชสมัยพระเจ้ากาวิละแผ่นดินเชียงใหม่ จนบัดนี้ เป็นเวลานานถึง 200 ปีเศษแล้ว

เชียงรายถูกปล่อยให้ทั้งเป็นเมืองร้างไร้ผู้คนอาศัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2347 เมืองจึงกลายสภาพเป็นป่ารก วัดวาอาราม โบราณสถาน ร่องรอยทางประวัติศาสตร์จึงสูญหายไปด้วย ไฟที่เผาต้นไม้ทิ้งออกมาขึ้นจนเป็นป่า จนกระทั่งปี พ.ศ. 2386 เจ้ามโหตรประเทศ เจ้าแผ่นดินเชียงใหม่ ตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงเทพฯ จึงได้มีการบูรณะขึ้นมาเป็นบ้านเมืองอีกครั้ง โดยเจ้าหลวงธรรมลังกาจากเชียงใหม่ ได้นำราษฎรจากเชียงใหม่ ลำพูนขึ้นมาสร้างเมือง ใช้เวลานานถึง 17 ปี จึงสำเร็จเมื่อปี พ.ศ. 2418 เชียงรายเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแม่น้ำ ที่ทำไร่ทำนา บรรยากาศดี จึงมีผู้คนจากหลายเมืองหลั่งไหลมาอยู่ เช่นมาจากแพร่ น่าน ลำปาง ชาวลื้อจากสิบสองปันนา ชาวเขินจากเชียงตุง และชาวยองจากเมืองยอง คนเชียงรายจึงเป็นคนหลายเชื้อชาติ หลายบ้าน หลายเมือง ในปี พ.ศ. 2418-2460 ซึ่งมีพระราชโยธาเป็นผู้ว่าราชการ ได้มีการปรับปรุง บ้านเมืองครั้งใหญ่ โดยมอบให้นายแพทย์วิลเลียม เอ. บริกซ์ มีชชั้นนารีชาวอเมริกัน ผู้มีความรู้ทางแพทย์และวิศวกรรมโยธาเป็นผู้วางผังเมืองเชียงรายเสียใหม่ โดยตัดแนวถนนให้ตรงเป็นชายเชื่อมกันได้หมด ขุดคลองระบายน้ำ

วางที่ตั้งสถานที่ราชการ ตลาด ให้เหมาะสม จึงทำให้เมืองเชียงรายเป็นเมืองที่มีผังเมืองที่เยี่ยม ทันสมัย แต่ส่วนที่เสียก็คือ ร่องรอยแห่งประวัติศาสตร์โบราณสถาน วัดวาอาราม ได้ถูกขุดรื้อทิ้งไปเป็นจำนวนมาก แม้กระทั่งกำแพงเมืองก็ไม่เหลือ เชียงรายจึงดูเป็นเมืองใหม่ ไม่สมกับที่มีอายุยาวนานถึง 700 กว่าปีดังคำ เส้าลือ

เชียงรายเมื่อได้รับการยกฐานะเป็นจังหวัดครั้งแรก ได้แบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ คือ เมืองเชียงราย ผาง เวียงป่าเป้า เชียงคำ เชียงของ เชียงแสน พะเยา แม่ใจ แม่สรวย ดอกคำใต้ ต่อมา อำเภอผางไปขึ้นกับเชียงใหม่ จึงมีอำเภอเทิง แม่จัน แม่สาย พาน ต่อมา พะเยาขอแยกตั้งเป็นจังหวัด พะเยา เชียงรายปัจจุบันจึงมี เขตการปกครองดังนี้ อำเภอเมืองเชียงราย เชียงแสน เชียงของ เวียงป่าเป้า เวียงชัย แม่จัน แม่สาย แม่สรวย พาน เเทิง ป่าแดด พญาเม็งราย เวียงแก่น และกิ่งอำเภอทั้ง 4 กิ่ง ดังนี้ คือ แม่ฟ้าหลวง แม่ลาว ขุนตาล และเวียงเชียงรุ้ง (ขณะนี้กำลังดำเนินการขอตั้งกิ่งอ.ดอยหลวง แยกจากอำเภอแม่จัน)

อ้างอิง

1. สานนาไทยคดี 2521
2. สมโภชเมืองเชียงราย 725 ปี
3. สมโภชเสาศะตือเมืองและกำแพงเมืองเชียงราย 2531

สภาพภูมิศาสตร์ จังหวัดเชียงราย

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศ มีเนื้อที่ 11,878,660 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 7,424,162 ไร่ 2 งาน (แต่ตามหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ. 0706/9805 ลงวันที่ 3 มิถุนายน 2526 แจ้งว่าจากการสำรวจภาพถ่ายดาวเทียม ปรากฏว่าจังหวัดเชียงรายมีเนื้อที่ 11,698,368 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,929,980 ไร่) อาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า ทิศตะวันออกติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีทิวเขาหลวงพระบางและแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดพะเยา และทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดเชียงใหม่ ตัวจังหวัดตั้งอยู่บริเวณแม่น้ำกก ระยะทางห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางพหลโยธิน ประมาณ 828 กิโลเมตร หรือโดยทางตรงประมาณ 720 กิโลเมตร

ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

ภูมิประเทศเป็นที่ราบระหว่างภูเขา อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 394 เมตร ลักษณะพื้นที่เป็นท้องกระทะขนานไปกับถนนพหลโยธิน มีพื้นที่ราบใช้เพาะปลูกประมาณร้อยละ 30.7

ที่ดินและแร่ธาตุ

ลักษณะที่ดินในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว และดินเหนียวปนทราย โดยทั่วไปแล้วสภาพดินไม่ค่อยมีปัญหาสำหรับการเพาะปลูกเท่าใดนัก ในบางท้องที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำมีความอุดมสมบูรณ์มาก การเพาะปลูกได้ผลผลิตในอัตราสูง และในบางแห่งเป็นดินภูเขาที่อุดม สมบูรณ์ แม้จะมีการใช้ดินตลอดทั้งปีเพื่อการเกษตรก็ตาม แต่โดยทั่วไปแล้วชาวบ้านจะใส่ปุ๋ย เคมีและมีการปลูกพืชหมุนเวียนอีกด้วย

ในบางท้องที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์ มีการทำนาปีละสองครั้ง ซึ่งไม่ปรากฏว่าผลผลิตจะต่ำลงด้วยสาเหตุดินเสื่อมคุณภาพแต่อย่างใด สำหรับในเรื่องของแร่ธาตุ จังหวัดเชียงรายมีแร่ธาตุที่สำคัญอยู่หลายชนิด เช่น ดินบุก ฟลูออไรท์ พลวง แมงกานีส ตะกั่ว วุลแฟรม แบรท์ ซีไลต์ และเหล็กกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ ทุกอำเภอ บางแห่งได้มีการขุดขึ้นมาทำประโยชน์แล้ว แต่บางแห่งยังต้องสำรวจให้แน่ชัดในเรื่องของปริมาณเสียก่อนว่าจะคุ้มต่อการลงทุนเพียงใด

แหล่งแร่ที่ถือเป็นเรื่องใหญ่และมีการดำเนินการขุดมาเป็นเวลานานแล้วได้แก่ แหล่งแร่ซีไลต์และฟลูออไรท์ ที่ดอยหมอก ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า

นอกจากนี้ จังหวัดเชียงรายยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ดินขาวสำหรับทำถ้วยชามและหินปูนสำหรับทำปูนขาว เป็นต้น โดยเฉพาะดินขาวสามารถผลิตได้ถึงปีละประมาณ 50-60 เมตริกตัน เพียงพอที่จะส่งไปป้อนโรงงานในจังหวัดใกล้เคียงไม่ว่าจะเป็นลำปางหรือเชียงใหม่ก็ตาม

ประชากร

ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดเชียงรายเป็นชาวพื้นเมืองหรือคนเมือง บางส่วนย้ายมาจากจังหวัดใกล้เคียงทางภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีประชาชนที่ย้ายมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเขตอำเภอเวียงชัย อำเภอเทิงและกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ ที่มีสภาพภูมิอากาศคล้ายคลึงกับถิ่นกำเนิดของตน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน และนอกจากจะมีแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นเส้นกั้นพรมแดนไทยแล้วยังมีแม่น้ำสายสำคัญ ที่เป็นเสมือนเส้นเลือดใหญ่หล่อเลี้ยงเมืองเชียงรายอยู่อีกหลายสาย (เรียกตามภาษาพื้นเมือง) ได้แก่ แม่กก แม่อิง แม่ลาว แม่คำ แม่จัน แม่สาย แม่รวก เป็นต้น

ภูมิอากาศส่วนใหญ่เป็นแบบมรสุมเมืองร้อน มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 24.6 องศาเซลเซียส โดยทั่วไปแล้วสภาพอากาศของจังหวัดเชียงรายค่อนข้างเย็นสบาย จะหนาวมากในฤดูหนาวราวเดือนมกราคม ซึ่งจะมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดฤดูหนาวประมาณ 12.8 องศาเซลเซียส และจะร้อนราวเดือนมีนาคม-พฤษภาคม อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 35 องศาเซลเซียส ส่วนฤดูฝนจะมีฝนตกชุกในเดือนสิงหาคมและเดือนกันยายน

แม่น้ำลำธาร

จังหวัดเชียงรายมีแม่น้ำลำธารอยู่โดยทั่วไป นับว่าให้ประโยชน์แก่การกสิกรรมและการประมงของจังหวัดนี้เป็นอันมาก และยังใช้ประโยชน์ในการคมนาคมได้อีกด้วย สำหรับแม่น้ำสำคัญของจังหวัดเชียงรายมีอยู่ 7 สาย คือ

1) **แม่น้ำโขง** ต้นน้ำเกิดในประเทศจีน ไหลผ่านเขตประเทศไทยที่อำเภอเชียงแสนผ่านไปทางอำเภอเชียงของ แล้วไหลผ่านไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้แล้วไหลลงสู่ทะเลที่ประเทศเวียดนามใต้ แม่น้ำสายนี้เท่าที่ผ่านจังหวัดเชียงรายนั้นเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่าง ประเทศลาวกับประเทศไทยด้วย มีระยะยาวเฉพาะตอนที่ผ่านจังหวัดเชียงรายประมาณ 75 กม.

2) **แม่น้ำกก** ยาวประมาณ 250 กม. ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในเขตรัฐฉานของสหภาพพม่า ไหลผ่านเข้าสู่ประเทศไทยที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ แล้วไหลวกมาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านหน้าศาลากลางจังหวัดเชียงราย เข้าไปใน เขตอำเภอแม่จันไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่อำเภอเชียงแสนเรียกว่า “สบกก”

3) **แม่น้ำลาว** เกิดจากเทือกเขานางแก้วในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า ไหลคดเคี้ยว ผ่านอำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอแม่สรวยและอำเภอเมืองเชียงราย มาบรรจบกับแม่น้ำกกที่ “สบกก” ใกล้บ้านแม่ข้าวต้ม มีความยาวประมาณ 150 กม.

4) **แม่น้ำจัน** เกิดจากภูเขาสามเส้า ทิศตะวันตกของอำเภอแม่จัน ติดเขตรัฐฉานของสหภาพพม่า ไหลผ่านไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านหลังที่ว่าการอำเภอแม่จัน แล้วไหลวกขึ้นไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ไปรวมกับแม่น้ำคำลงสู่แม่น้ำโขง ยาวประมาณ 100 กม.

5) **แม่น้ำอิง** ต้นน้ำเกิดจากกว๊านพะเยา ไหลผ่านเขตอำเภอพะเยา อำเภอเชียงคำ อำเภอเทิง อำเภอเชียงของ ลงสู่แม่น้ำโขงในเขตอำเภอเชียงของเรียกว่า “สบอิง” ยาวประมาณ 200 กม.

6) **แม่น้ำคำ** เกิดจากทิวเขตในเขตรัฐฉานของสหภาพพม่า ไหลผ่านมาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านเขตอำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน ลงสู่แม่น้ำโขงที่อำเภอเชียงแสน เรียกว่า “สบคำ” ยาวประมาณ 150 กม.

7) **แม่น้ำสาย** เกิดจากทิวเขาในเขตรัฐฉานของสหภาพพม่า ไหลผ่านมาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยและสหภาพพม่า ผ่านอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน แล้วไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่อำเภอเชียงแสน เรียกว่า “สบรวก” แม่น้ำสายเฉพาะที่ผ่านแดนประเทศไทย ยาวประมาณ 30 กม.

แม่น้ำในจังหวัดเชียงรายนั้นทุกสาย มักจะไหลขึ้นไปทางเหนือ หรือตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้เพราะจังหวัด

เชียงรายมีทิวเขาอยู่รอบอาณาเขต โดยเฉพาะทางทิศตะวันออก ทิศตะวันตกและทิศใต้ ซึ่งมีภูเขากันอยู่หนาแน่นไม่มีทางที่น้ำจะไหลไปได้ นอกจากทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นลุ่มแม่น้ำโขง ไม่มีภูเขาหนาแน่น จึงมีทางที่น้ำจะระบายลงสู่แม่น้ำโขง ฉะนั้นแม่น้ำสายต่างๆ จึงมีทางน้ำไหลย้อนไปทางเหนือหรือทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

การปกครอง

เชียงรายอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 805 ก.ม. มีเนื้อที่ประมาณ 11,678.4 ตารางกิโลเมตร อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 416 เมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ อำเภอเวียงชัย อำเภอพาน อำเภอเทิง อำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอป่าแดด อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเวียงแก่น กิ่งอำเภอแม่ฟ้าหลวง กิ่งอำเภอขุนตาล กิ่งอำเภอแม่ลาวและกิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง

ช้างสีขาว
 ปุยเมฆสีขาว
 พื้นสีเปลือกมังคุด

ลายกนกและกรอบวงกลมเป็นสีทอง

ดวงตราประจำจังหวัดเชียงราย

สีฟ้าคราม รูปช้างสีขาว สีม่วงแดง สีฟ้าคราม

ป้ายชื่อจังหวัดพื้นแดงสด กรอบสีทอง
 ลายกนกหัวและหางพญานาคเป็นสีทองเช่นกัน

ธงประจำจังหวัดเชียงราย

คำขวัญจังหวัดเชียงราย

เหนือสุดแห่งสยาม

อร่ามดอยตุง

ผดุงวัฒนธรรม

รสล้ำข้าวสาร

หอมหวานลิ้นจี่

สตรีโสภာ

ชาเลิศรส

สืบประตหางแล

ข้อมูลทั่วไปในการเลือกตั้งของจังหวัดเชียงราย
(วันที่ 2 กรกฎาคม 2538)

เขตเลือกตั้งที่	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	จำนวน ส.ส.	ตำบล	หมู่บ้าน	หน่วยเลือกตั้ง	ราษฎร	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
1	อ.เมือง	3	15	188	190	219,850	143,114
	กิ่ง อ.แม่ลาว		5	56	36	33,704	24,473
	อ.แม่จัน		14	150	129	180,609	86,626
	กิ่ง อ.แม่ฟ้าหลวง		3	39	18	27,673	5,606
รวม	2 อ. 2 กิ่ง อ.	3	37	433	368	461,836	259,819
2	อ.แม่สาย	3	8	83	70	81,041	49,203
	อ.เชียงแสน		6	56	62	54,737	34,340
	อ.เชียงของ		7	67	68	68,221	44,312
	อ.เวียงแก่น		4	31	28	31,866	12,532
	อ.เทิง		10	105	110	87,600	59,613
	กิ่ง อ.ขุนตาล		3	33	41	24,273	24,517
	อ.พญาเม็งราย		5	53	50	44,381	29,434
	อ.เวียงชัย		5	54	46	46,622	34,412
	กิ่ง อ.เวียงเชียงรุ้ง		3	34	27	27,854	18,958
รวม	7 อ. 2 กิ่ง อ.	3	51	516	502	476,595	307,321
3	อ.พาน	2	15	104	172	140,765	103,298
	อ.แม่สรวย		7	92	82	74,543	37,949
	อ.เวียงป่าเป้า		7	69	78	70,677	47,392
	อ.ป่าแดด		5	55	28	27,165	19,744
รวม	4 อ.	2	34	380	360	313,150	208,383
รวมทั้งสิ้น	13 อ. 4 กิ่ง อ.	8	122	1,329	1,230	1,231,51	775,523

ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (เขต 2)

เขตเลือกตั้งที่	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	จำนวน ส.ส.	ตำบล	หมู่บ้าน	หน่วย เลือกตั้ง	ราษฎร	ผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง	ชาวเขาที่มี สัญชาติไทย	ชาวเขาที่มี สิทธิเลือกตั้ง	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18-19 ปี
2	แม่ลา		8	83	70	68,736	49,048	1,445	703	564
	เชียงแสน		6	56	63	54,089	34,347	2,558	1,400	2,887
	เชียงของ		7	67	68	62,899	44,621	3,137	854	942
	เวียงแก่น		4	31	30	25,970	12,112	10,200	4,800	300
	เทิง		10	105	111	88,871	59,835	3,556	1,739	2,245
	พญาเม็งราย	3	5	53	52	40,829	29,859	1,971	929	709
	เวียงชัย		5	54	46	48,927	34,051	-	-	1,524
	กิ่งอ.ขุนตาล		3	33	42	32,968	24,749	777	425	512
	กิ่งอ.เวียงเชียงรุ้ง		3	34	29	26,679	19,259	259	137	968
	รวม	7 อ. 2 กิ่ง อ.	3	51	516	511	449,968	307,881	23,903	10,987

หมายเหตุ เดิม 502 หน่วย เพิ่ม 9 หน่วย คือ อ.เชียงแสน 1 หน่วย, อ.เวียงแก่น 2 หน่วย, อ.เทิง 1 หน่วย, กิ่งอ.ขุนตาล 1 หน่วย, อ.พญาเม็งราย 2 หน่วย, กิ่งอ.เวียงเชียงรุ้ง 2 หน่วย

ข้อมูลหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ห่างไกลหรืออยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร

เขตเลือกตั้ง	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	หน่วย ที่	หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	ระยะทางไป ศูนย์ (ก.ม.)	ใช้พาหนะ	เวลาที่ใช้ เดินทาง	หมายเหตุ		
2	แม่สาย เชียงแสน	-	-	-	-	-	-	-	-		
		1	4	ห้วยเตือ	บ้านแซว	30	รถยนต์ไฟร์ล	20 ช.ม.	ทุรกันดาร-ห่างไกล		
		2	9	ห้วยกว๊าน	บ้านแซว	21	รถยนต์ไฟร์ล	1.30 ช.ม.	ทุรกันดาร		
	เชียงของ เวียงแก่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		11	12	ร่วมฟ้าหลวง	ปอ	41	รถยนต์ไฟร์ล	1.30 ช.ม.	1.30 ช.ม.	ทุรกันดาร-ห่างไกล/ส.สูงชัน (ขอข.)	
		8	6	ห้วยคุ	ปอ	35	รถยนต์ไฟร์ล	1 ช.ม.	1 ช.ม.	ทุรกันดาร-ห่างไกล (ขอข.)	
	เทิง	พญาเม็งราย เวียงชัย กิ่งอ.ขุนตาล กิ่งอ.เวียงเชียงรุ้ง	9	9	ห้วยทาน	ปอ	34	รถยนต์ไฟร์ล	1 ช.ม.	1 ช.ม.	ทุรกันดาร-ห่างไกล (ขอข.)
			1	14	-	ดงเต่า	42	รถยนต์	1.30 ช.ม.	1.30 ช.ม.	ทุรกันดาร-สูงชัน มีปัญหาในฤดูฝน
			1	11	ขุนต้า	ดงเต่า	25	รถยนต์	1 ช.ม.	1 ช.ม.	ทุรกันดาร-ทางสูงชัน มีปัญหาในฤดูฝน
	พญาเม็งราย เวียงชัย กิ่งอ.ขุนตาล กิ่งอ.เวียงเชียงรุ้ง	พญาเม็งราย เวียงชัย กิ่งอ.ขุนตาล กิ่งอ.เวียงเชียงรุ้ง	1	4	เข้าแม่ต้า	ตาดควัน	35	รถยนต์ไฟร์ล	2 ช.ม.	2 ช.ม.	ทุรกันดาร-มีปัญหาในฤดูฝน
			-	-	-	-	-	-	-	-	-
			3	9	พญาพิทักษ์	ยางหอม	14	รถยนต์ไฟร์ล	1 ช.ม.	1 ช.ม.	ทุรกันดาร
			1	9	นาเจริญ	ป่าซาง	15	รถยนต์	45 นาที	ทุรกันดาร	

รวมทั้งสิ้น 10 หน่วย

สถิติผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดเชียงราย
ข้อมูลในอดีต ถึง 3 พฤษภาคม 2539

สถิติการเลือกตั้ง ส.ส.

วัน เดือน ปี	จำนวน ผู้มีสิทธิ	จำนวน ผู้มาใช้สิทธิ	คิดเป็น ร้อยละ	บัตรเสีย ร้อยละ	หมายเหตุ
22 เม.ย. 2522	421,005	263,242	62.52	4.97	
18 เม.ย. 2526	496,794	293,798	59.15	5.11	
27 ก.ค. 2529	485,288	395,985	82.03	4.47	
24 มี.ค. 2535	508,834	411,386	81.44	4.25	
22 มี.ค. 2535	699,520	461,606	65.99	4.52	
13 ก.ย. 2535	701,097	460,238	65.65	4.19	
2 ก.ค. 2538	775,523	533,232	68.76	4.73	
3 พ.ค. 2539	307,881	208,330	67.67	5.48	- เฉพาะเขต 2 ซึ่งเป็น การเลือกตั้งซ่อมแทน นายประทวน รมยานนท์

สถิติการใช้สิทธิของอำเภอ

วัน เดือน ปี	อำเภอที่ใช้ สิทธิสูงสุด	ร้อยละ	อำเภอที่ใช้ สิทธิต่ำสุด	ร้อยละ	หมายเหตุ
22 เม.ย. 2522	อ.เชียงแสน	76.38	อ.เมืองเชียงราย	56.18	
18 เม.ย. 2526	อ.ป่าแดด	83.30	อ.เมืองเชียงราย	52.51	
27 ก.ค. 2529	อ.ป่าแดด	99.99	อ.เมืองเชียงราย	66.32	
24 มี.ค. 2535	อ.ป่าแดด	99.99	อ.แม่สาย	70.19	
22 มี.ค. 2535	อ.ป่าแดด	86.11	อ.เมืองเชียงราย	58.66	
13 ก.ย. 2535	อ.ป่าแดด	87.53	กิ่งอ.แม่ฟ้าหลวง	58.19	
2 ก.ค. 2538	กิ่ง อ.เวียงแก่น	75.63	อ.เชียงของ	64.19	
3 พ.ค. 2539	อ.เวียงแก่น	78.39	อ.แม่สาย	62.08	- เฉพาะเขต 2 ซึ่งเป็น การเลือกตั้งซ่อมแทน นายประทวน รมยานนท์

ความเป็นมาของการเลือกตั้งฯ แทนตำแหน่งที่ว่าง

จากการถึงแก่กรรมของนายประทวน รมยานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตการเลือกตั้งที่ 2 จังหวัด เชียงราย พรรคชาติไทย ทำให้ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 2 ว่างลงหนึ่งตำแหน่ง ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2538 มาตรา 121 ต้องให้มีการ เลือกตั้งแทนตำแหน่งที่หายไปภายใน 45 วัน ตามพระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งซ่อม เพื่อทดแทนตำแหน่งที่ว่างลง ในวันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 เมื่อสิ้นสุดกำหนดการรับสมัครปรากฏว่ามีผู้ลงสมัครเพื่อรับเลือกตั้งใน ครั้งนี้เพียง 2 คน จาก 2 พรรคการเมือง ได้แก่

หมายเลข 1 นายมงคล จงสุทธนามณี อายุ 50 ปี พรรคชาติพัฒนา

หมายเลข 2 นายสัมพันธ์ เลิศนุวัฒน์ อายุ 53 ปี พรรคชาติไทย

ทำให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 2 ของจังหวัดเชียงรายในครั้งนี้ เป็นการเผชิญ หน้ากันระหว่างพรรคของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน โดยหมายเลข 1 นายมงคล จงสุทธนามณี เป็นตัวแทน พรรคการเมืองฝ่ายค้าน คือพรรคชาติพัฒนา ในขณะที่นายสัมพันธ์ เลิศนุวัฒน์ หมายเลข 2 เป็นตัวแทนพรรค การเมืองฝ่ายรัฐบาล คือ พรรคชาติไทย

ดังนั้น เพื่อให้การเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรมและเกิดความถูกต้องตามบทบัญญัติ ของกฎหมาย ฯลฯ นายกรัฐมนตรี นายบรรหาร ศิลปอาชา ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 52/2539 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้งโดยมี พลเอกสายหยุด เกิดผล เป็นประธานคณะกรรมการ องค์การกลางการเลือกตั้ง จึงได้มีคำสั่งคณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้ง ที่ 3/2539 เรื่องการแต่งตั้ง คณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้ง สำหรับดูแลการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดเชียงราย ดังนี้

คำสั่งคณะกรรมการองค์รากลางการเลือกตั้ง

ที่ 3/2539

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการองค์รากลางการเลือกตั้ง

สำหรับดูแลการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดเชียงราย

ตามที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 52/2539 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการองค์รากลางการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2539 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดเชียงราย และสอดส่องดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริต ยุติธรรม และถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายยิ่งขึ้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามข้อ 2 (8) ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 52/2539 คณะกรรมการองค์รากลางการเลือกตั้ง จึงแต่งตั้งคณะกรรมการองค์รากลางเลือกตั้งสำหรับดูแลการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดเชียงราย ดังนี้

1. อธิการบดี สถาบันราชภัฏเชียงราย	ที่ปรึกษา
2. นายอึ้งยง เทาประเสริฐ	ที่ปรึกษา
3. ผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย	ที่ปรึกษา
4. ผู้กำกับการตำรวจชายแดน จังหวัดเชียงราย	ที่ปรึกษา
5. ผู้บังคับการตำรวจภูธร จังหวัดเชียงราย	ที่ปรึกษา
6. ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกเชียงราย	ที่ปรึกษา
7. นายโชติศิริ ดารายนต์	ที่ปรึกษา
8. นาวาอากาศโทสมศักดิ์ ไชยเสน	ประธาน
9. นายแพทย์ศุภชัย สายศร	รองประธาน
10. นายชัยวิทย์ ปิ่นทรายมูล	รองประธาน
11. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย	รองประธาน
12. นายสมภพ จันทระกา	กรรมการ
13. นายธีรวัต ลครแก้ว	กรรมการ
14. นายประสาธน์ รินนายรักษ์	กรรมการ
15. พตท.ไพฑูรย์ อุดมศักดิ์	กรรมการ
16. นายเกรียงศักดิ์ เกียรติเวชช์	กรรมการ
17. นายนคร คำธิตา	กรรมการ
18. นายทวีศักดิ์ วัชรจินาพันธ์	กรรมการ
19. ผู้แทนสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จ.เชียงราย	กรรมการ
20. ผู้แทนสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 จ.เชียงราย	กรรมการ
21. ผู้แทนสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 จ.เชียงราย	กรรมการ

21. ผู้แทนสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 จ.เชียงราย	กรรมการ
22. ผู้แทนสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 จ.เชียงราย	กรรมการ
23. ผู้แทนสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 จ.เชียงราย	กรรมการ
24. นายคำ ไชยวงศ์	กรรมการ
25. นายสมชาย อินทรรักษาทรัพย์	กรรมการ
26. นายวิทยา ถ้ำแก้ว	กรรมการ
27. ผู้อำนวยการสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
28. น.ส.พนมวรรณ อยู่ดี	กรรมการและற்றுญญิก
29. นางเดือนใจ ดีเทศน์	กรรมการและเลขานุการ
30. นายสวัสดิ์ แก้วกาทำ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งจังหวัดเชียงราย ทำหน้าที่บริหารงานและบริหารงบประมาณของ
องค์กรกลางระดับจังหวัด จัดให้มีสำนักงาน การทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชีระดับจังหวัด เสนอแต่งตั้ง
คณะกรรมการองค์กรกลางเขตเลือกตั้ง แต่งตั้งผู้ทำงานในคณะทำงานองค์กรกลางอำเภอ จัดหา จัดอบรม และ
แต่งตั้งผู้ประสานงานอาสาสมัครและอาสาสมัครขององค์กรกลาง วางแผนและดำเนินงาน ตลอดจนติดต่อประสาน
งานและขอความร่วมมือกับหน่วยราชการในจังหวัดและรัฐวิสาหกิจในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 เมษายน 2539

พล.อ. สายหยุด เกิดผล

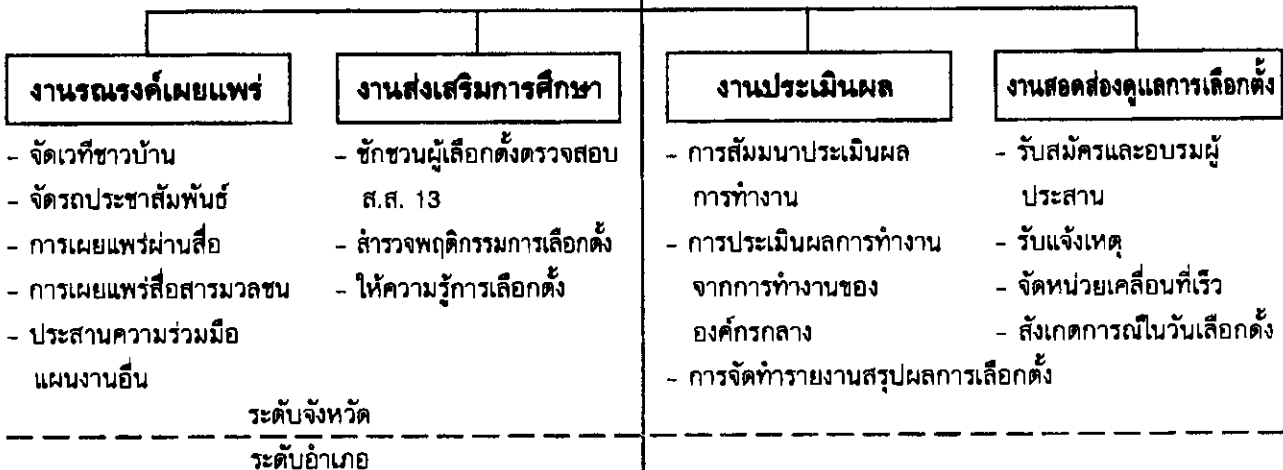
(พลเอกสายหยุด เกิดผล)

ประธานคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้ง

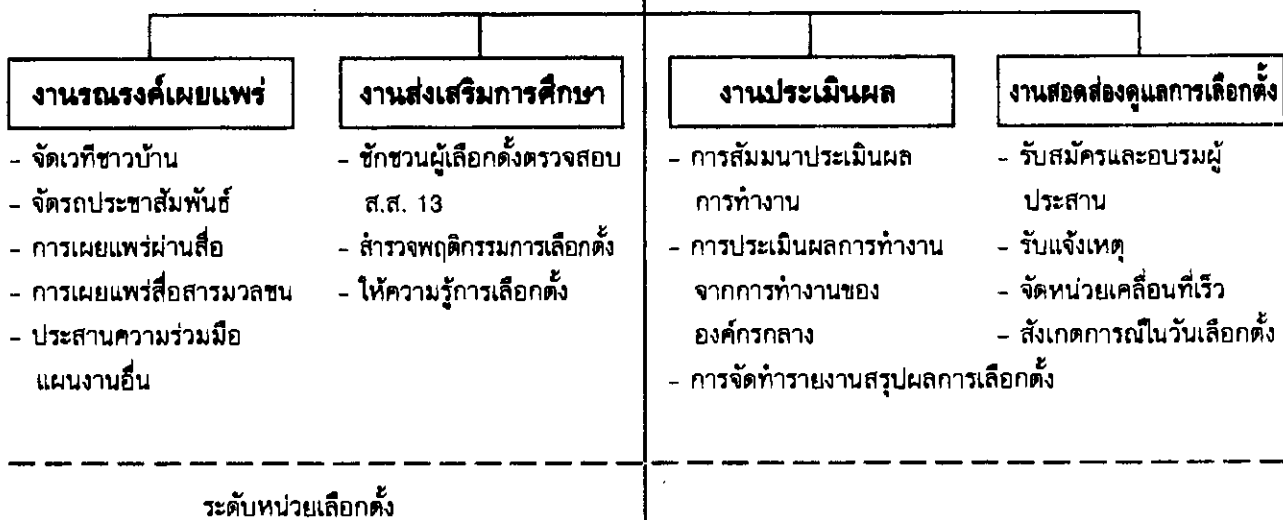
ผังการบริหารองค์กรกลางจังหวัดเชียงราย

คณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งซ่อม
ในเขตเลือกตั้งที่ 2

ศูนย์ประสานงานองค์กรกลาง
ระดับจังหวัด

ศูนย์ประสานงานองค์กรกลาง
ระดับอำเภอ (ปอส.)

อสก.

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาสาสมัครองค์กรกลางจังหวัดเชียงราย

องค์กรกลางการเลือกตั้งจังหวัดเชียงราย ในการดูแลการเลือกตั้งซ่อมเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดเชียงราย ได้สำรวจความคิดเห็นของอาสาสมัครองค์กรกลางเพื่อประเมินผลบทบาทหน้าที่ และการทำงานของอาสาสมัคร โดยให้อาสาสมัครจำนวน 492 คน ใน 7 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ กรอกแบบสอบถามและส่งกลับคืนให้สำนักงานองค์กรกลางจังหวัดประมวลผล และสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว

ผู้ตอบแบบสอบถามมีสัดส่วนของเพศใกล้เคียงกันคือ เพศหญิง 51.22 เพศชาย 48.78 มีอายุระหว่าง 26-50 ปีเป็นส่วนใหญ่คือร้อยละ 55.86 มีอาชีพข้าราชการร้อยละ 28.68 รองลงมาคือนักศึกษาร้อยละ 23.90 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช.ร้อยละ 38.80 รองลงมาปริญญาตรี ร้อยละ 29.27

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลการเลือกตั้ง ร้อยละ 86.96 และไม่เคยทำงานองค์กรกลางมาก่อนร้อยละ 85.80 การเข้ามาทำงานให้กับองค์กรกลางส่วนใหญ่สมัครมาเองร้อยละ 32.68 ปอส.แนะนำร้อยละ 27.01 และเจ้าหน้าที่ของรัฐ แนะนำมาร้อยละ 20.35

ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครองค์กรกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเข้าใจดีถึงร้อยละ 73.40 ทั้งนี้เพราะได้รับการอบรมก่อนปฏิบัติงานร้อยละ 42.76 จากคู่มือ อสท.ร้อยละ 30.57 และจาก ปอส.ร้อยละ 26.67 ในการทำงานได้รับความสนับสนุนร่วมมือจาก ปอส. และคณะทำงานอย่างมากร้อยละ 55.13 สำหรับคำตอบแทนเห็นว่าจะเหมาะสม ร้อยละ 58.42 น้อยไปร้อยละ 34.85 ความรู้สึกต่อการทำงานร้อยละ 63.30 รู้สึกสมกับที่ตั้งใจไว้ รู้สึกต่ำกว่าที่ตั้งใจร้อยละ 31.21 อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 72.89 แสดงความประสงค์จะเข้าร่วมงานกับองค์กรกลางอีก

2. การปฏิบัติงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 55.13 ได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ประจำที่เลือกตั้ง ในการสังเกตการณ์ประจำที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้ง ความเห็นต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน วางตัวเป็นกลางร้อยละ 76.61 การพบเห็นการกระทำผิดกฎหมาย ร้อยละ 96.14 ไม่พบเห็นหรือไม่ได้รับแจ้งการกระทำผิดกฎหมาย สำหรับการกระทำผิดกฎหมาย

ที่ได้รับทราบมาพบว่าการแจกเงินเป็นสัดส่วนที่มากที่สุดร้อยละ 38.96 ในด้านการรณรงค์ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าองค์กรกลางมีบทบาทในการกระตุ้นให้คนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งระดับปานกลางร้อยละ 40 ด้านการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าองค์กรกลางมีส่วนร่วมในการป้องกันการกระทำผิดกฎหมายระดับปานกลางร้อยละ 48.68

3. สรุปผล

อาสาสมัครองค์กรกลางมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การทำงานดี ได้รับความร่วมมือในการทำงานพอสมควร และมีความพอใจในการทำงานค่อนข้างมาก ในการทำงาน ปัญหาการแจกเงินเป็นการกระทำผิดกฎหมายที่เด่นชัดกว่าปัญหาอื่น ๆ เจ้าหน้าที่รัฐมีความเป็นกลางบทบาทขององค์กรกลางระหว่างงานสอดส่องและการรณรงค์มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 48.68 และร้อยละ 40 ตามลำดับ

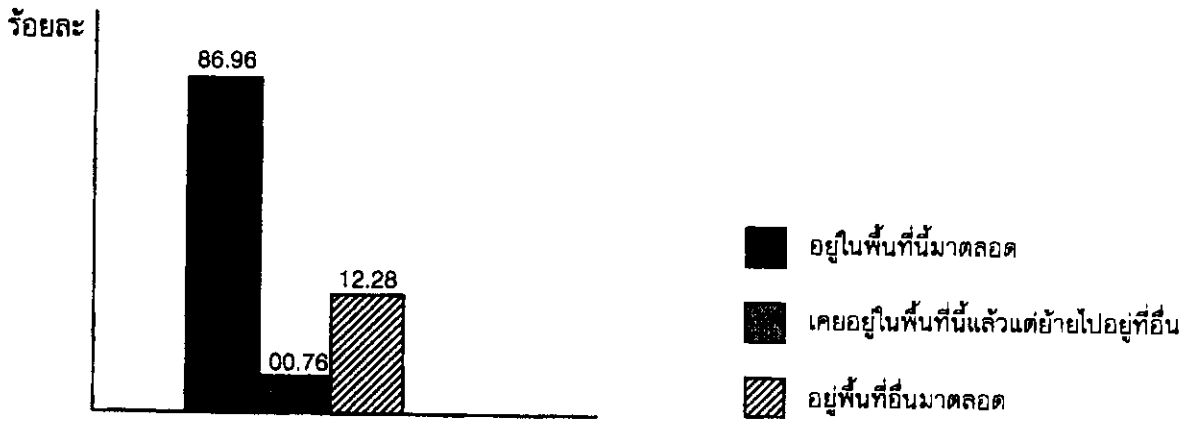
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาสาสมัครกึ่งกลาง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายละเอียดของข้อมูลส่วนตัว

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	240	48.78
หญิง	252	51.22
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	211	41.21
26 - 50 ปี	286	55.86
สูงกว่า 50 ปี	15	2.93
อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	150	28.68
ลูกจ้างเอกชน	45	8.60
ธุรกิจส่วนตัว	32	6.12
กรรมกร/รับจ้าง	52	11.85
เกษตรกร	66	12.62
นักศึกษา	125	23.90
นักพัฒนาเอกชน	16	3.06
อื่นๆ ระบุ...	37	7.07
การศึกษา		
ประถมศึกษา	88	19.51
มัธยมศึกษา/ปวช.	175	38.80
อนุปริญญา/ปวส.	53	11.75
ปริญญาตรี	132	29.27
สูงกว่าปริญญาตรี	3	0.67

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.22 อายุอยู่ระหว่าง 26-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.86 อาชีพข้าราชการคิดเป็นร้อยละ 28.68 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 38.80

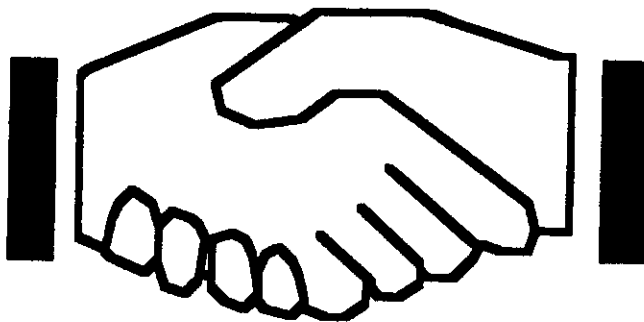
แผนภูมิที่ 1 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานที่อยู่ก่อนการเลือกตั้ง

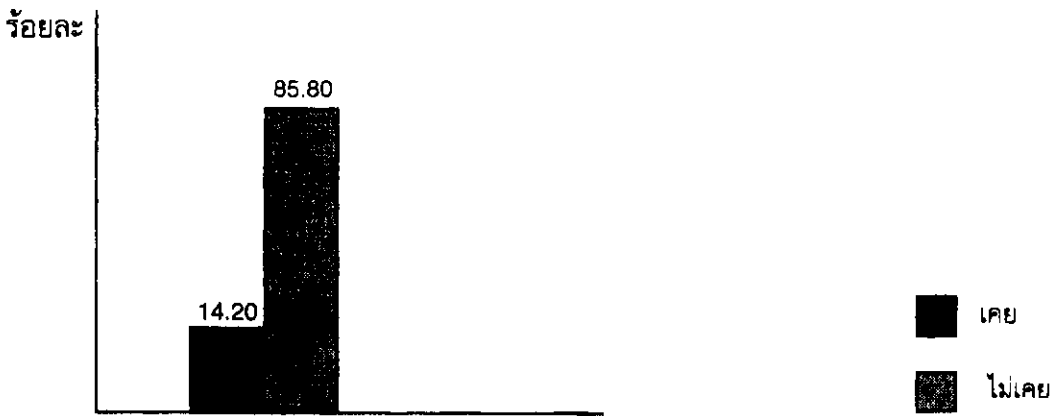
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานที่อยู่ก่อนการเลือกตั้ง

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่		
- อยู่ในพื้นที่นี้มาตลอด	460	86.96
- เคยอยู่ในพื้นที่นี้แล้วแต่ย้ายไปอยู่ที่อื่น	4	00.76
- อยู่พื้นที่อื่นมาตลอด	65	12.28

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่นี้มาตลอด คิดเป็นร้อยละ 86.96

แผนภูมิที่ 2 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเคยเป็น อสก. หรือ ปอส.

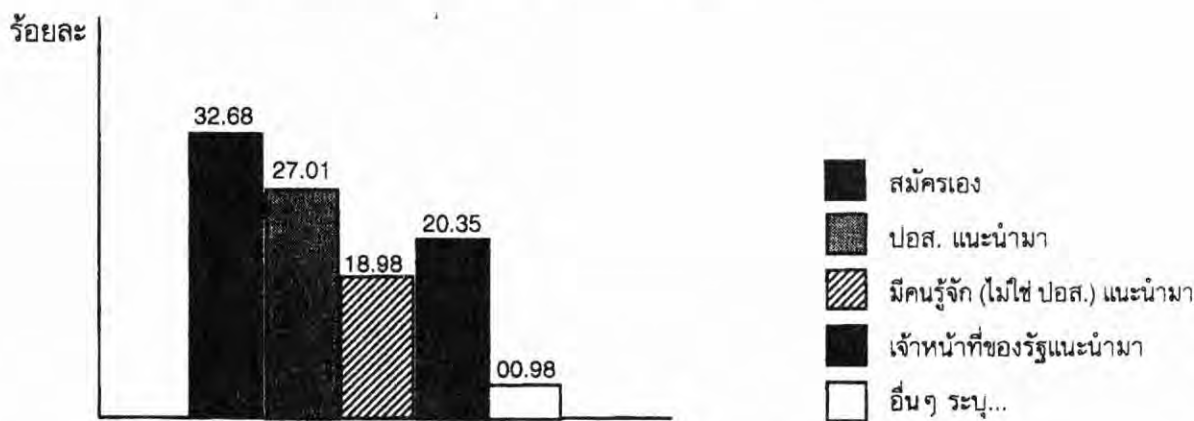
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเคยเป็น อสก. หรือ ปอส. หรือคณะทำงานองค์กรกลางมาก่อน

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
การเป็น อสก.		
- เคย	72	14.20
- ไม่เคย	435	85.80

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยเป็น อสก. หรือ ปอส. หรือคณะทำงานองค์กรกลางมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 85.80

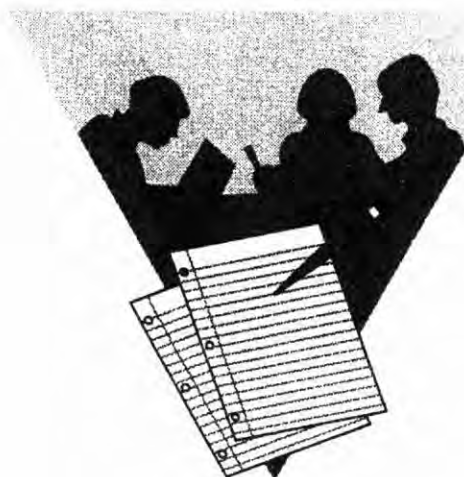
แผนภูมิที่ 3 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้ามาเป็น อสก.

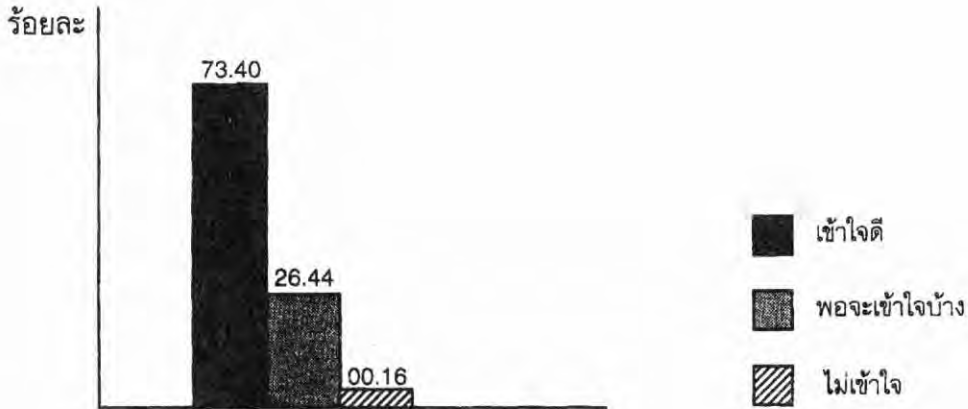
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้ามาเป็น อสก.

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
การเป็น อสก.		
- สมัครเอง	167	32.68
- ปอศ. แนะนำมา	138	27.01
- มีคนรู้จัก (ไม่ใช่ ปอศ.) แนะนำมา	97	18.98
- เจ้าหน้าที่ของรัฐแนะนำมา	104	20.35
- อื่นๆ ระบุ...	5	00.98

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น อสก. โดยสมัครเอง คิดเป็นร้อยละ 32.68 รองลงมาเป็น ปอศ. แนะนำมา คิดเป็นร้อยละ 27.01

แผนภูมิที่ 4 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าใจในบทบาทการทำหน้าที่ อสก.

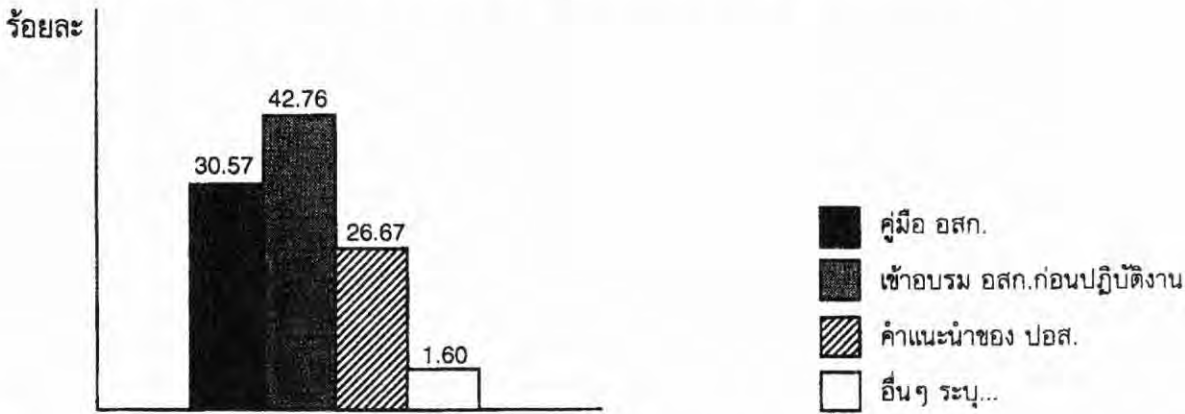
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าใจในบทบาทการทำหน้าที่ อสก. ของตนเอง

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ความเข้าใจ		
- เข้าใจดี	447	73.40
- พอจะเข้าใจบ้าง	161	26.44
- ไม่เข้าใจ	1	00.16

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มุ่งเข้าใจดีในบทบาทการทำหน้าที่ อสก. คิดเป็นร้อยละ 73.40

แผนภูมิที่ 5 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าแหล่งที่ทำให้รับทราบของ อสก.

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแหล่งที่ทำให้รับทราบของ อสก.

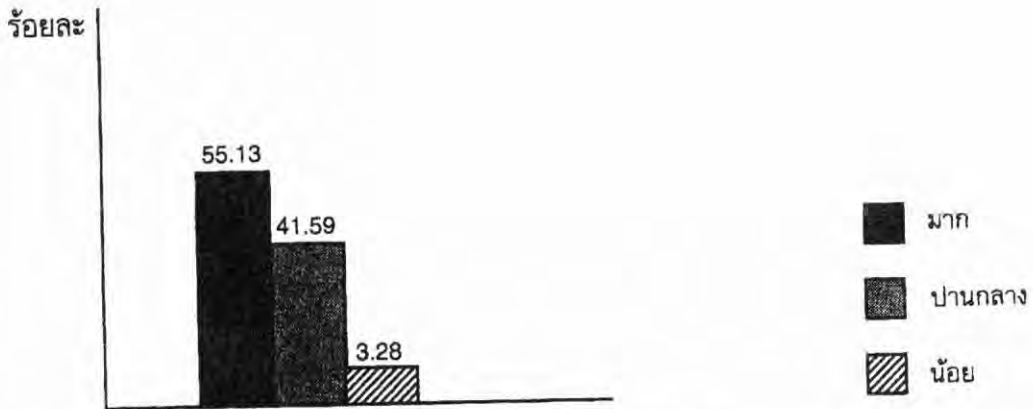
รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
แหล่ง		
- คู่มือ อสก.	306	30.57
- เข้าอบรม อสก. ก่อนปฏิบัติงาน	428	42.76
- คำแนะนำของ ปอส.	267	26.67
- อื่นๆ ระบุ....	16	1.60

จากตารางที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าแหล่งที่ทำให้รับทราบของ อสก. จากการเข้าอบรม อสก. ก่อนปฏิบัติงานคิดเป็นร้อยละ 42.76 รองลงมาเป็นจากคู่มือ อสก. คิดเป็นร้อยละ 30.57

แผนภูมิที่ 6 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าแหล่งที่ทำให้รู้บทบาทของ อสท.

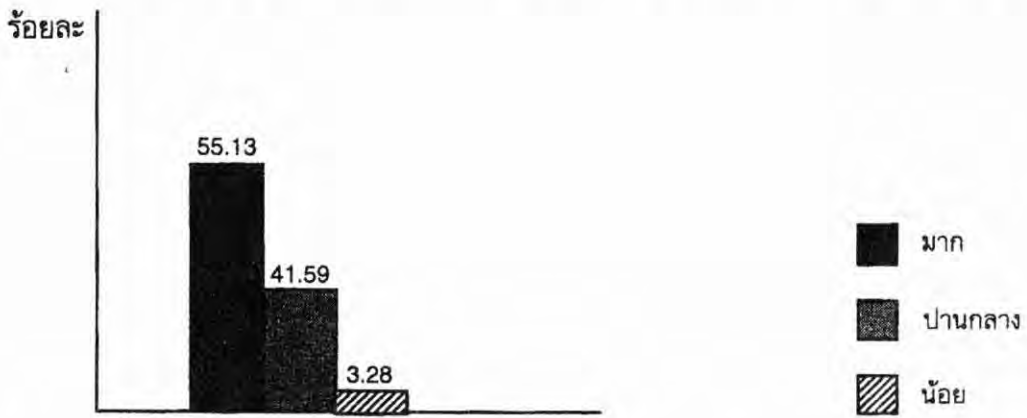
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับความร่วมมือ/สนับสนุนจาก ปอศ. และ คณะทำงานขององค์กรกลางส่วนอื่นๆ

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับความร่วมมือ		
- มาก	285	55.13
- ปานกลาง	215	41.59
- น้อย	17	3.28

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความร่วมมือ/สนับสนุนจาก ปอศ. และคณะทำงานองค์กรกลางส่วนอื่นๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับให้ความร่วมมือมาก คิดเป็นร้อยละ 55.13 และอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.59

แผนภูมิที่ 7 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวางตัวเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ประจำที่เลือกตั้งในการสังเกตการณ์ประจำที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้ง

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับ		
- มาก	285	55.13
- ปานกลาง	215	41.59
- น้อย	17	3.28

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ประจำที่เลือกตั้งในการสังเกตการณ์ประจำที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้ง โดยได้รับความสะดวกในระดับมากและปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.13 และร้อยละ 41.39 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 8 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวางตัวเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

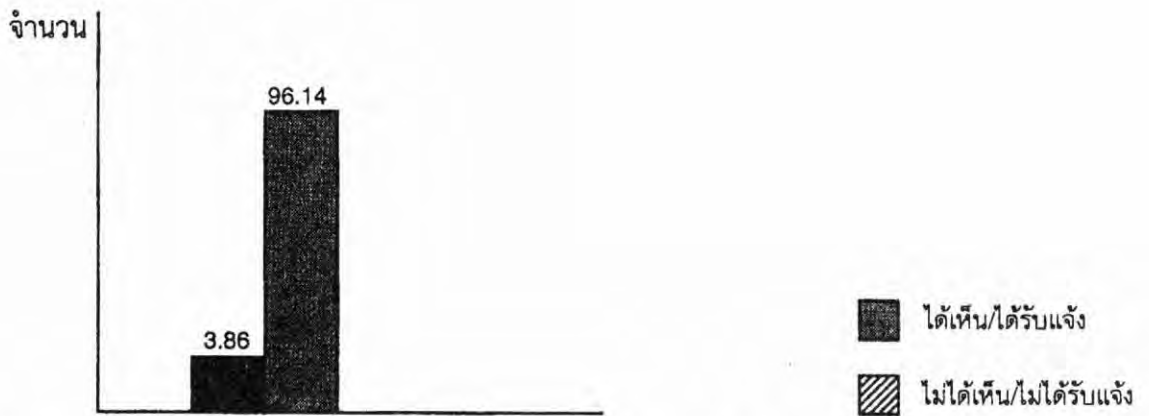
ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวางตัวเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ความเป็นกลาง		
- เป็นกลาง	393	76.61
- ไม่เป็นกลาง	31	6.04
- ไม่แน่ใจ	89	17.35

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน วางตัวเป็นกลาง คิดเป็นร้อยละ 76.61

แผนภูมิที่ 9 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามว่าได้เห็น/ได้รับแจ้งการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง

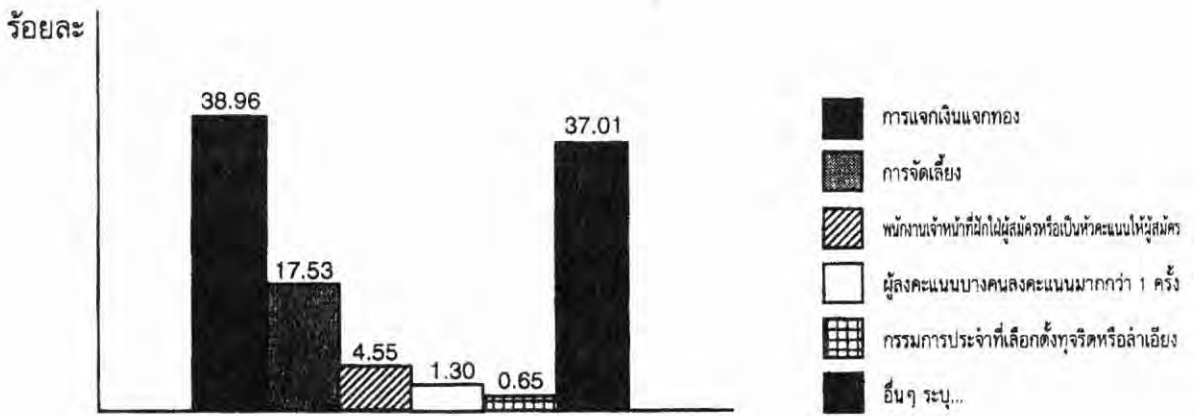
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นหรือได้รับแจ้งการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
การเห็น/ได้รับแจ้ง		
- ได้เห็น/ได้รับแจ้ง	19	3.86
- ไม่ได้เห็น/ไม่ได้รับแจ้ง	473	96.14

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าได้เห็น/ได้รับแจ้งการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.86

แผนภูมิที่ 10 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องได้เห็นหรือได้รับแจ้งว่ามีการกระทำผิด

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องได้เห็นหรือได้รับแจ้งว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
การแจกเงินแจกทอง	120	38.96
การจัดเลี้ยง	54	17.53
พนักงานเจ้าหน้าที่ฝึกให้ผู้สมัครหรือเป็นหัวหน้าคะแนนให้ผู้สมัคร	14	4.55
ผู้ลงคะแนนบางคนลงคะแนนมากกว่า 1 ครั้ง	4	1.30
กรรมการประจำที่เลือกตั้งทุจริตหรือลำเอียง	2	0.65
อื่นๆ ระบุ	114	37.01

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้เห็นหรือได้รับแจ้งว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง มีการแจกเงิน/แจกทอง คิดเป็นร้อยละ 38.96 รองลงมา มีการกระทำอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 37.01 และมีการจัดเลี้ยงคิดเป็นร้อยละ 17.53

แผนภูมิที่ 11 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมช่วยกระตุ้นให้คนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งอย่างสุจริต

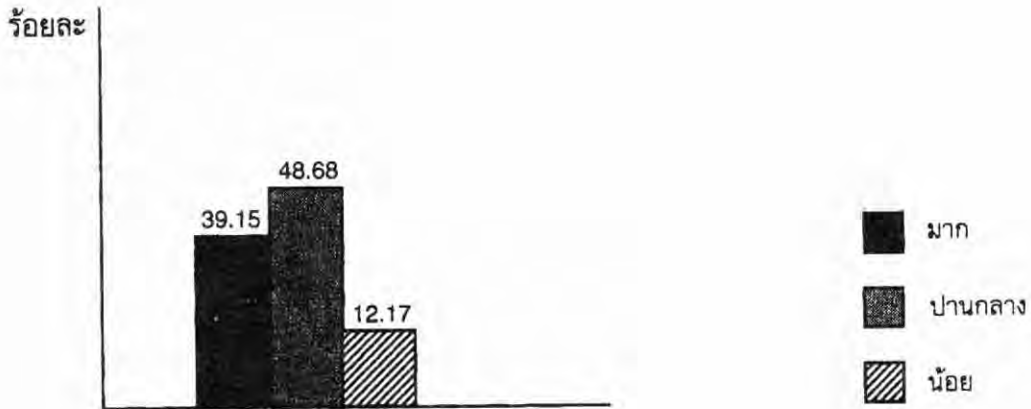
ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมช่วยกระตุ้นให้คนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งอย่างสุจริตขององค์กรกลาง

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการกระตุ้น		
มาก	212	29.78
ปานกลาง	285	40.03
น้อย	215	30.19

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าองค์กรกลางมีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้คนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.03 ระดับน้อยร้อยละ 30.19 และเห็นว่าองค์กรกลางช่วยกระตุ้นให้ไปใช้สิทธิ์ในระดับมากเพียงร้อยละ 29.78

แผนภูมิที่ 12 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย เลือกตั้งขององค์กรกลาง

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมีส่วนร่วม		
มาก	193	39.15
ปานกลาง	240	48.68
น้อย	60	12.17

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการป้องกันการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งขององค์กรกลางอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.68 อยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 39.15 และอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.17

แผนภูมิที่ 13 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน

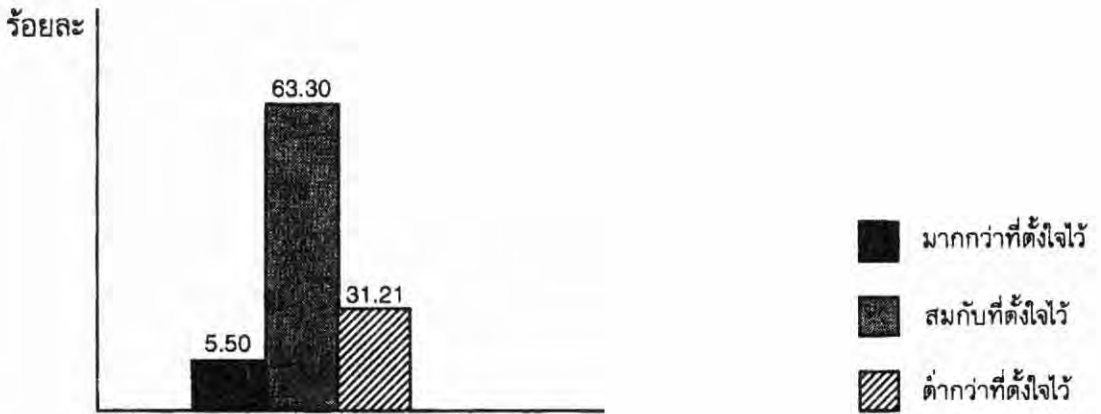
ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับความเหมาะสม		
มาก	34	6.73
เหมาะสม	295	58.42
น้อยไป	176	34.85

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานที่ได้รับเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 58.42 และเห็นว่าน้อยไปคิดเป็นร้อยละ 34.85

แผนภูมิที่ 14 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกสมกับความตั้งใจในการทำหน้าที่ อสก.

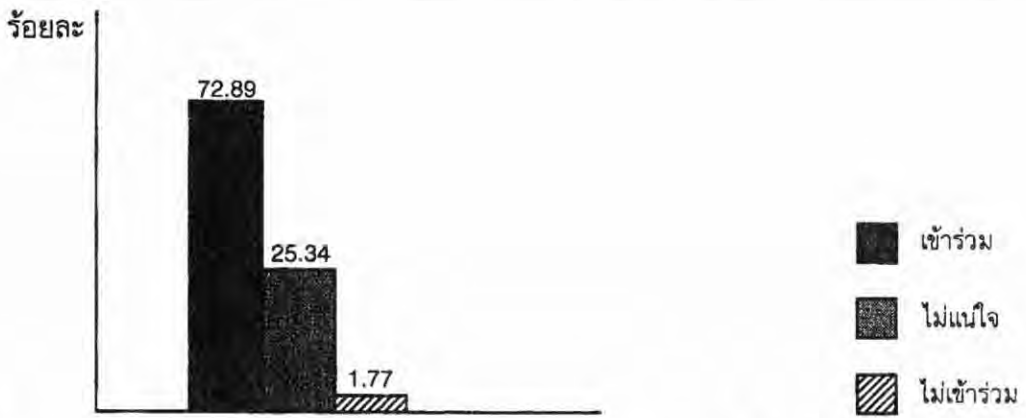
ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกสมกับความตั้งใจในการทำหน้าที่ อสก.

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้สึก		
มากกว่าที่ตั้งใจไว้	31	5.50
สมกับที่ตั้งใจไว้	357	63.30
ต่ำกว่าที่ตั้งใจไว้	100	31.21

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้สึกสมกับความตั้งใจในการทำหน้าที่ อสก. คิดเป็นร้อยละ 63.30 ต่ำกว่าที่ตั้งใจไว้ ร้อยละ 31.21 และมีความรู้สึกมากกว่าที่ตั้งใจไว้เพียงร้อยละ 5.50

แผนภูมิที่ 15 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความเห็นที่จะเข้าร่วมกับองค์กรกลางอีกครั้ง

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความเห็นที่จะเข้าร่วมกับองค์กรกลางอีกครั้งหากมีการเลือกตั้งครั้งต่อไป

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
การเข้าร่วม		
เข้าร่วม	371	72.89
ไม่แน่ใจ	129	25.34
ไม่เข้าร่วม	9	1.77

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเข้าร่วมกับองค์กรกลางอีก คิดเป็นร้อยละ 72.89 ไม่แน่ใจร้อยละ 25.34 และไม่เข้าร่วมร้อยละ 1.77

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายงานการสังเกตสถานการณ์การเลือกตั้ง

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสังเกตเกี่ยวกับการเลือกตั้งก่อนเปิดให้ลงคะแนนในเขต 2

รายละเอียด	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ก่อนเปิดให้ลงคะแนน						
1. ที่เลือกตั้งไม่มีแผ่นประกาศที่ให้คุณโทษต่อผู้สมัคร	439	85.40	67	13.04	8	1.56
2. มีการตรวจสอบจำนวนบัตรก่อนเปิดให้ลงคะแนน	493	85.40	11	2.14	10	1.96
3. มีการตรวจสอบหีบบัตรเลือกตั้งว่าเป็นหีบเปล่า	504	96.92	6	1.15	10	1.93
4. กรรมการตรวจคะแนนลงลายมือชื่อรับรองความเรียบร้อย	490	96.27	7	1.38	12	2.35

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่าสถานการณ์การเลือกตั้งก่อนเปิดให้ลงคะแนนในเขตการเลือกตั้งที่ 2 ส่วนใหญ่มีการตรวจสอบหีบบัตรเลือกตั้งว่าเป็นหีบเปล่า คิดเป็นร้อยละ 96.92 รองลงมาคือ กรรมการตรวจคะแนนลงลายมือชื่อรับรองความเรียบร้อย คิดเป็นร้อยละ 96.27 และที่ตั้งไม่มีแผ่นประกาศที่ให้คุณโทษต่อผู้สมัครและมีการตรวจสอบจำนวนบัตรก่อนเปิดให้ลงคะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสังเกตเกี่ยวกับการเลือกตั้งระหว่างการลงคะแนนในเขตเลือกตั้งที่ 2

ระหว่างการลงคะแนน	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการตรวจสอบบัตรประจำตัวผู้มาลงคะแนน	9,780	99.94	5	0.60
2. กรรมการได้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้ลงคะแนนดั่งๆ	3,525	37.19	5,954	62.81
3. มีตัวแทนพรรคการเมืองร่วมเป็น กรรมการตรวจคะแนน	119	26.68	327	73.32
4. มีการหาเสียงใกล้ที่เลือกตั้ง	57	20.73	218	79.27
5. มีหวัคะแนนชักจูงผู้มาลงคะแนนหน้าที่เลือกตั้ง	12	4.49	255	95.51
6. มีการก่อกวน ชมชู้ หน่วงเหนี่ยวผู้มาลงคะแนน	7	2.62	260	97.38
7. มีการเกณฑ์คน ขนคนมาลงคะแนน	7	2.69	253	97.31
8. มีการทักท้วงว่าผู้มาลงคะแนนไม่มีชื่อในบัญชี	23	8.61	244	91.39

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า สถานการณ์ระหว่างการลงคะแนนในเขตเลือกตั้งที่ 2 ส่วนใหญ่มีการตรวจสอบบัตรประจำตัวผู้มาลงคะแนน คิดเป็นร้อยละ 99.94 กรรมการได้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้มาลงคะแนนดั่งๆ คิดเป็นร้อยละ 37.19 มีตัวแทนพรรคการเมืองร่วมเป็นกรรมการตรวจนับคะแนนคิดเป็นร้อยละ 26.68 มีการหาเสียงใกล้ที่เลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.73 มีการทักท้วงว่าผู้มาลงคะแนนไม่มีชื่อในบัญชี คิดเป็นร้อยละ 8.61 มีหวัคะแนนชักจูงผู้มาลงคะแนนหน้าที่เลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.49 มีการเกณฑ์คน ขนคนมาลงคะแนน คิดเป็นร้อยละ 2.69 และมีการก่อกวน ชมชู้ หน่วงเหนี่ยวผู้มาลงคะแนน คิดเป็นร้อยละ 2.62 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสังเกตเกี่ยวกับการเลือกตั้งหลังการลงคะแนนในเขตการเลือกตั้งที่ 2

ระหว่างการลงคะแนน	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปิดหีบบัตรเวลา 15.00 น. ตรง	511	98.46	4	1.54
2. เวลาที่ใช้ในการนับคะแนนเป็นไปโดยปกติ	517	99.61	2	0.39
3. การนับคะแนนเป็นไปโดยเปิดเผย ต่อหน้าผู้มาลงคะแนน	515	99.42	3	0.58
4. กรรมการได้อ่าน ตรวจและนับคะแนนอย่างถูกต้อง	517	99.61	2	0.39
5. การวินิจฉัยบัตรเสียเป็นไปอย่างสุจริต ยุติธรรม	515	98.85	6	1.15
6. มีการคว่ำหีบบัตร เมื่อหยิบบัตรเลือกตั้งออกจากหีบหมด	506	99.41	3	0.59

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า สถานการณ์การเลือกตั้งหลังลงคะแนนในเขตเลือกตั้งที่ 2 ส่วนใหญ่เวลาที่ใช้ในการนับคะแนนเป็นไปโดยปกติและกรรมการ ได้อ่านและตรวจนับคะแนนอย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 99.61 มีการนับคะแนนเป็นไปโดยเปิดเผยต่อหน้าผู้ที่มาลงคะแนน คิดเป็นร้อยละ 99.42 มีการคว่ำหีบบัตรเมื่อหยิบบัตรเลือกตั้งออกจากหีบหมด คิดเป็นร้อยละ 99.41 มีการวินิจฉัยบัตรเสีย เป็นไปอย่างสุจริตยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 98.85 และปิดหีบบัตรเวลา 15.00 น. ตรง คิดเป็นร้อยละ 98.46

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงราย

องค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัดเชียงรายได้ทำการสำรวจพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 2 ช่วง 1 สัปดาห์ก่อนวันเลือกตั้ง โดยให้อาสาสมัครขององค์การกลางใช้แบบสอบถามถามผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน 7 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ และรวบรวมส่งให้สำนักงานองค์การกลางการจังหวัดประมวลผล ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 6,849 คน มีสัดส่วนเพศใกล้เคียงกัน คือ ชายร้อยละ 53.90 หญิงร้อยละ 46.10 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 57.10 ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 20.86 ระดับสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 0.15 มีอาชีพเกษตรกรร้อยละ 63.70

2. การรับรู้และทัศนคติต่อการเลือกตั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามรู้วันเลือกตั้งและสถานที่เลือกตั้งร้อยละ 99 ในการตัดสินใจเลือกตั้งสัดส่วนในการเลือกคนและเลือกพรรคต่างกัน 10% คือเลือกคนร้อยละ 44.92 เลือกพรรคร้อยละ 33.99 ความพอใจต่อผลงานของ สส. ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาร้อยละ 55.63 ไม่น่าพอใจ

3. การกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวคะแนนร้อยละ 22.40 ส่วนใหญ่ไม่ทราบใครเป็นหัวคะแนนคือร้อยละ 64.01 เจ้าหน้าที่รัฐเช่น นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน วางตัวเป็นกลางร้อยละ 63.18 พฤติกรรมการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งใน 1 เดือนที่ผ่านมาเห็นมีการแจกเงินร้อยละ 37.81 สัญญาว่าจะแจกเงินร้อยละ 31.59 การจัดเลี้ยงร้อยละ 12.02 และการใช้อิทธิพลข่มขู่ร้อยละ 4.76

โดยที่ในการแจกเงินเห็นว่าราคาในการจ่ายเงินมากกว่า 200 บาทร้อยละ 42.70 และอยู่ในระหว่าง 150 - 200 บาทร้อยละ 33.46 เป็นที่น่าสนใจว่าร้อยละ 66.39 เห็นว่าการซื้อขายเสียงหรือแจกสิ่งของเป็นสิ่งผิดกฎหมาย

ในการหาเสียงเห็นมีผู้สมัครปราศรัยหาเสียงใน 1 เดือนที่ผ่านมาร้อยละ 52.16

4. การเลือกตั้ง

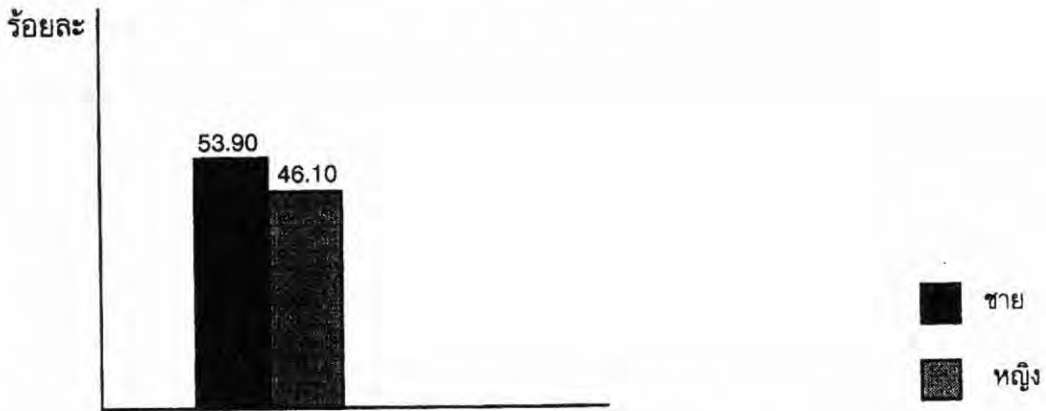
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เลือกบุคคลที่สมัครเมื่อผู้สมัครหรือหัวหน้าคณะของผู้สมัครมาแจกเงินซื้อเสียงร้อยละ 53.94 แต่อาจเลือกถ้าชอบพอร้อยละ 29.70 เหตุผลที่เลือกผู้สมัครเพราะเคยฟังผู้สมัครปราศรัยหาเสียงและมีความเลื่อมใสร้อยละ 50.76 เลือกเพราะหัวหน้าคณะบอกให้เลือกและให้เงินด้วยร้อยละ 12.40

5. องค์กรกลางการเลือกตั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าองค์กรกลางมีประโยชน์มากร้อยละ 37.02 ปานกลางร้อยละ 31.26 ไม่มีประโยชน์ร้อยละ 6.00

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกตั้ง

แผนภูมิที่ 16 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

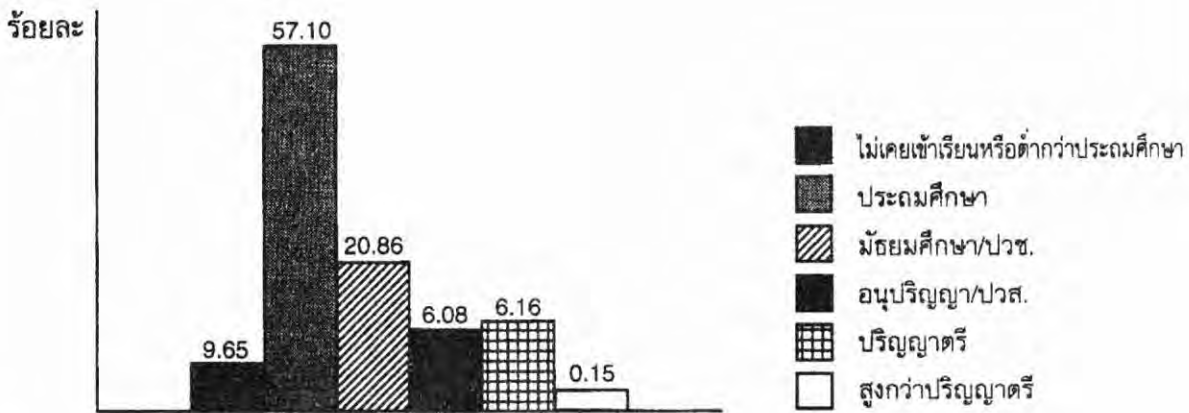
ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	3,691	53.90
หญิง	3,158	46.10
รวม	6,849	100.00

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 53.90 เป็นหญิงร้อยละ 46.10 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 17 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

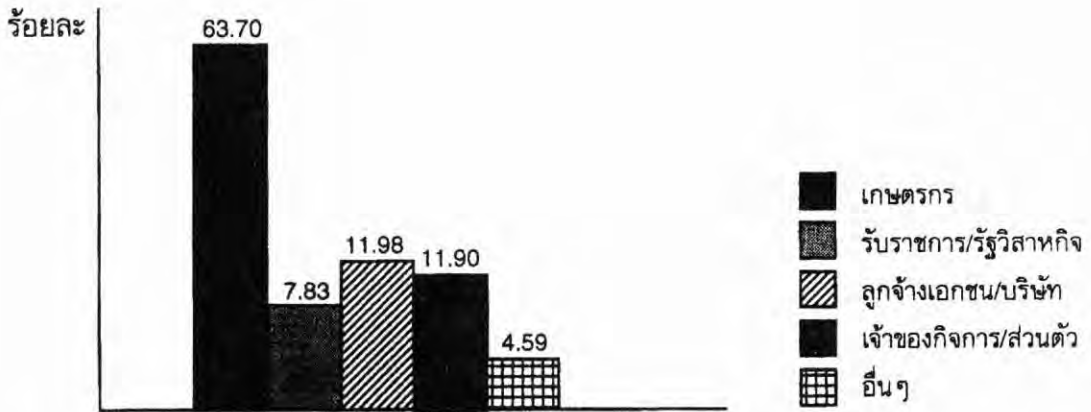
ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเข้าเรียนหรือต่ำกว่าประถมศึกษา	645	9.65
ประถมศึกษา	3,816	57.10
มัธยมศึกษา/ปวช.	1,394	20.86
อนุปริญญา/ปวส.	106	6.08
ปริญญาตรี	412	6.16
สูงกว่าปริญญาตรี	10	0.15
รวม	3,683	100.00

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.10 ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 20.86 ในขณะที่ผู้ตอบที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 0.15

แผนภูมิที่ 18 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	3,960	63.70
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	487	7.83
ลูกจ้างเอกชน/บริษัท	745	11.98
เจ้าของกิจการ/ส่วนตัว	740	11.90
อื่นๆ	285	4.59
รวม	6,217	100.00

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 63.70 อาชีพลูกจ้างเอกชน/บริษัท ร้อยละ 11.98 ส่วนอาชีพอื่นๆ มีเพียงร้อยละ 4.59

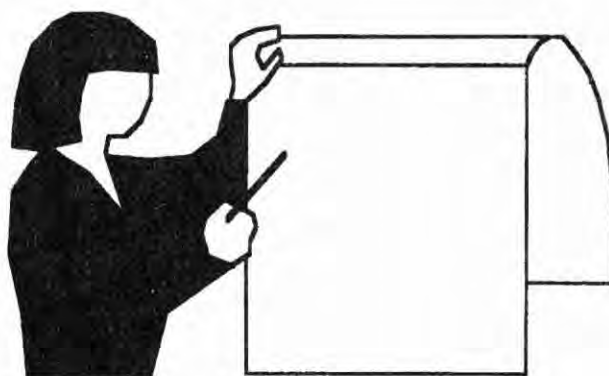
แผนภูมิที่ 19 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่รับรู้เกี่ยวกับวันเลือกตั้ง ส.ส.

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่รับรู้เกี่ยวกับวันเลือกตั้ง ส.ส.

ผู้ตอบ	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
รู้	6,524	99.45
ไม่รู้	36	0.55
รวม	6,560	100.00

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 มีผู้ที่รู้วันเลือกตั้ง ส.ส. ในครั้งนี้มากถึงร้อยละ 99.45 ในขณะที่มีผู้ไม่รู้วันเลือกตั้ง ส.ส. เพียงร้อยละ 0.55

แผนภูมิที่ 20 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่รับรู้เกี่ยวกับสถานที่เลือกตั้ง

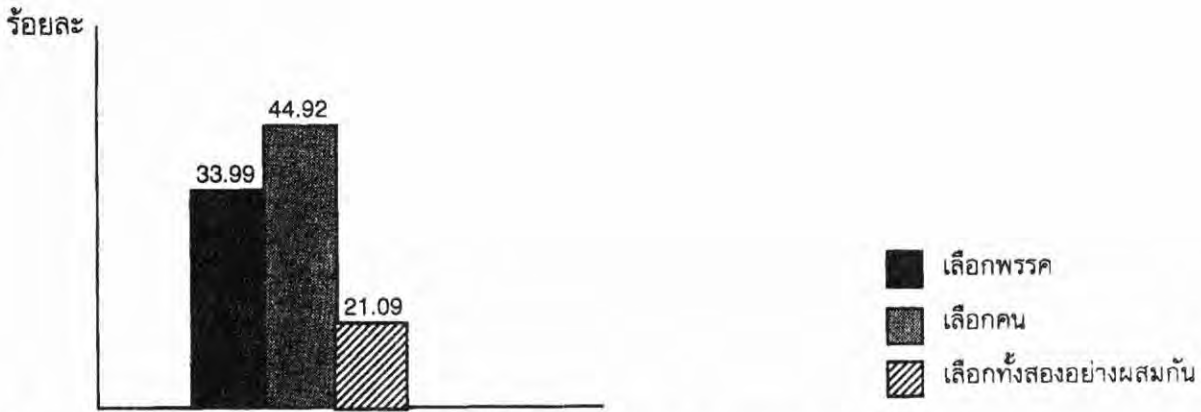
ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่รับรู้เกี่ยวกับสถานที่เลือกตั้ง

ผู้ตอบ	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
รู้	6,523	99.38
ไม่รู้	41	0.62
รวม	6,564	100.00

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่รู้สถานที่เลือกตั้ง ร้อยละ 99.38 และไม่รู้เพียงร้อยละ 0.62

แผนภูมิที่ 21 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ตัดสินใจเลือกพรรคหรือเลือกคน

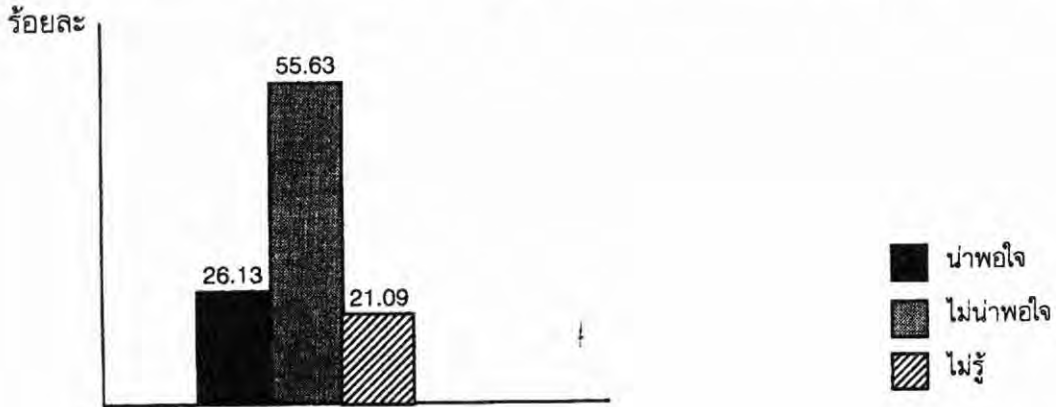
ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ตัดสินใจเลือกพรรคหรือเลือกคน

ผู้ตอบ	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
เลือกพรรค	2,467	33.99
เลือกคน	3,260	44.92
เลือกทั้งสองอย่างผสมกัน	1,531	21.09
รวม	7,528	100.00

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกคน ถึงร้อยละ 44.92 เลือกพรรคร้อยละ 33.99 และเลือกทั้งสองอย่างร้อยละ 21.09 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 22 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่รู้สึกเกี่ยวกับผลงานในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาของ ส.ส.

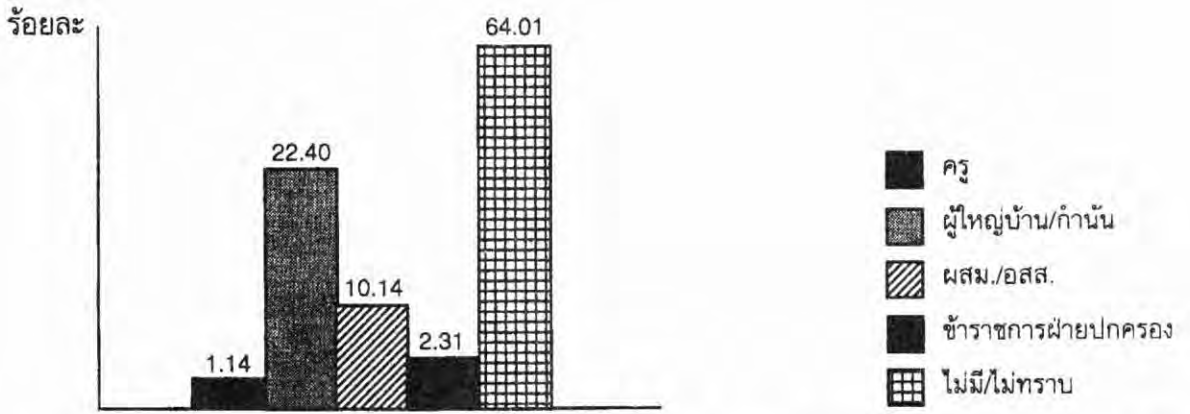
ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่รู้สึกเกี่ยวกับผลงานในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาของ ส.ส.ในเขตของตนเอง

รายละเอียด	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
พอใจ	1,746	26.13
ไม่พอใจ	3,718	55.63
ไม่รู้	1,219	18.24
รวม	6,683	100.00

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่รู้สึกที่ไม่พอใจเกี่ยวกับผลงานในรอบ 2 ปี ของ ส.ส.ในเขตของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 55.63 รู้สึกพอใจ ร้อยละ 26.13 และไม่รู้ ร้อยละ 18.24 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 23 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับผู้ที่แสดงตัวเป็นหัวหน้าของผู้สมัครในพื้นที่/หมู่บ้าน

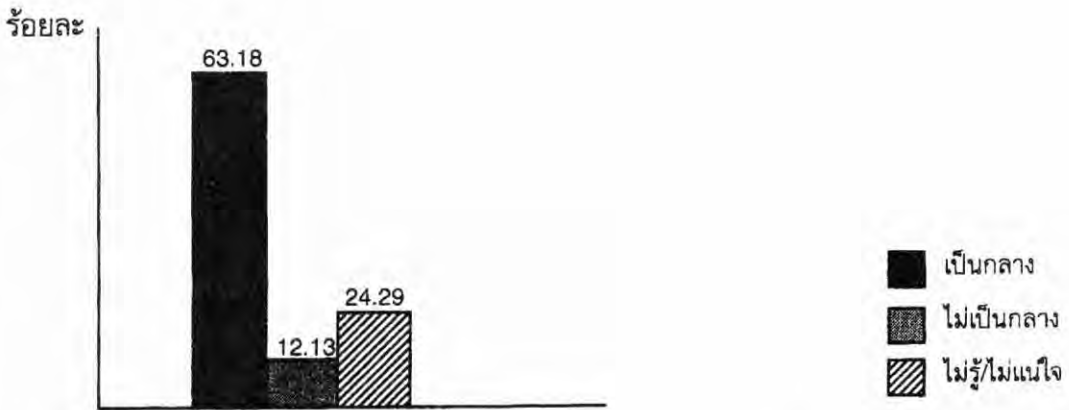
ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับผู้ที่แสดงตัวเป็นหัวหน้าของผู้สมัครในพื้นที่/หมู่บ้าน ของตนเอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายการ	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ครู	74	1.14
ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน	1,457	22.40
ผสม./อสส.	659	10.14
ข้าราชการฝ่ายปกครอง	150	2.31
ไม่มี/ไม่ทราบ	4,162	64.01
รวม	6,502	100.00

จากตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มี/ไม่ทราบ ว่าเขตของตนใครแสดงตนเป็นหัวหน้า ร้อยละ 64.01 ตอบว่าเป็นผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน ที่แสดงตัวเป็นหัวหน้า คิดเป็นร้อยละ 22.40 ผสม./อสส. ร้อยละ 10.14 เป็นข้าราชการฝ่ายปกครอง และครู ร้อยละ 2.31 และ 1.14 ตามลำดับ

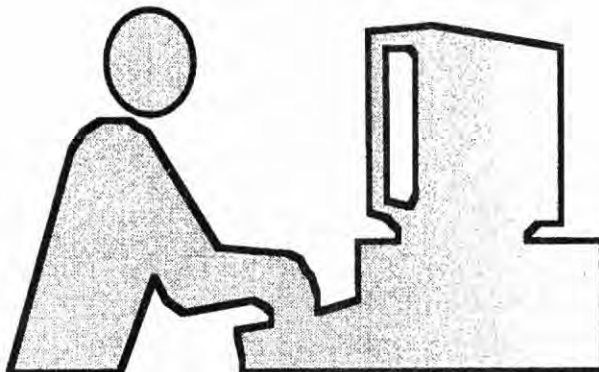
แผนภูมิที่ 24 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการวางตัวเป็นกลางในการเลือกตั้งครั้งนี้

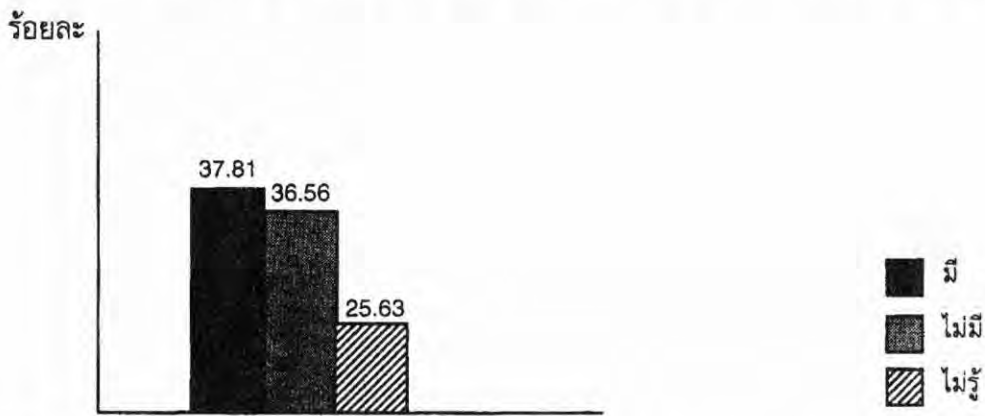
ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการวางตัวเป็นกลางในการเลือกตั้งครั้งนี้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ความคิดเห็น	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
เป็นกลาง	3,907	63.18
ไม่เป็นกลาง	750	12.13
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	1,527	24.29
รวม	6,184	100.00

จากตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐวางตัวเป็นกลางในการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 63.18 มีความเห็นว่าไม่รู้/ไม่แน่ใจ ร้อยละ 24.29 และมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐวางตัวไม่เป็นกลางในการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.13

แผนภูมิที่ 25 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเห็นพฤติกรรมการแจกเงินใน 1 เดือนที่ผ่านมา

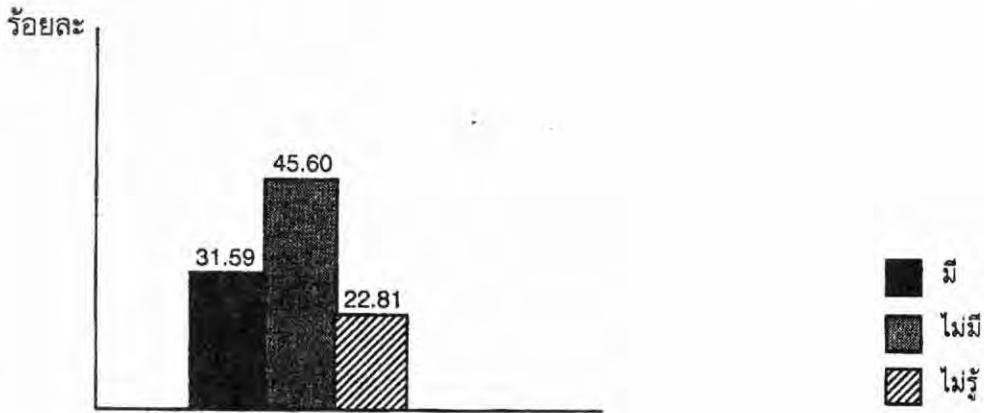
ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเห็นพฤติกรรมการแจกเงินใน 1 เดือนที่ผ่านมา

พฤติกรรมการแจกเงิน	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
มี	2,175	37.81
ไม่มี	2,103	36.56
ไม่รู้	1,474	25.63
รวม	5,572	100.00

จากตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่เห็นมีพฤติกรรมการแจกเงินใน 1 เดือนที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 37.81 ตอบว่าไม่มี ร้อยละ 36.56 และไม่รู้ร้อยละ 25.63 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 26 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นพฤติกรรมการสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเห็นพฤติกรรมการสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ ใน 1 เดือนที่ผ่านมา

พฤติกรรมการสัญญา	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
มี	1,628	31.59
ไม่มี	2,350	45.60
ไม่รู้	1,175	22.81
รวม	5,153	100.00

จากตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีพฤติกรรม การสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ใน 1 เดือนที่ผ่านมาถึงร้อยละ 45.60 และเห็นว่ามีพฤติกรรม ดังกล่าว ร้อยละ 31.59 และตอบว่าไม่รู้ ร้อยละ 22.81 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 27 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเห็นพฤติกรรมการจัดเลี้ยงใน 1 เดือนที่ผ่านมา

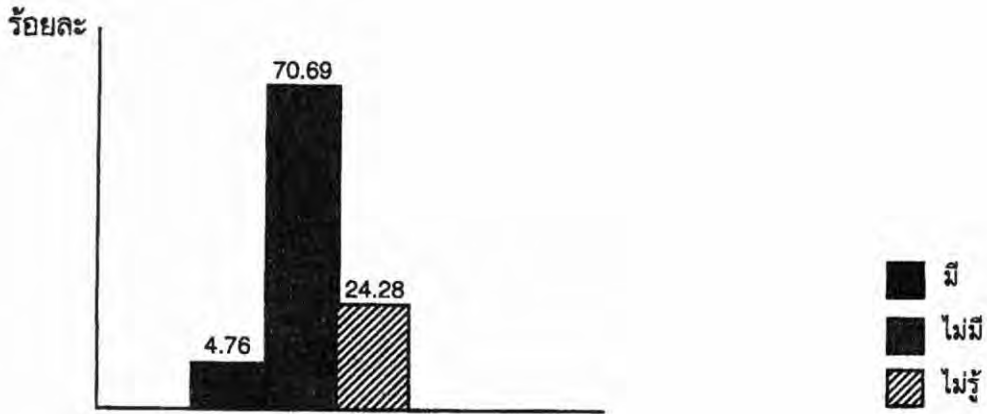
ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเห็นพฤติกรรมการจัดเลี้ยงใน 1 เดือนที่ผ่านมา

พฤติกรรมการสัญญา	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
มี	575	12.02
ไม่มี	3,029	63.30
ไม่รู้	1,181	24.68
รวม	4,785	100.00

จากตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่พบว่าไม่มีพฤติกรรม การจัดเลี้ยงใน 1 เดือนที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 63.30 ตอบว่าไม่รู้ ร้อยละ 24.68 และตอบว่า มีพฤติกรรมดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 12.02 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 28 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเห็นพฤติกรรมการใช้สิทธิพลชมชู้

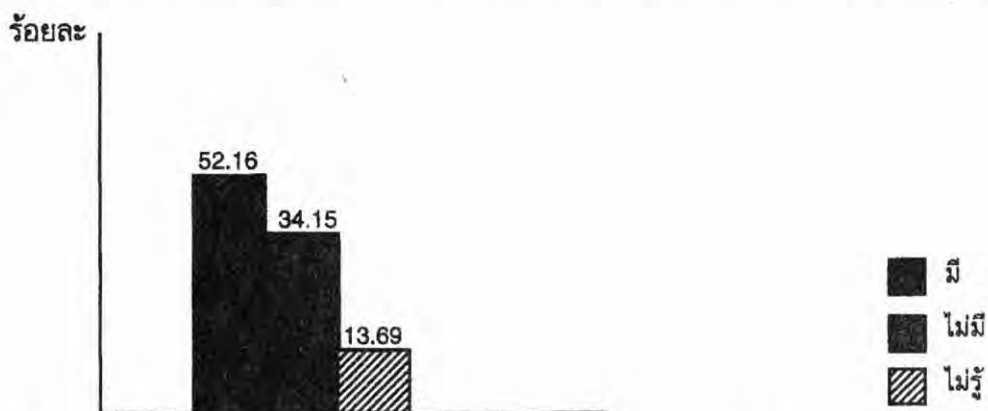
ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเห็นพฤติกรรมการใช้สิทธิพลชมชู้ ในหนึ่งเดือนที่ผ่านมา

พฤติกรรมการชมชู้	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
มี	227	4.76
ไม่มี	3,384	70.69
ไม่รู้	1,158	24.28
รวม	4,769	100.00

จากตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่พบว่าไม่มีพฤติกรรมการใช้สิทธิพลชมชู้ใน 1 เดือนที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 70.96 ตอบว่าไม่รู้ ร้อยละ 24.28 และตอบว่ามีการใช้พฤติกรรมดังกล่าว เพียงร้อยละ 4.76

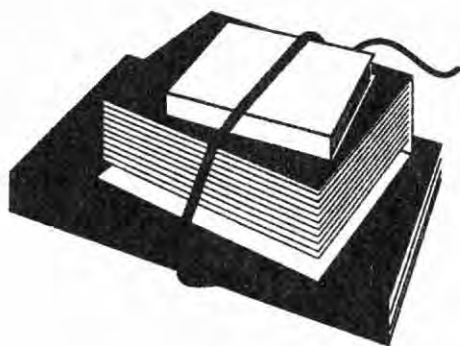
แผนภูมิที่ 29 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเห็นพฤติกรรมการปราศรัยของผู้ลงสมัคร

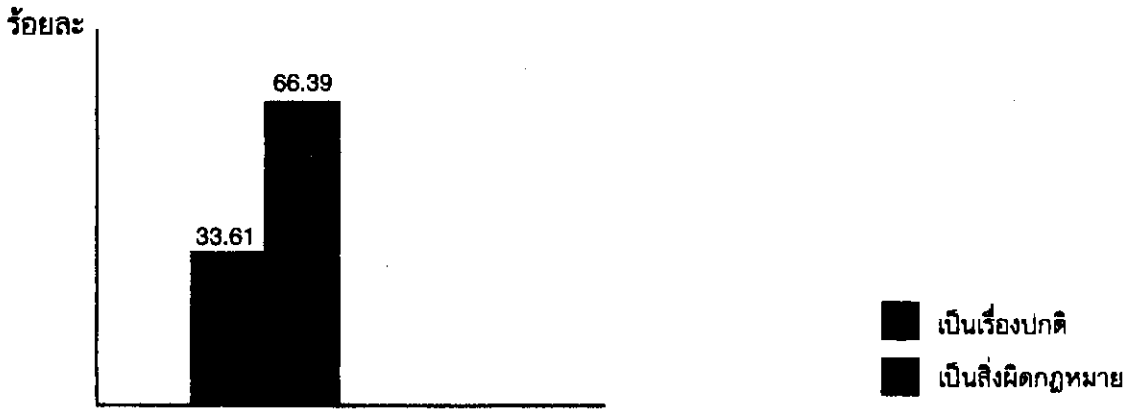
ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเห็นพฤติกรรมการปราศรัยของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ใน 1 เดือนที่ผ่านมา

พฤติกรรมการปราศรัยของ ส.ส.	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
มี	2,861	52.16
ไม่มี	1,873	34.15
ไม่รู้	751	13.69
รวม	5,485	100.00

จากตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่เห็นว่ามีพฤติกรรมการปราศรัยของผู้สมัคร ส.ส. ใน 1 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 52.16 ตอบว่าไม่มีร้อยละ 34.15 และตอบว่าไม่รู้ ร้อยละ 13.69 ตามลำดับ

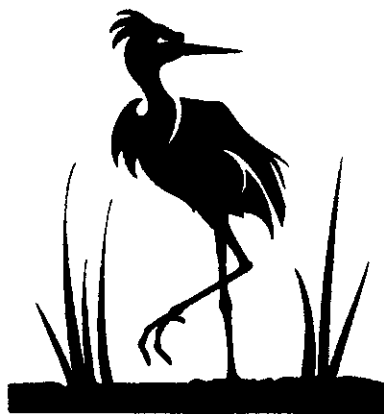
แผนภูมิที่ 31 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับความเห็นในการซื้อขายเสียง หรือแจกสิ่งของ

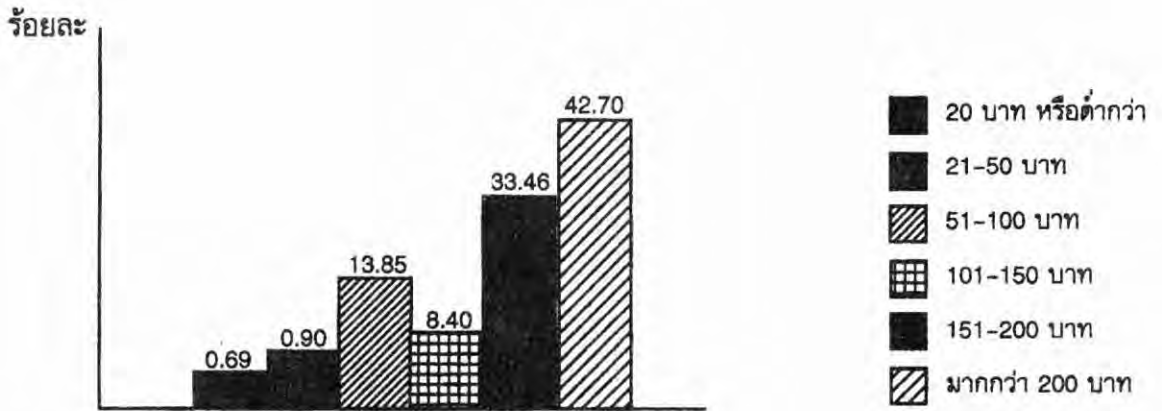
ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับความเห็นในการซื้อขายเสียง หรือแจกสิ่งของที่เกิดขึ้นในช่วงเลือกตั้ง

ความคิดเห็น	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
เป็นเรื่องปกติ	1,952	33.61
เป็นสิ่งผิดกฎหมาย	3,856	66.39
รวม	5,808	100.00

จากตารางที่ 35 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่เห็นว่า การซื้อขายเสียง หรือแจกสิ่งของที่เกิดขึ้นในช่วงเลือกตั้งเป็นสิ่งผิดกฎหมายถึงร้อยละ 66.39 และเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ คิดเป็นร้อยละ 33.61

แผนภูมิที่ 30 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับความเห็นในการซื้อขายเสียง หรือแจกลิงของที่เกิดขึ้น

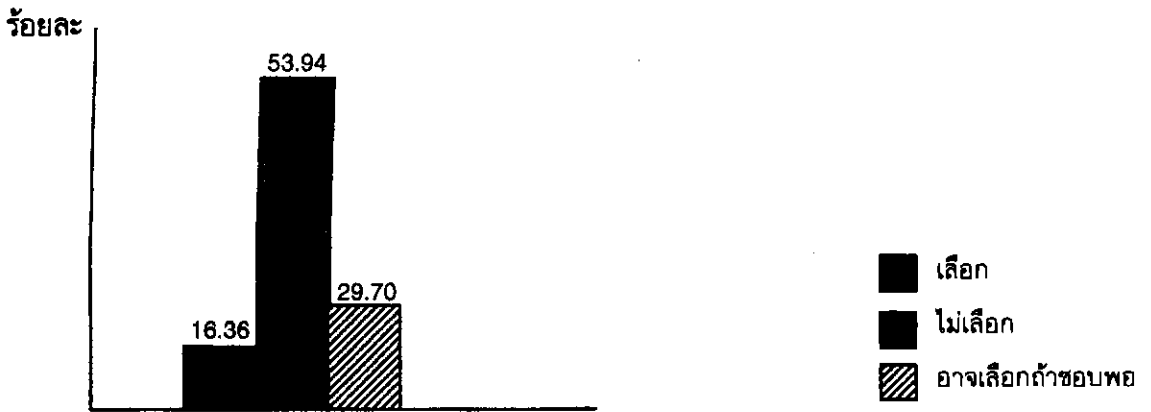
ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับราคาในการจ่ายเงิน เมื่อมีการซื้อเสียง-ขายเสียง ในพื้นที่

ราคา	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
20 บาท หรือต่ำกว่า	32	0.69
21 - 50 บาท	42	0.90
51 - 100 บาท	640	13.85
101 - 150 บาท	388	8.40
151 - 200 บาท	1,546	33.46
มากกว่า 200 บาท	1,973	42.70
รวม	4,621	100.00

จากตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่ตอบว่า ราคาในการจ่ายเงินเมื่อมีการซื้อเสียง-ขายเสียงในพื้นที่ มากกว่า 200 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.70 ช่วงราคา 151-200 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.46 และราคา 101-150 บาท มีเพียงร้อยละ 8.40

แผนภูมิที่ 32 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกบุคคลที่สมัคร ส.ส.

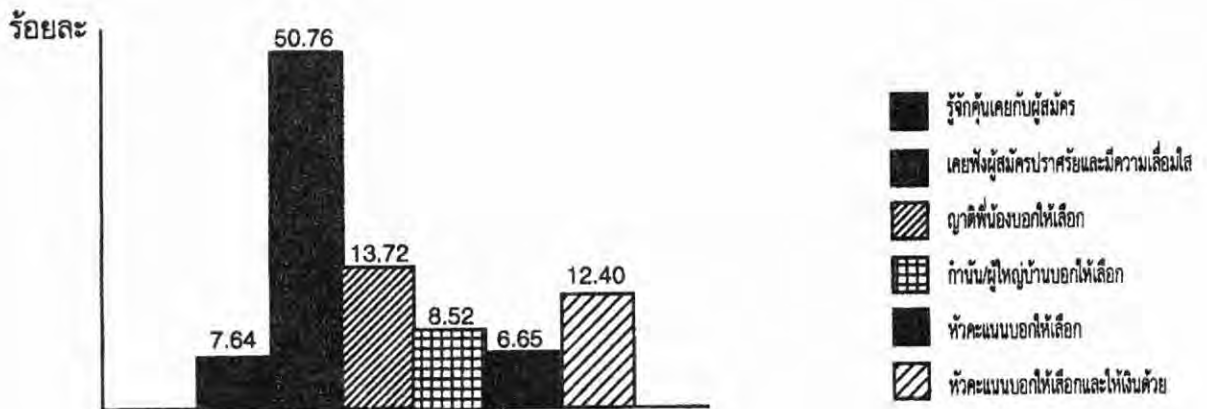
ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกบุคคลที่สมัคร ส.ส. เมื่อผู้สมัครหรือหัวหน้าคณะของสมัครมาแจกเงินซื้อเสียง

การตัดสินใจเลือก	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
เลือก	977	16.36
ไม่เลือก	3,220	53.94
อาจเลือกถ้าชอบพอ	1,773	29.70
รวม	5,970	100.00

จากตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่ตัดสินใจไม่เลือกบุคคลที่สมัคร ส.ส. เมื่อผู้สมัครหรือหัวหน้าคณะของสมัครมาแจกเงินซื้อเสียง คิดเป็นร้อยละ 53.94 อาจเลือกถ้าชอบพอ คิดเป็นร้อยละ 29.70 และตัดสินใจเลือก คิดเป็นร้อยละ 16.36 ตามลำดับ

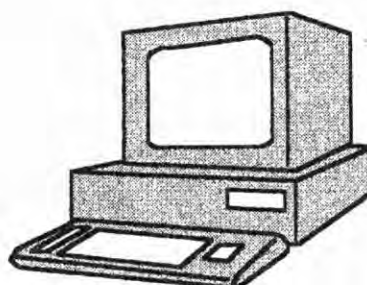
แผนภูมิที่ 33 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเหตุผลที่ใช้เลือกผู้สมัคร ส.ส. ในครั้งนี้

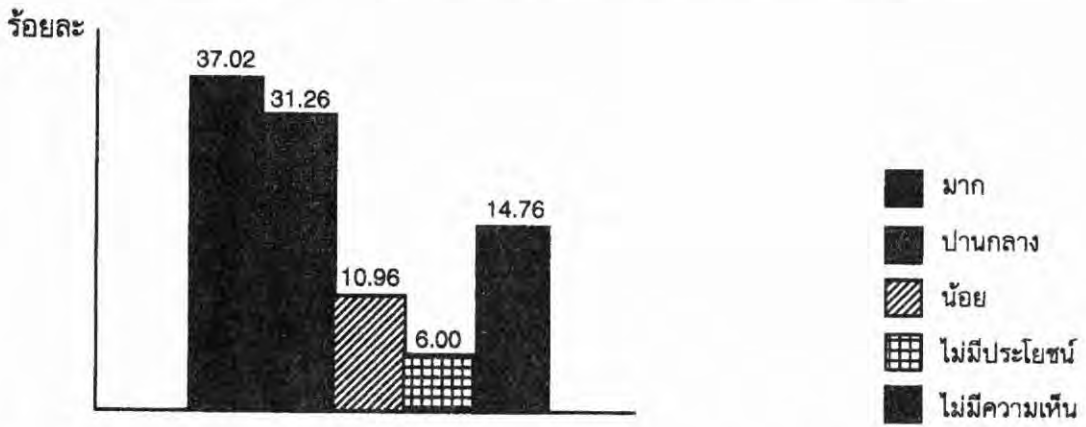
ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเหตุผลที่ใช้เลือกผู้สมัคร ส.ส. ในครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เหตุผล	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัคร	571	7.64
เคยฟังผู้สมัครปราศรัยและมีความเลื่อมใส	3,792	50.76
ญาติพี่น้องบอกให้เลือก	1,025	13.72
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านบอกให้เลือก	661	8.52
หัวหน้าแนะนำบอกให้เลือก	495	6.63
หัวหน้าแนะนำบอกให้เลือกและให้เงินด้วย	927	12.40
รวม	7,471	100.00

จากตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่เลือกผู้สมัคร ส.ส. ในครั้งนี้ เพราะเคยฟังผู้สมัครปราศรัย และมีความเลื่อมใส คิดเป็นร้อยละ 50.76 เลือกเพราะญาติพี่น้องบอกให้เลือก คิดเป็นร้อยละ 13.72 และเลือกเพราะหัวหน้าแนะนำบอกให้เลือกและให้เงินด้วย คิดเป็นร้อยละ 12.40 ตามลำดับ

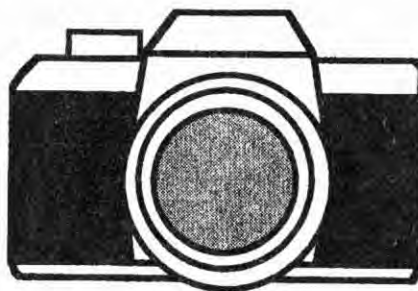
แผนภูมิที่ 34 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความมีประโยชน์ขององค์กรกลาง

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความมีประโยชน์ขององค์กรกลาง

ความคิดเห็น	เขต 2	
	จำนวน	ร้อยละ
ความมีประโยชน์ขององค์กรกลาง		
มาก	2,273	37.02
ปานกลาง	1,919	31.26
น้อย	673	10.96
ไม่มีประโยชน์	368	6.00
ไม่มีความเห็น	906	14.76
รวม	6,138	100.00

จากตารางที่ 38 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขต 2 ส่วนใหญ่เห็นว่าองค์กรกลางมีประโยชน์มาก คิดเป็นร้อยละ 37.02 เห็นว่ามีประโยชน์ปานกลาง ร้อยละ 31.26 และเห็นว่ามีประโยชน์น้อย คิดเป็นร้อยละ 10.96 ตามลำดับ

สรุปการกระทำผิด - การร้องเรียน และผลการดำเนินการ

1. การกระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ถึง พ.ศ. 2538)

1.1 ความผิดตาม มาตรา 13 “นับตั้งแต่เวลา 18.00 น. ของวันก่อนเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใด ขาย จำหน่าย แจกแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขตเลือกตั้ง”

บทกำหนดโทษ ตามมาตรา 83 “จำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

1.1.1 เหตุเกิดที่อำเภอเวียงชัย เมื่อวันที่ 2 พ.ค. 2539 เวลา 19.00 น. ณ ร้านอาหารบริเวณหนองหลวง ม.6 ต.เวียงชัย อ.เวียงชัย จับกุมผู้ต้องหาได้ 3 คน (ชาย 1 หญิง 2) จำเลยรับสารภาพศาลสั่งปรับ คนละ 2,500 บาท

1.1.2 เหตุเกิดที่กิ่งอ.ขุนตาล เมื่อวันที่ 2 พ.ค. 2539 เวลา 23.00 น. ณ ร้านอาหารเก็บตะวัน ม.6 ต.ยางหอม กิ่งอ.ขุนตาล จับกุมผู้ต้องหาได้ 1 คน (ชาย) ศาลสั่งปรับคนละ 2,500 บาท และให้ลงโทษจำคุก 1 เดือน โดยให้รอลงอาญา 1 ปี

1.2 ความผิดตามมาตรา 15 ทวิ

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ได้สั่งให้ข้าราชการฝ่ายปกครองมาประจำศาลากลางจังหวัด (ฝ่ายปกครอง) 1 คน ตามคำสั่งจังหวัดเชียงราย ที่ 1203/2539 ลงวันที่ 30 เมษายน 2539 เนื่องจากได้รับการร้องเรียนว่ามีพฤติการณ์ฉ้อโกงหรือกระทำการช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ ตามมาตรา 15 ทวิ แห่ง พ.ร.บ. การเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2522 และได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งจังหวัดเชียงราย ที่ 1204/2539 ลงวันที่ 30 เมษายน 2539 และมีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ตามคำสั่งจังหวัดเชียงราย ที่ 1242/2539 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2539 ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการสอบสวน

2. การร้องเรียน

2.1 นายคำรณ บุญเชิด ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ได้ไปตรวจหน่วยเลือกตั้งที่ 1 หมู่ที่ 6 ตำบลไม้ยา อำเภอพญาเม็งราย และได้พบกับนายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร ส.ส.จังหวัดลำปาง พรรคชาติพัฒนา ซึ่งได้แจ้งให้ทราบว่า นายสอาด โกลถิ่น ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 10 ตำบลไม้ยา อำเภอพญาเม็งราย มีพฤติการณ์ชักนำประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ลงคะแนนให้ผู้สมัคร

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายจึงได้สั่งการให้นายอำเภอพญาเม็งรายสอบสวนข้อเท็จจริงโดยด่วนต่อไป

2.2 พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติพัฒนา ได้มีหนังสือร้องเรียนผ่านองค์กรกลางว่า มีรัฐมนตรีหลายคนใช้อำนาจในตำแหน่งรัฐมนตรีให้ หรือรับว่าจะให้ประโยชน์ต่อชุมชนเพื่อจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนให้กับผู้สมัครฯ ใช้สถานที่ราชการประชุมข้าราชการในสังกัด โดยการตรวจ

ราชการ ชักจูง สั่งการให้ข้าราชการช่วยเหลือผู้สมัครฝ่ายรัฐบาล

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายได้สั่งการให้นายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอในเขตเลือกตั้งที่ 2 ติดตามตรวจสอบพฤติการณ์ดังกล่าว แล้วดำเนินการอำนาจอำนาจหน้าที่

2.3 พล.อ.สายหยุด เกิดผล ประธานองค์กรกลาง ได้มีหนังสือแจ้งนายอำเภอเวียงชัยว่า ที่อำเภอเวียงชัย และอำเภอพญาเม็งราย มีผู้ใหญ่และผู้สังเกตการณ์ของพรรคการเมือง ไปสังเกตการณ์ประจำในที่เลือกตั้ง อาจเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง เพราะมิได้เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความสงบฯ เจ้าหน้าที่คะแนน และกรรมการตรวจคะแนน

- อำเภอเวียงชัย ได้ชี้แจงว่า ผู้ใหญ่บ้านในฐานะพนักงานฝ่ายปกครอง มีหน้าที่ให้ความสะดวกและรักษาความสงบฯ ในการเลือกตั้งฯ ตามมาตรา 16 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. 2522 และได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอให้มีสิทธิเข้าไปในที่เลือกตั้ง เพื่อสอดส่องดูแลพร้อมแนะนำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งฯ พ.ศ. 2522 ข้อ 66 วรรคสอง

2.4 นายเสนาะ เทียนทอง เลขาธิการพรรคชาติไทย ได้มีหนังสือแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายว่า มีการกระทำในลักษณะให้สินบนแก่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอแม่สาย เชียงแสน เวียงชัย และกิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ได้กำชับให้นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ติดตามตรวจสอบพฤติการณ์ดังกล่าว ในการประชุมนายอำเภอฯ เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2539 เวลา 13.30 น. ซึ่งเป็นการประชุมนายอำเภอทุกอำเภอ ในการซักซ้อมการปฏิบัติการกิจที่มอบหมายให้นายอำเภอ ในเขต 1 และเขต 3 ไปช่วยสอดส่องดูแลในวันเลือกตั้ง

2.5 นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มีหนังสือให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายกำชับข้าราชการทุกฝ่ายวางตัวเป็นกลาง

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ได้รายงานผลการดำเนินการให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยละเอียด และกำชับข้าราชการในพื้นที่ให้ถือปฏิบัติการวางตัวเป็นกลางโดยเคร่งครัด

วิเคราะห์ปัญหาข้อขัดข้อง

1. จำนวนผู้ใช้สิทธิลงคะแนน

รวมทั้ง 3 เขต เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 จำนวน 533,232 หรือ 68.76%

เฉพาะเขต 2 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 จำนวน 212,699 หรือ 69.21%

เฉพาะเขต 2 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2539 จำนวน 208,330 หรือ 67.67%

เห็นได้ว่าผู้ใช้สิทธิลงคะแนน ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2539 มีจำนวนต่ำกว่า การใช้สิทธิเกณฑ์เฉลี่ยทั้ง 3 เขต ในครั้งก่อนเป็นจำนวน 1.09% และต่ำกว่าการใช้สิทธิของเขต 2 ในครั้งก่อน เป็นจำนวน 1.54%

****อำเภอที่มีผู้ใช้สิทธิน้อยที่สุด คือ อำเภอแม่สาย จำนวน 62.08% ในขณะที่อำเภอเวียงแก่น มีผู้ใช้สิทธิสูงสุดถึง 78.39%

มูลเหตุ

ได้สอบถามนายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอในท้องที่เขตเลือกตั้งที่ 2 พบว่า สาเหตุสำคัญที่คนมาใช้สิทธิลงคะแนนน้อยนั้น เนื่องจาก

1. บางพื้นที่มีฝนตกตลอดทั้งวัน ผู้เลือกตั้งจึงไม่ยากออกจากบ้านไปลงคะแนน
2. ผู้เลือกตั้งบางส่วน ในทุกพื้นที่ไปประกอบอาชีพต่างจังหวัด
3. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18-19 ปี ยังไม่ตื่นตัวมากนัก

2. จำนวนบัตรเสีย

รวมทั้งจังหวัด เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 จำนวน 25,217 หรือ 4.73%
เขตเลือกตั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 จำนวน 10,109 หรือ 4.75%
เขตเลือกตั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2539 จำนวน 11,426 หรือ 5.48%
เห็นได้ว่าบัตรเสีย สูงขึ้น กว่าเดิม เป็นจำนวนถึง 0.75% สำหรับเกณฑ์เฉลี่ยทั้ง 3 เขต และสูงขึ้น 0.73% สำหรับจำนวนบัตรเสียเฉพาะเขตเลือกตั้งที่ 2

*** อำเภอที่มีบัตรเสียสูงสุด คือ กิ่งอำเภอขุนตาล มีจำนวนถึง 8.14% ในขณะที่อำเภอที่มีบัตรเสียน้อยที่สุด คือ อำเภอเวียงแก่น จำนวน 4.35%

มูลเหตุ

1. ผู้ใช้สิทธิฯ บางส่วนไม่สามารถตัดสินใจชี้ขาดได้ว่าจะเลือกใครดี จึงเลือกทั้ง 2 คน โดยไม่ทราบว่าเป็นผลทำให้บัตรเสีย
2. ผู้ใช้สิทธิฯ บางส่วนจงใจกาเครื่องหมายทั้ง 2 ช่อง หรือบางส่วน จงใจเขียนข้อความประชดประชันเพื่อเจตนาให้เป็นบัตรเสีย
3. ผู้ใช้สิทธิฯ บางส่วนเป็นผู้สูงอายุ ทำเครื่องหมายไม่ถูก

3. การปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง

3.1 ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ในฐานะ ผอ.ปค.จว.ชร. ได้สั่งการให้จัดกำลังผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร จำนวน 4 ชุดปฏิบัติการ ประกอบด้วย ตำรวจภูธร จว.ชร., ตชด. 327, กรมทหารพรานที่ 31 ร.17 พัน 3, บก.อส.จว.ชร. เป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ไปปฏิบัติการในพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1-3 พฤษภาคม 2539

ชุดปฏิบัติการดังกล่าว สามารถป้องปรามความเคลื่อนไหวที่จะกระทำผิด พ.ร.บ.การเลือกตั้งฯ ได้ในระดับหนึ่ง

3.2 จังหวัดเชียงราย ได้มอบหมายให้ นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ พร้อมด้วยปลัดอำเภอในพื้นที่อำเภออื่นในเขตเลือกตั้งที่ 1 และ 3 ไปร่วมปฏิบัติหน้าที่ในการแนะนำช่วยเหลือการทำงานของผู้รับผิดชอบในหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งทำให้เกิดผลดีมากขึ้น

3.3 เจ้าหน้าที่องค์กรกลาง ที่เข้าไปปฏิบัติหน้าที่สังเกตการณ์ประจำหน่วยเลือกตั้ง ยังไม่ค่อยเข้าใจเรื่องระเบียบ กฎหมาย ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของตนเอง

4. แบบพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง

จำนวนแบบพิมพ์มีมากเกินไปจนความจำเป็น และเกินความรู้ความสามารถของกรรมการตรวจคะแนน เช่น ส.ส. 4 และ ส.ส. 5 ซึ่งต้องทำอย่างละ 5 ฉบับ โอกาสผิดพลาดเป็นไปได้สูงมาก หรือแบบ ส.ส. 21 ที่ใช้สำหรับขีดคะแนนให้ตรงกับกับคะแนนบนกระดาน เป็นการทำงานซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองเวลา เพราะผลคะแนนปรากฏใน ส.ส. 4, ส.ส.5 โดยกรรมการตรวจคะแนนลงชื่อรับรองเป็นหลักฐานก็เป็นเอกสารที่เชื่อถือได้อยู่แล้ว

สรุป

1. การเลือกตั้งฯ ในวันทำงาน ซึ่งไม่ใช่วันหยุดราชการ ไม่มีผลกระทบต่อจำนวนการใช้สิทธิเนื่องจาก
 - 1.1 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ ไม่ใช่ข้าราชการ-พนักงาน หรือผู้ประกอบการธุรกิจ หากแต่เป็นประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัว ดังนั้น จึงสามารถไปใช้สิทธิได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นวันหยุดหรือวันทำงาน แต่ที่ไปใช้สิทธิน้อย เนื่องจากสาเหตุอื่นมากกว่า
 - 1.2 ผู้เลือกตั้งที่เป็นข้าราชการ พนักงานร้านค้า ส่วนใหญ่สามารถไปใช้สิทธิลงคะแนนได้อยู่แล้ว
2. ผลของการใช้สิทธิ แม้จะต่ำกว่าครั้งก่อน ทั้งเฉพาะเขต 2 และในภาพรวมทั้งจังหวัด ก็ไม่ได้หมายความว่าประสิทธิภาพการทำงานต่ำลง แต่สาเหตุสำคัญน่าจะเกิดจากช่วงเวลาก่อนหน้านี้ คือวันที่ 28 เมษายน 2539 เพิ่งมีการเลือกตั้ง อบต. ไปก่อน จึงทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสับสนหรือเบื่อหน่าย
3. ผลของบัตรเสีย แม้จะสูงขึ้น แต่วิเคราะห์ได้ว่า ไม่ได้เสียเพราะผู้ทำเครื่องหมายไม่เข้าใจ แต่เป็นการจงใจทำให้เสียด้วย

อ้างอิง ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงราย สรุปผลการเลือกตั้ง ส.ส. แทนตำแหน่งที่ว่างเขต 2 จังหวัดเชียงราย

สรุปข้อคิดเห็นของคณะกรรมการองค์กรกลางจังหวัดเชียงราย

ตามคำสั่งที่ 3/2539 ของคณะกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งจังหวัดเชียงราย ได้แต่งตั้งอนุกรรมการสรุปผลการเลือกตั้งและการดำเนินงานดังนี้

1. นายปริญญา ณ วันจันทร์	จนท.ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ สปจ.เชียงราย	ประธานอนุกรรมการ
2. นายวินิจัย ไสมรรคา	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนบ้านป่าบง สปอ.แม่จัน	กรรมการ
3. นางสาวเพ็ญศรี กันทาสวรรณ	ศึกษานิเทศก์ สปอ.เชียงของ	กรรมการ
4. นางสาวธนาธิกร ปั้นเทียน	จนท.ฝ่ายพัฒนาบุคคล สปจ.เชียงราย	กรรมการและเลขานุการ

จากการเลือกตั้งซ่อมเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2539 ของจังหวัดเชียงราย องค์กรกลางได้มีบทบาทในด้านต่างๆ ดังนี้

1. กระตุ้นให้คนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งอย่างสุจริตได้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.03
 2. ป้องกันการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.63
 3. มีประโยชน์มากในการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.02
-

การสรุปผลการเลือกตั้ง และการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 4 งาน คือ

1. งานรณรงค์เผยแพร่

1.1 กิจกรรมงานรณรงค์เผยแพร่ มีดังนี้

1. จัดรถประชาสัมพันธ์ จำนวน 2 คัน เป็นเวลา 6 วัน
2. อสก. จำนวน 42 คน ออกแจกแผ่นประชาสัมพันธ์บัญญัติ 10 ประการ
3. ขอความร่วมมือจากหมู่บ้านต่างๆ ใช้เสียงตามสายเชิญชวนไปเลือกตั้ง
4. จัดชุดเคลื่อนที่เร็วออกปฏิบัติงานก่อนการเลือกตั้ง ในวันที่ 1-2 พ.ค. 39
5. เขียนป้ายโฆษณาตามจุดทางแยกและเขตชุมชน
6. ประสานกับผู้นำท้องถิ่นในการประชาสัมพันธ์
7. ออกเทปประชาสัมพันธ์
8. จัดเดินขบวนรณรงค์
9. ประชาสัมพันธ์ออกอากาศทางสถานีวิทยุ
10. จัดอบรม อสก. เรื่องเทคนิคการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่และรณรงค์การใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

1.2 การดำเนินงานรณรงค์เผยแพร่ ได้รับความสำเร็จในเรื่องต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. ประชาชนออกไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งมากกว่าร้อยละ 60
2. สามารถป้องกันซื้อ-ขายเสียงได้ระดับหนึ่ง
3. อสก. มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีการประสานจากศูนย์ตลอดเวลา
4. ประชาชนทราบถึงผลเสียของการซื้อเสียงมากขึ้น
5. ทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักและมองเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งมากขึ้น และสนใจตอบแบบสอบถาม

1.3 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานรณรงค์และเผยแพร่

1. อสก. บางคนไม่กล้าที่จะปฏิบัติงานเนื่องจากไม่แน่ใจในความปลอดภัย
2. งบประมาณไม่เพียงพอ
3. ระยะเวลาในการดำเนินการมีน้อย ไม่สามารถดำเนินการได้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน
4. ผู้นำท้องถิ่นไม่ค่อยให้ความร่วมมือในบางกิจกรรม บางส่วนมีการข่มขู่ อสก.
5. มีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งจำนวนน้อย ทำให้ประชาชนไม่ออกไปลงคะแนน

1.4 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการรณรงค์และเผยแพร่

1. ควรจัดพิมพ์เอกสารเพื่อเผยแพร่ให้มากกว่านี้
2. ชุดเคลื่อนที่เร็วควรอยู่กับศูนย์ให้นานกว่านี้เพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
3. ควรจะประสานงานกับกระทรวงมหาดไทยให้มากขึ้น
4. จัดอบรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพื่อช่วยเผยแพร่
5. ควรประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ให้รับทราบและเห็นความสำคัญขององค์กรกลาง

1.5 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ ยุติธรรม

1. มีการเพิ่มโทษการซื้อสิทธิ์ ขยายเสี่ยงให้มากขึ้น
2. มีการให้รางวัลในการนำจับผู้ซื้อเสียง
3. ปลุกฝังจิตสำนึกผู้นำระดับท้องถิ่นและประชาชนให้ทราบถึงความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของ ส.ส.

2. งานสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

2.1 กิจกรรมการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

1. จัดให้ ดชด., ตำรวจท้องที่, อสภ. สังเกตการณ์และตระเวนไปในพื้นที่การเลือกตั้ง
2. จัด อสภ. ประจำทุกหน่วยเลือกตั้ง
3. จัดหน่วยเคลื่อนที่เร็วเพื่อปฏิบัติการ กรณีทราบเหตุการณ์ทุจริตในการเลือกตั้งและรับแจ้งเหตุต่างๆ
4. ขอความร่วมมือจากข้าราชการครูในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง โดยใช้วิทยุสื่อสารในข่ายประณตศึกษา
5. ให้ ปอส. ติดตามผล ตรวจสอบ ให้คำแนะนำและสังเกตการณ์การทำงานของ อสภ. ทุกหน่วยเลือกตั้ง
6. ตั้งศูนย์ประสานงานองค์กรกลาง

2.2 ดำเนินการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ได้รับความสำเร็จในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. การซื้อสิทธิ์ ขยายเสียงลดลง สามารถป้องกันได้บ้าง
2. ประชาชนร่วมมือในการให้ข้อมูล ข่าวสารในการทุจริตในการเลือกตั้ง

2.3 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

1. บุคลากรไม่เพียงพอ
2. งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการ
3. เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจในการจับกุม
4. ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่น และยังถูกข่มขู่ด้วยวาจา
5. เจ้าหน้าที่วันเกรงอิทธิพลจากหัวหน้าฯ ทำให้ไม่กล้ารายงานหรือให้ข้อมูลในการทุจริตการเลือกตั้ง เนื่องจากเกรงจะเป็นอันตรายต่อชีวิต
6. อุปกรณ์ไม่พร้อม เช่น พานหะ อุปกรณ์สื่อสาร
7. การติดต่อสื่อสารไม่สะดวกเนื่องจากคลื่นวิทยุถูกรบกวน

2.4 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

1. เพิ่มบุคลากรให้มีเวลาปฏิบัติงานมากขึ้น
2. เพิ่มงบประมาณ
3. ให้ตำรวจเป็นศูนย์ประสานงานองค์กรกลาง มีอำนาจในการจับกุมได้ทันที
4. จัดหาอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมและพอเพียง

2.5 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ ยุติธรรม

1. เพิ่มโทษในการซื้อสิทธิ์-ขยายเสียง
2. นับคะแนนที่อำเภอ

3. งานส่งเสริมการศึกษา

3.1 กิจกรรมส่งเสริมการศึกษา

1. ให้ความรู้แก่ประชาชนและเยาวชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในเรื่องต่างๆ ดังนี้
 - การเลือกตั้งและวิธีการเลือกตั้ง
 - การซื้อเสียง-ขายเสียง
 - ผลเสียที่ได้รับการจากการขายเสียง
 - การป้องกันการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง

โดยใช้แผ่นพับ ป้ายเชิญชวน รถโฆษณาและจัด อสก. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้

2. ส่งเสริมความรู้เรื่องประชาธิปไตยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

3.2 การดำเนินงานส่งเสริมการศึกษา ได้รับความสำเร็จในเรื่องต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. ประชาชนและเยาวชนมีความรู้เรื่องประชาธิปไตย
2. ประชาชนเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งและมาใช้สิทธิ์มากขึ้น
3. นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษามีความรู้เรื่องประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง ส.ส. มากขึ้น

3.3 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานส่งเสริมการศึกษา

1. ระยะเวลาน้อย
2. อสก. ไม่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการเลือกตั้งเพียงพอ
3. บุคลากรที่ให้ความรู้มีไม่เพียงพอ

3.4 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานส่งเสริมการศึกษา

1. เพิ่มระยะเวลาในการดำเนินการ
2. เพิ่มจำนวนวิทยากรผู้มาให้ความรู้
3. ฝึกอบรมให้ความรู้แก่ อสก. และผู้ประสานงาน
4. ส่งเสริมให้มีการให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้งในสถานศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา
5. ให้สื่อมวลชนมีบทบาทในการให้ความรู้แก่ประชาชน

3.5 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ยุติธรรม

1. การตั้ง อสก. และผู้ประสานงาน ควรพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่ตั้งใจทำงานอย่างจริงจังจากหลายๆ อาชีพ
2. จัดตั้งองค์กรกลางเป็นองค์กรที่ถาวร เพื่อกิจกรรมจะได้ต่อเนื่อง

4. งานประเมินผล

4.1 กิจกรรมงานประเมินผล

1. การอบรม ปอส. อสก. ในการเก็บข้อมูล
2. อสก. เก็บข้อมูลตามหน่วยเลือกตั้ง
3. สรุปการดำเนินงานของ ปอส. ทุกอำเภอ กิ่งอำเภอ
4. จัดทำรายงานผลการเลือกตั้ง
5. เผยแพร่รายงานผลการเลือกตั้ง

4.2 การดำเนินงานประเมินผล ได้รับความสำเร็จในเรื่องต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ความสำคัญในการตอบแบบสอบถาม
2. การประสานกับทุกฝ่าย ในการเก็บข้อมูลได้เป็นไปอย่างดี
3. ปอส. ได้ให้ความสำคัญในการวิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงานอย่างละเอียดและครบถ้วน

4.3 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ประเมินผล

1. ระยะเวลาในการดำเนินการน้อย
2. อสก. และ ปอส. ไม่ปฏิบัติตามวิธีการเก็บข้อมูล
3. อสก. และ ปอส. บางส่วนเก็บข้อมูลไม่ถูกต้องและไม่มีการตรวจสอบข้อมูลที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม

4.4 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประเมินผล

1. ควรมีระยะเวลาในการดำเนินการมากกว่านี้
2. ควรฝึกอบรมวิธีการเก็บข้อมูลใน อสก. ให้มีความเข้าใจเทคนิค วิธีการอย่างถูกต้อง

4.5 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ ยุติธรรม

1. ควรเพิ่มกรรมการในหน่วยเลือกตั้งให้มากขึ้นและจากหลายหน่วยงาน เพื่อป้องกันการทุจริต และควรมีการนับคะแนนที่อำเภอ

การรายงานการสรุปผลเป็นรายอำเภอมีดังนี้

1. อำเภอเทิง

งานสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

- มีปัญหาด้าน ปอส./อสก. ถูกข่มขู่จากหัวคะแนน

ข้อเสนอให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรม

1. องค์กรกลางไม่ควรทำงานแบบไฟไหม้ฟางเฉพาะในช่วงเลือกตั้งเท่านั้น ควรทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นเรื่องการให้ความรู้แก่ประชาชนทุกระดับ องค์กรกลางควรดูแลการเลือกตั้งทุกระดับ ไม่เฉพาะแต่การเลือกตั้ง ส.ส.
2. อสก./ปอส. ควรทำงานด้านนี้ตลอดและได้รับการคัดเลือกจากผู้คนหลากหลายอาชีพ
3. ควรประสานงานกับมหาดไทย/รัฐบาลขอให้ผู้นำท้องถิ่น กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกน้องของพรรคการเมืองออกไปจากพื้นที่เลือกตั้งในช่วง 2-3 วันก่อนเลือกตั้ง

2. อำเภอเวียงชัย

ข้อเสนอให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรม

1. ขอให้หน่วยเลือกตั้งนำหีบบัตรมานับที่หน้าว่าการอำเภอ เพื่อให้พ้นจากอิทธิพลของผู้สมัครเลือกตั้ง
2. การเข้าไปสอดส่องดูแลของ ปอส./อสก. ควรมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีหน้าที่จับกุมผู้ทำผิดได้ร่วมไปกับคณะด้วยเพื่อความมั่นใจ
3. เรื่องส่งเสริมการศึกษา มีการสอนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่พบอุปสรรคคือมีการใช้เงินในการเลือกตั้ง

3. อำเภอเชียงแสน มีผู้ไปใช้สิทธิ์ 66%

ข้อเสนอแนะต่อองค์กรกลาง

1. การรณรงค์จะได้ผลมากที่สุด เมื่อให้ผู้ไปใช้สิทธิ์มีมากขึ้น โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ อายุ 18-25 ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีความคิดบริสุทธิ์
2. ควรรณรงค์ตลอดทั้งปี โดยบรรจุในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่อายุ 7 ขวบขึ้นไป ทั้งระดับประถมและมัธยม
3. งบประมาณน้อยมาก อสก. ผู้ลงพื้นที่ได้เพียงวันละ 100 บาท พื้นที่หน่วยเลือกตั้งที่ห่างไกล ค่าน้ำมัน/พาหนะก็ไม่พอเพียง
4. ควรควบคุมเกี่ยวกับอิทธิพลของผู้นำชุมชนคือ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน เพราะเป็นหัวคะแนนที่สำคัญที่สุด
5. องค์กรกลางควรดูแลการเลือกตั้งทุกระดับทั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน/สจ./สท.

4. อำเภอแม่สาย

1. ในงานรณรงค์นั้นได้มีการเดินรณรงค์ให้ประชาชนมาใช้สิทธิ์และมีเวทีประชาธิปไตยโดยจัดให้ประชาชนมาฟัง ซึ่งมีประชาชนมาฟังกันมาก แต่ผู้สมัครกลับไม่มาพบประชาชน
2. กรรมการตรวจคะแนนควรเป็นนิสิต นักศึกษา ซึ่งไม่ได้อยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรคการเมือง และมีชาวซึ่งไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า บางอำเภอมีการเปลี่ยนหีบเลือกตั้ง

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ในการเลือกตั้งจะเป็นการเริ่มต้นการรวมพลังของกลุ่มประชาชนตามเส้นทางระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนควรมีส่วนร่วมทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง ประชาชนในชนบทยังต้องการข้อมูล/การศึกษาด้านประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง
2. ได้พบอสมก.รุ่นใหม่ ๆ หลายคนซึ่งได้มีโอกาสเรียนรู้ที่จะใช้พลังเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย
3. เวทีประชาชนที่อำเภอแม่สายนับว่าประสบความสำเร็จระดับหนึ่งคือ ประชาชนหลากหลายอาชีพจำนวน 4-500 คน ได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน แต่กับนักการเมืองถือว่าองค์กรกลางล้มเหลว เพราะนักการเมืองไม่ให้ความสำคัญ ซึ่งมองได้ 2 แง่ คือ
 1. องค์กรกลางไม่มีความสำคัญจริง
 2. องค์กรกลางมีความสำคัญ แต่นักการเมืองมองไม่เห็นประโยชน์ว่า นักการเมืองจะได้รับการเลือกตั้งอย่างสะอาดและบริสุทธิ์ขึ้นในขณะที่องค์กรกลางจัดเวทีประชาธิปไตย ผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งก็เปิดเวทีหาเสียงของตนเอง โดยไม่สนใจองค์กรกลาง
4. การมีองค์กรกลางควรมีเฉพาะในช่วงที่ประชาชนยังไม่เข้าใจเรื่องระบอบประชาธิปไตย โดยจะเป็นตัวชี้วัดว่าการเลือกตั้งของประเทศไทยยังไว้ใจไม่ได้ จำเป็นต้องมีกลุ่มบุคคลที่มีจิตใจบริสุทธิ์มาช่วยกันดูแลตรวจสอบ
5. บางส่วนงานราชการที่มีอำนาจหน้าที่ไม่ให้ความสำคัญ และไม่เข้ามาร่วมมือในองค์กรกลาง เป็นการปฏิเสธต่อการทำงานขององค์กรกลาง

5. กิ่งอำเภอขุนตาล

1. ดำรวจตระเวนชายแดนที่มาร่วมไม่มีงบประมาณสนับสนุน ทั้งค่าอาหาร ที่พัก พาหนะ ต้องใช้เงินขององค์กรกลางอำเภอซึ่งมีงบประมาณน้อย
2. ควรส่งเสริมให้คนดีลงเลือกตั้งและได้รับการเลือกตั้ง
3. มีผู้ประสงค์ไม่เลือกผู้สมัคร 700 กว่าคน แสดงให้เห็นว่า ผู้สมัครมีคุณสมบัติไม่เพียงพอที่ประชาชนจะตัดสินใจเลือก
4. ควรมีการประกันชีวิตให้กับ ปอ.ส./อสมก. เพราะถ้าหากมีอันตราย จะได้มีหลักประกันให้กับครอบครัว

6. อำเภอยะเข็ญ

1. ควรชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของ ปอส./อสก.
2. จัดการคุ้มครองความปลอดภัยให้ ปอส./อสก. หลังการเลือกตั้ง เพื่อให้การดำเนินงานสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง

7. อำเภอพญาเม็งราย

1. ปอส. มาจากหลายหน่วยงาน ทำให้การประสานงานทำได้ไม่เต็มที่ บางคนไม่ให้ความสนใจกับงานอย่างจริงจัง
2. การเลือก อสก. ควรให้มีการรับสมัครแต่เนิ่นๆ มีระบบการเลือกอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้ผู้ที่มีอุดมการณ์เข้ามาร่วมงาน
3. แบบสอบถามที่ได้รับจาก อสก. ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน แต่ข้อมูลที่ได้อีกก็เป็นประโยชน์
4. บัตรเสียมีมากเพราะมีการเขียนข้อความลงไปบัตร
5. มีนายทุนบางคนที่สนับสนุนพรรคการเมืองถือโอกาสขึ้นราคาสินค้า

ข้อเสนอแนะ

1. องค์กรกลางควรเป็นองค์กรถาวร เพื่อให้สามารถจัดคัดเลือก ปอส./อสก. ได้อย่างมีคุณภาพ ระบบปัจจุบันให้ข้าราชการมาช่วยงาน ซึ่งจะใช้ระบบคำสั่ง ทำให้ไม่มีการคัดค้าน
2. ลักษณะของบัตรเลือกตั้ง ถ้าผู้ลงคะแนนส่งบัตรให้กรรมการคะแนนหย่อนลงหีบบัตร กรรมการคะแนนสามารถส่องเห็นเบอร์ที่กาได้ ควรให้ผู้ลงคะแนนหย่อนบัตรลงหีบเอง
3. องค์กรกลางควรทำงานอย่างต่อเนื่องเหมือนการรณรงค์ด้านโรคเอดส์และโสเภณีเด็ก

8. อำเภอเวียงแก่น

- มีวิทยุจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สั่งให้หน่วยเคลื่อนที่เร็วออกปฏิบัติงานหลัง 18.00 น. ของวันเลือกตั้ง ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติตามได้

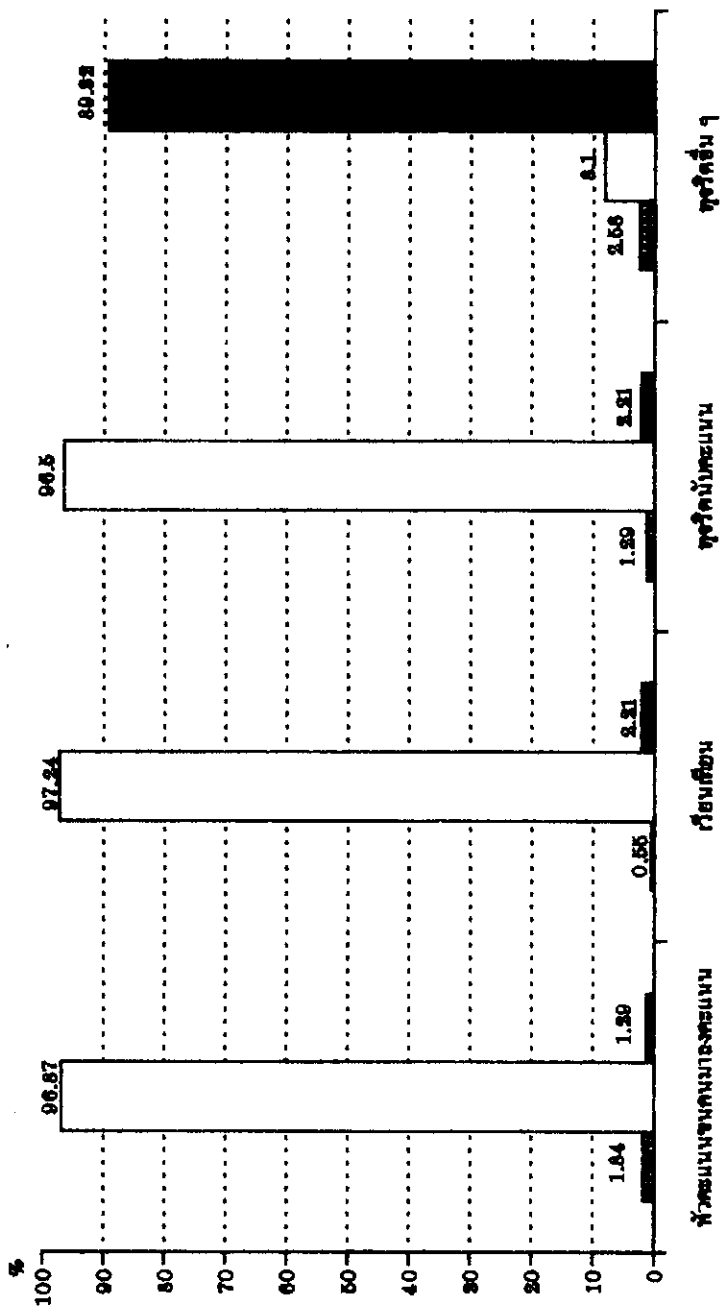
สรุปผล แบบรายงาน เยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต

ในการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2539 องค์รกรกลางการเลือกตั้ง ได้มอบหมายให้อาสาสมัครองค์รกรกลางแจกแผ่นพับ "เยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต" ไปตามโรงเรียนสถานศึกษาต่าง ๆ ในเวลา 1 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง เพื่อให้นักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครอง ตลอดจนประชาชน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง แผ่นพับดังกล่าวได้เชิญชวนให้ร่วมสังเกตการณ์การเลือกตั้งพร้อมทั้งรายงานให้องค์รกรกลางทราบ โดยการกรอกแบบสอบถามในแผ่นพับ แล้วฉีกแบบสอบถามจากแผ่นพับส่งไปรษณีย์กลับมาที่ องค์รกรกลาง บ้านมนังคศิลา กรุงเทพมหานคร

จากการส่งแบบรายงาน "เยาวชน - ประชากรร่วมสังเกต" กลับมาที่องค์รกรกลางบ้านมนังคศิลา (ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2539) มีผู้ส่งแบบรายงานกลับมา 543 ราย จึงประมวลผลแบบรายงานโดยจำแนกได้ ดังนี้

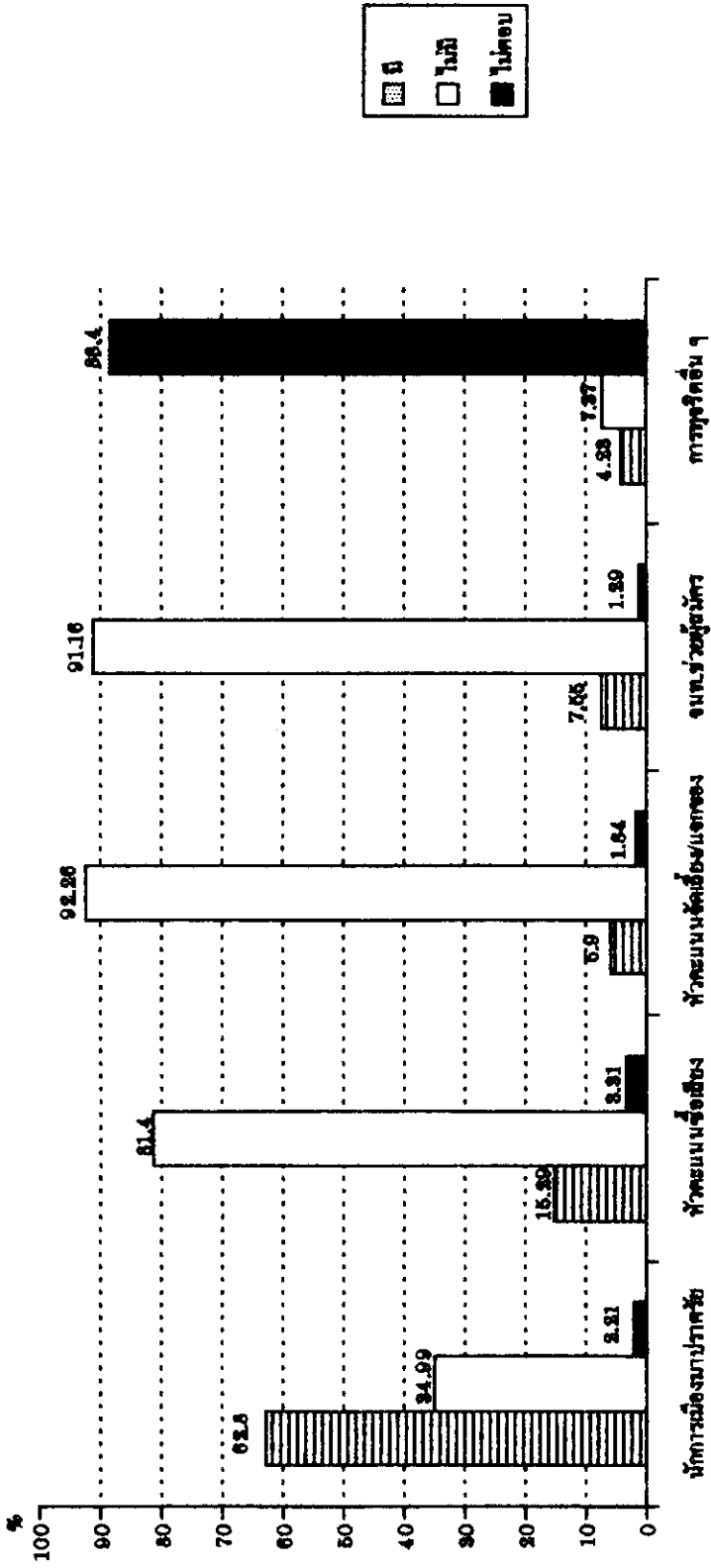
ประเด็น	มี %	ไม่มี %	ไม่ตอบ %
รายละเอียดของการพบเห็นวิถีการหาเสียงและการทุจริตการเลือกตั้ง			
ก่อนการเลือกตั้ง			
1. นักการเมืองมาปราศรัยชี้แจงนโยบาย	341 (62.80)	190 (34.99)	12 (2.21)
2. ท่านเห็นหวัคະແນນชื่อเสียง	83 (15.29)	442 (81.40)	18 (3.31)
3. ท่านเห็นหวัคະແນນจัดเลี้ยง แจกของ	32 (5.90)	501 (92.26)	10 (1.84)
4. ท่านเห็นเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัคร	41 (7.55)	496 (91.16)	7 (1.29)
5. ท่านเห็นการกระทำทุจริตอื่น ๆ	23 (4.23)	40 (7.37)	480 (88.40)
หลังการเลือกตั้ง			
6. ท่านเห็นหวัคະແນນขนคนมาลงคะแนน	10 (1.84)	526 (96.87)	7 (1.29)
7. ท่านเห็นการเวียนเทียนหรือการทุจริตลงบัตร	3 (0.56)	528 (97.24)	12 (2.21)
8. ท่านเห็นการทุจริตในการนับคะแนน	7 (1.29)	524 (96.60)	12 (2.21)
9. ท่านเห็นการทุจริตอื่น ๆ	14 (2.58)	44 (8.10)	485 (89.32)
รายละเอียดของผู้รายงานประชากรร่วมสังเกตที่เห็นว่าควรมีองค์รกรกลางการเลือกตั้ง			
10. ท่านเห็นว่าควรมีองค์รกรกลางหรือไม่	491 (90.42)	42 (7.74)	10 (1.84)

แผนภูมิที่ ๒ แสดงร้อยละของการพบเห็นวิธีการหมิ่นแสร้งและการทุจริตการเลือกตั้ง ในระยะหลังการเลือกตั้ง

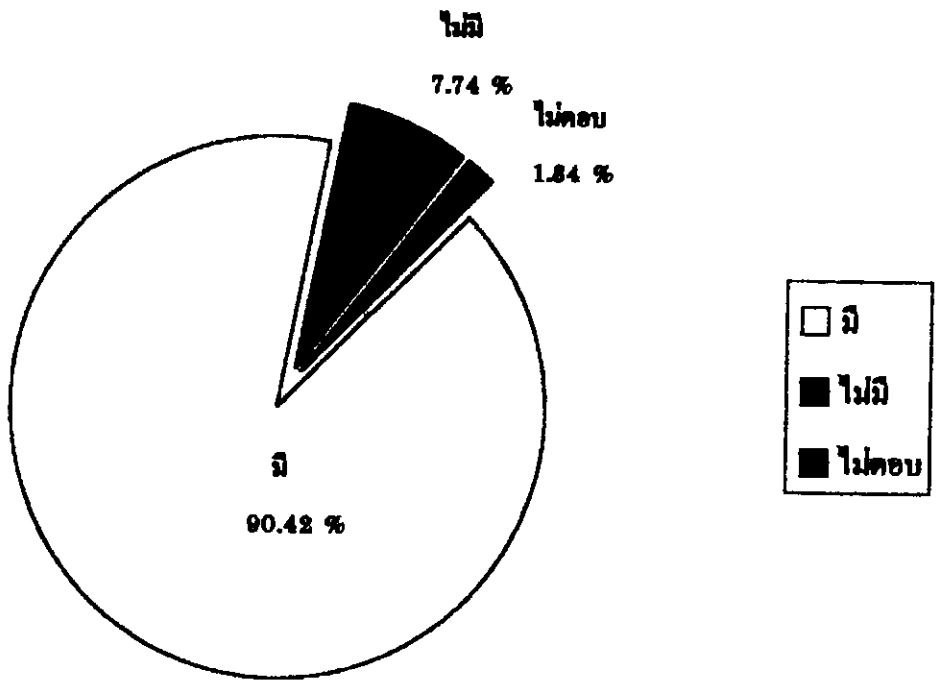
พฤติกรรมที่พบเห็น

แผนภูมิที่ 1 แสดงร้อยละของการพบเห็นวิธีการหาเสียงและการทุจริตการเลือกตั้ง ในระยะก่อนการเลือกตั้ง

พฤติกรรมการพบเห็น

แผนภูมิที่ 3 แสดงร้อยละของผู้รายงานประชากร่วมสังเกตที่เห็นว่าควรมีองค์การกลางการเลือกตั้ง

- จากแผนภูมิที่ 3 จะเห็นว่าผู้รายงานประชากร่วมสังเกตที่เห็นว่าควรมีองค์การกลางการเลือกตั้ง ร้อยละ 90.42 หรือจำนวน 491 คน ส่วนผู้ที่เห็นว่า ไม่ควรมี ร้อยละ 7.74 หรือ 42 คน และอีกร้อยละ 1.84 หรือจำนวน 10 คน ไม่ตอบแบบสอบถาม

สรุปผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกตั้งเปรียบเทียบ ระหว่างจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดเชียงราย

ในสถานการณ์ที่การแข่งขันการเลือกตั้งในจังหวัดเชียงรายมีการแข่งขันมากกว่าในจังหวัดสุรินทร์ จึงมีประเด็นที่น่าสนใจที่จะเห็นความเหมือนและความแตกต่างของพฤติกรรมการเลือกตั้งของทั้งสองจังหวัด

โดยทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามของทั้งสองจังหวัดมีการศึกษาระดับประถมศึกษาและเป็นเกษตรกร รู้วันเลือกตั้งและสถานที่เลือกตั้งเช่นกัน มีสัดส่วนในการเลือกคนมากกว่าพรรคใกล้เคียงกัน ไม่พอใจผลงาน สส.ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาคล้ายกัน ในประเด็นการทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง การแจกเงินเป็นปัญหาเด่นชัดเหมือนกัน ขณะที่จังหวัดสุรินทร์มีปัญหาค่าใช้จ่ายน้อยกว่า ราคาการซื้อเสียงในสุรินทร์ต่ำกว่าจังหวัดเชียงราย คือสุรินทร์อยู่ระหว่าง 51 - 100 บาท ส่วนจังหวัดเชียงรายมากกว่า 200 บาท และเห็นว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมายเหมือนกัน โดยที่การปราศรัยหาเสียงมิให้เห็นอยู่ในทั้งสองจังหวัด

สำหรับการเลือกตั้งมีข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า ผู้เลือกตั้งในจังหวัดสุรินทร์อาจเลือกผู้สมัครที่แจกเงิน ขณะที่ผู้เลือกตั้งในจังหวัดเชียงรายไม่เลือกผู้สมัครที่แจกเงิน แต่เหตุผลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครคล้ายกัน คือ เพราะเคยฟังผู้สมัครปราศรัยหาเสียง และมีความเลื่อมใส

ในส่วนตัวความเห็นต่อองค์กรกลางเห็นตรงกันว่าองค์กรกลางการเลือกตั้งมีประโยชน์มาก

สรุปผลเปรียบเทียบแบบรายงานเยาวชน-ประชาร่วมสังเกต ระหว่างจังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดเชียงราย

จากผลการประมวลผลแบบสอบถามเยาวชน-ประชาร่วมสังเกตของจังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดเชียงราย พอสรุปได้ว่าวิธีการหาเสียงและการทุจริตการเลือกตั้งของทั้งสองจังหวัดช่วงก่อนการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้งมีสัดส่วนที่คล้ายคลึงกัน คือช่วงก่อนการเลือกตั้งส่วนใหญ่มีนักการเมืองมาปราศรัยชี้แจงนโยบาย ปัญหาการทุจริตลำดับแรกคือหวัคະແນນຂໍ້ເສີຍ ร่องลงมาคือการจัดเลี้ยง ในวันเลือกตั้งมีปัญหาลำดับแรกคือการเห็นหวัคະແນນຂໍ້ເສີຍ

สำหรับความเห็นต่อองค์กรกลางทั้งสองจังหวัดเห็นเหมือนกันว่า ควรมีองค์กรกลางต่อไป

บทที่ 5

**สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่าง
การเลือกตั้งซ่อมเขต 2
ที่จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดเขียงราย**

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ 52/2539

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการองค์การกลางการเลือกตั้ง

เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างลงในเขตเลือกตั้งที่สองในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดเชียงราย และเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต ยุติธรรม และถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายยิ่งขึ้น

นายกรัฐมนตรีโดยมติคณะรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตามมาตรา 11 (6) และ (9) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการองค์การกลางเลือกตั้ง ดังนี้

ข้อ 1. ให้มีคณะกรรมการองค์การกลางเลือกตั้ง ประกอบด้วย

(1) พลเอกสายหยุด เกิดผล	ประธานกรรมการ
(2) นายเอนก สิทธิประศาสน์	รองประธานกรรมการ
(3) นายลัก กอแสงเรือง	รองประธานกรรมการ
(4) นางสาวปรางศรี พณิชยกุล	กรรมการ
(5) นายชวลิต พุททวงศ์	กรรมการ
(6) นายนิรันดร์ กุลห่านันท์	กรรมการ
(7) นายศิโรจน์ ผลพันธิน	กรรมการ
(8) นายปรีชา เศรษฐีธร	กรรมการ
(9) นายเป็รื่อง กิจรัตน์ภร	กรรมการ
(10) นายวิชัย เทียนน้อย	กรรมการ
(11) นายสันต์ ธรรมบำรุง	กรรมการ
(12) นายสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์	กรรมการ
(13) นายยิ่งยง เทาประเสริฐ	กรรมการ
(14) นายสวัสดิ์ โพธิวัฒน์	กรรมการ
(15) นายถนอม อินทรกำเนิต	กรรมการ

ภาคผนวก

(16) นายบุญเทียน คำชู	กรรมการ
(17) นางสาวมาลี พฤกษ์พงศาวิลี	กรรมการ
(18) นายสกุล สือทรงธรรม	กรรมการ
(19) นายสงวน นิตยารัมภ์พงศ์	กรรมการ
(20) นายสมชัย ศรีสุทธิยากร	กรรมการ
(21) นายสมบัติ จันทรวงศ์	กรรมการ
(22) นายสุจิต บุญบงการ	กรรมการ
(23) นางอภิญญา รัตนมงคลมาศ	กรรมการ
(24) นายอาชวี เตาลานนท์	กรรมการ
(25) นางสาวอุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์	กรรมการ
(26) นายกษมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
(27) ประธานสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชนหรือผู้แทน	กรรมการ
(28) เลขาธิการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน	กรรมการ
(29) นางสาววารีย์ หะวานนท์	กรรมการ
(30) นายโคทม อารียา	กรรมการและเลขานุการ
(31) นางสาวลัดดาวัลย์ ตันติวิทยาพิทักษ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ 2. ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) สอดส่อง ติดตาม ดูแล การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และยุติธรรม

(2) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรักและหวงแหนในสิทธิเสรีภาพ และตระหนักถึงหน้าที่ของพลเมือง ให้ความสำคัญต่อการพิทักษ์ปกป้องระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งและการสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

(3) ส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยมีวิจาร์ณญาณในการเลือกบุคคลที่มีความสามารถและมีคุณธรรม

(4) ส่งเสริมให้ประชาชนติดตามและสอดส่องดูแลกระบวนการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ 2 มิถุนายน 2539 และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างลงที่จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดเชียงราย ซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ 3 พฤษภาคม 2539 ให้เป็นไปโดยสุจริตยุติธรรม และถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย โดยร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

(5) รับคำแจ้งเหตุของประชาชน พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือบุคคลใดๆ กระทำการอันเป็นการขัดต่อกฎหมายเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น และพิจารณาส่งมอบข้อเท็จจริงให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

(6) เสนอรายชื่อผู้สังเกตการเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานคร หรือนายอำเภอแต่งตั้งให้เข้าสังเกตการณ์ในหน่วยเลือกตั้ง เพื่อสอดส่องดูแลการใช้สิทธิเลือกตั้งและกระบวนการทำงาน

(7) ศึกษาและเสนอแนะมาตรการเกี่ยวกับการเลือกตั้งต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและยุติธรรม

(8) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลเพื่อช่วยดำเนินการ ให้บรรลุเป้าหมายตามอำนาจและหน้าที่

(9) จัดสรรงบประมาณ และอนุมัติระเบียบการเงิน และระเบียบการปฏิบัติงานต่างๆ

(10) ทำรายงาน และสรุปข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขสำหรับการเลือกตั้งในคราวต่อไป ต่อคณะรัฐมนตรี ภายในร้อยยี่สิบวันนับแต่วันเลือกตั้งและเมื่อเสนอรายงานต่อคณะรัฐมนตรีแล้วอาจเผยแพร่รายงานนั้นให้ประชาชนทราบบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ข้อ 3. ในการดำเนินการตามข้อ 2 (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (7) คณะกรรมการจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการคณะทำงานหรือบุคคลใดตามข้อ 2 (8) ดำเนินการแทนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการก็ได้

ข้อ 4. บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามข้อ 2 (6) และ (8) ต้องไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือฝักใฝ่พรรคการเมือง หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ในการดำเนินการเลือกตั้งโดยตรงอยู่แล้ว

ข้อ 5. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือและสนับสนุนแก่คณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ในการดำเนินการตามข้อ 2 (1) (2) (3) และ (4)

ข้อ 6. ในการดำเนินการตามข้อ 2 (4) (5) และ (6) ถ้าคณะกรรมการเห็นว่ากรณีการกระทำ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานคร สำหรับกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีที่ปรากฏมูลความผิดได้ทราบและรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบ ถ้ากรณีเป็นการกระทำผิดของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานคร ให้รายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และนายกรัฐมนตรี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรหรือแล้วแต่กรณี หรือในกรณีมีมูลความผิดทางอาญาไม่ว่าจะเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือบุคคลใดให้ดำเนินการให้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ภายในห้าวัน นับแต่วันได้รับแจ้งจากคณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานคร ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นว่ากรณีมีมูลคดีให้ดำเนินการให้มีการย้ายออกจากพื้นที่ และให้มีการสอบสวนทางวินัยและ/หรือกล่าวโทษทางอาญา

ผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครผู้ใดไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการรายงานให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ เพื่อดำเนินการทางวินัยหรือทางการปกครองกับผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานครผู้นั้น และดำเนินการให้มีการกล่าวโทษหรือดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคสองต่อไป

ผู้บังคับบัญชา ผู้ควบคุมหรือผู้กำกับดูแลของบุคคลที่ถูกดำเนินการตามวรรคสองต้องดำเนินการให้มีการย้ายบุคคลนั้นออกจากพื้นที่ และดำเนินการทางปกครองหรือทางวินัยกับบุคคลนั้นและรายงานผลการดำเนินการให้ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการ และนายกรัฐมนตรีทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานคร

ข้อ 7. ในกรณีที่คณะกรรมการพบว่ามีกรกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและไม่อาจดำเนินการตามข้อ 5 ได้แล้วเสร็จทันก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายรวบรวมพยานหลักฐาน (หากมี) พร้อมทั้งสรุปข้อเท็จจริงเบื้องต้นเท่าที่จะทำได้ และส่งมอบสำนวนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครที่มูลกรณีเกิดขึ้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานครดำเนินการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นและถ้ากรณีมีมูลให้ดำเนินการให้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนภายในเจ็ดวันนับแต่ได้รับมอบสำนวน ในกรณีที่มีพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินการฟ้องร้องคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่ว่าก่อนหรือภายหลังวันเลือกตั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือกรุงเทพมหานครแจ้งข้อเท็จจริงตามที่สอบสวนได้ให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ฟ้องคดีนั้นทราบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินคดี

ข้อ 8. ให้อธิบดีกรมตำรวจสั่งการให้พนักงานสอบสวน ซึ่งได้รับแจ้งการกล่าวโทษดำเนินการสอบสวนและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไปภายในเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี พนักงานสอบสวนผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวให้อธิบดีกรมตำรวจสั่งให้มีการลงโทษทางวินัยโดยเร็วและเคร่งครัด และเพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดการดำเนินการดังกล่าวให้อธิบดีกรมตำรวจแต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวนเฉพาะกิจ เพื่อส่งไปช่วยพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ตามควรแก่กรณี

ข้อ 9. ให้ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานองค์การของรัฐหรือของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความร่วมมือต่อคณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายซึ่งปฏิบัติงานตามคำสั่งนี้และให้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเอกสารหลักฐานตามที่คณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายร้องขอเว้นแต่เป็นข้อเท็จจริงหรือเอกสารหลักฐานที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเห็นว่าเป็นความลับ หรือไม่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานองค์การของรัฐหรือของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบเพื่อดำเนินการทางวินัยหรือทางการปกครองต่อไป

ข้อ 10. ภายใต้ระเบียบการเงินที่คณะกรรมการกำหนดตามข้อ 2 (9) ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการ คณะทำงานและบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งได้ช่วยดำเนินการตามข้อ 2 (8)

ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่า ค่าที่พัก และค่าพาหนะเดินทางโดยอนุโลมตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ โดยให้ถือว่ากรรมการมีฐานะเทียบเท่าอธิบดี และคณะทำงานเทียบเท่าข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 8 และบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยดำเนินการเทียบเท่าข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 5

ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายซึ่งประสบภัยจากการปฏิบัติงานได้รับความคุ้มครองตามความในพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการการปฏิบัติงานของชาติหรือการปฏิบัติหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. 2497

ข้อ 11. ให้สำนักงบประมาณจัดสรรเงินงบประมาณจากเงินงบกลางตามจำนวนเงินที่นายกรัฐมนตรีกำหนดเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของคณะกรรมการตามคำสั่งนี้

คณะกรรมการจะต้องจัดให้มีระบบการเงินการบัญชีตามมาตรฐานทั่วไป จัดให้มีการตรวจสอบบัญชีโดยผู้ตรวจสอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต และส่งรายงานการเงินและการตรวจสอบบัญชีให้นายกรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยห้าสิบนับแต่วันเลือกตั้ง

ข้อ 12. คณะกรรมการจะมีสำนักงานส่วนกลางในกรุงเทพมหานคร และอาจจัดให้มีสำนักงานในระดับภูมิภาค จังหวัดและอำเภอตามความเหมาะสมในการดำเนินงานคณะกรรมการอาจขอความร่วมมือในด้านสถานที่เครื่องใช้สำนักงานและเจ้าหน้าที่ธุรการจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ตามความจำเป็น

ข้อ 13. ให้ถือว่าข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานองค์การของรัฐ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งนี้ เป็นการมาปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานในหน้าที่ และเมื่อพ้นจากหน้าที่ตามข้อ 2 แล้วให้เดินทางกลับต้นสังกัดภายในสามวัน ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ 14. เมื่อคณะกรรมการได้จัดทำรายงานตามข้อ 2 (10) และรายงานการเงินและตรวจสอบบัญชี ตามข้อ 11 เสร็จแล้วให้คณะกรรมการเป็นอันพ้นจากหน้าที่

ทั้งนี้ นับแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2539

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)
นายกรัฐมนตรี

